

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1054**

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ

Παπαμαρκου
Στ 69

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ 1906—1911

ΥΠΟ

ΣΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

Ἐπει δὲ συμφέδην εἶναι τὴν ἀρετὴν περὶ τὸ
χαίρειν ὀρθῶς καὶ φιλεῖν καὶ μισεῖν, δεῖ δὴλον
ὅτι μανθάνειν καὶ συνεθίζεσθαι μὴτὲν οὕτως ὡς
τὸ κρίνειν ὀρθῶς καὶ τὸ χαίρειν τοῖς ἐπιεικέσιν
ἤθεσι καὶ ταῖς καλαῖς πράξεσιν.
Ἄριστοτέλης. Πολιτικῶν θ', σελ. 1410, α, 16.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ.."

44 - Ἐν ὁδῷ Σταδίου - 44

1914

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ

ΕΥΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΑΝΑΤΙΘΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗΝΑΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΡΑΜΜΩ ΤΩΝ ΔΙΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΕΤΙΑΝ 1906-1911

ΥΠΟ

ΚΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΡΚΟΥ

Αποστολέως Πολιτικῶν ὁ. αὐτ. 1840 κ. 1ῃ.
Ἰσὺν καὶ τὰς καλὰς ἐξέτασιν.
τὸ κριτικὸν ἔργον καὶ τὸ κριτικὸν
ἔργον ἰσχυρῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἰσχυρῶς ὡς
ἔργον ἔργον καὶ ἰσχυρῶς ὡς ἔργον
ἰσχυρῶς καὶ ἰσχυρῶς ὡς ἔργον

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΩΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

44 - Ἔρ. 996 2ῃ ὁδῶν - 44

1914

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ Τῷ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜῶ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1906—1911

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

Ἐπει δὲ συμβέβηκεν εἶναι τὴν ἀρετὴν περὶ τὸ
χαίρειν ὀρθῶς καὶ φιλεῖν καὶ μισεῖν, δεῖ δῆλον
εἶναι μνηθάνειν καὶ συνεθίζεσθαι μὴθὲν οὕτως ὡς
τὸ κρίνειν ὀρθῶς καὶ τὸ χαίρειν τοῖς ἐπιεικέσιν
ἦθεσι καὶ ταῖς καλαῖς πράξεσιν.

Ἀριστοτέλης. Πολιτικῶν 6', σελ. 1340. α, 15.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ..

44—Ἐν ὁδῷ Σταδίου—44

1914

107

002
ΚΛΣ
ΕΙ2Α
054

Τὰ γνήσια αντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς
«Ἐστίας».

Δ. Παπαμάρκου

1. Ἄσμα ἐωθενόν.

Μ' ἄσπρα προβαίνει
ἀνθή ἢ Αὐγή
κ' εὖσμα θάινει
ῥόδα σ' τῆ γῆ.

Κάθε πουλάκι
τόρα ἔξυπνῶ,
καθ' ἀηδονάκι
Ψάλλει τερπνά.

Εὐθυμη ἐκάστη
τόρα ψυχῇ
στέλλει σ' τὸν Πλάστη
μιὰ προσευχή.

Εὐθυμο πλέσμα
κ' ἐγὼ ἔξυπνῶ
καὶ μ' ἓνα ἄσμα
τὸν ἔξυπνῶ.

Γ. Βιζυηνός.

Α'. ΑΠΕΙΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΠΕΙΘΕΙΑ

2. Τὸ ἀπειθὲς ἀρνίον.

Μίαν φοράν ἦτο ἓν ἀρνίον, τὸ ὁποῖον καθόλου δὲν ἤκουε
τὴν μητέρα του. Πάντοτε ἤθελε νὰ ἀπομακρύνηται ἀπὸ

αὐτήν καὶ νὰ πηγαίνει ὅπου αὐτὸ ἤθελεν. Ἰδίως ἠγάπα νὰ ἀναβαίνει εἰς τοὺς βράχους, ὅπου εὔρισκεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὀλίγα χόρτα τρυφερὰ καὶ ἔτρωγεν.

Ἡ μήτηρ του τὸ συνεβούλευε καὶ τῷ ἔλεγε· «Παιδίον μου, μὴ ὑπάγῃς εἰς τοὺς ἀποκρήμνους βράχους. Ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμεν ἡμᾶς τὰ πρόβατα, διὰ νὰ ἀναβαίνωμεν εἰς τοὺς βράχους. Θὰ πάθῃς κανὲν μέγα κακόν». Τὸ ἀρνίον ὅμως ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του· «Πόσον παράξενος εἶνε αὐτὴ ἡ μήτηρ μου! Δὲν μὲ ἀφήνει νὰ ὑπάγω εἰς τοὺς βράχους, ἐνῶ ἐκεῖ εὐρίσκονται τόσον τρυφερὰ καὶ τόσον νόστιμα χορταράκια. Ἀλλὰ ποῖος τὴν ἀκούει! Ἄς φωνάζῃ ὅσον θέλει. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω».

Μίαν ἡμέραν ἦτο ἐπάνω εἰς ἓνα βράχον καὶ ἔτρωγε χορταράκια. Ἀφοῦ ἔφαγεν ἀρκετά, ἔπειτα ἠθέλησε νὰ παρατηρήσῃ καὶ τί εἶνε κάτω ἀπὸ τὸν βράχον. Ἐρχεται λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ, στέκεται ὀλίγον καὶ ἔπειτα κύπτει καὶ παρατηρεῖ πρὸς τὰ κάτω. Ἀλλά, ἐνῶ παρετήρει, κυλίεται κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας του ἐν μικρὸν λιθάριον, καὶ τὸ ἀρνίον γλιστρᾷ, κατακρημνίζεται ἀπὸ τὸν βράχον καὶ πίπτει ἐπάνω εἰς τὰς ἀκάνθας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν κάτω ἀπὸ τὸν βράχον.

Τὸ ἀρνίον δὲν ἐφονεύθη. Ἔσπασεν ὅμως δύο ποδάρια, κατετρυπήθη ἀπὸ τὰς ἀκάνθας καὶ περιεπλέχθη εἰς αὐτάς. Ἦτο ἀδύνατον νὰ κινηθῇ. Ἐμεινε λοιπὸν ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰς ἀκάνθας εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν.

Μετ' ὀλίγον ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ ἦλθεν ἡ νύξ. Ἀλλὰ ποῦ νὰ κοιμηθῇ τὸ ἀρνίον! τότε ἐσυλλογίσθη τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία θὰ ἦτο πολὺ λυπημένη, διότι δὲν ἠῤῥεψε τί γίνεται τὸ παιδίον της. Ἐνεθυμήθη τοὺς ἀδελφούς του καὶ τὸ θερμὸν καὶ ὠραῖον μανδρίον, καὶ ἔλεγεν· «Ἐγὼ πταίω. Ἡ μήτηρ μου ὅλα αὐτὰ μοὶ τὰ εἶχεν εἶπει. Ἐπρεπε νὰ τὴν ἀκούσω. Ἐὰν τὴν ἤκουον, δὲν θὰ ἦμην τόρα εἰς αὐτήν

τὴν ἔλθειν ἡν κατάστασιν, νὰ πεινῶ, καὶ νὰ κρυώνω καὶ νὰ πονῶ τόσο πολὺ».

Ὅτε ἐξημέρωσεν, ὁ ποιμὴν ἤκουσε ἀπὸ μακρὰν τὴν φωνὴν τοῦ ἀρνίου καὶ ἦλθε πρὸς αὐτό. Ἄλλὰ τί νὰ ἴδῃ! Τὸ ἀρνίον ἦτο εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν. Ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ πατήσῃ. Τὸ λαμβάνει τότε εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸ φέρει εἰς τὴν δυστυχῆ του μητέρα.

Ἄπὸ τότε τὸ ἀρνίον ἤκουε πάντοτε τὴν μητέρα του. Ἄλλὰ τί τὸ ὄφελος πλέον; Τὰ ποδάρια του ποτὲ δὲν κατωρθώθη νὰ ἰατρευθῶσι, καὶ ἔμεινεν εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν χωλόν.

— Ὅστις δὲν ἀκούει γονιοῦ, παραγωνιᾶς καθίζει.

— Τὸ στραβὸ τὸ ξύλο ἢ φωτιά τὸ ἰσάζει.

3. Ὁ μικρὸς ἱέραξ.

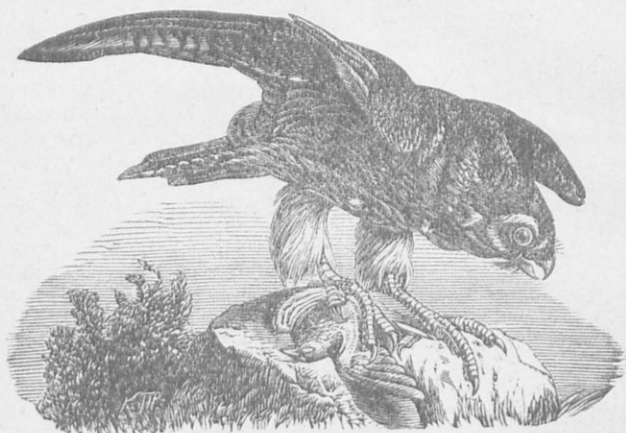
Μίαν πρωΐαν εἰς ἱέραξ ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ εἰς κυνήγιον. Τὸ μικρὸν του τέκνον, τὸ ὁποῖον τότε μόλις εἶχεν ἀποκτήσῃ ὀλίγα μικρὰ πτερά, ἔβλεπε τὸν πατέρα του ὅτι ἠτοιμάζετο διὰ τὸ κυνήγιον, καὶ ἐπεθύμησε καὶ αὐτὸ νὰ ὑπάγῃ μαζί του, διὰ νὰ ἴδῃ πῶς κυνηγοῦσι. Πλησιάζει λοιπὸν τὸν πατέρα του καὶ μὲ μεγάλην εὐλάβειαν λέγει πρὸς αὐτόν· «Πάτερ μου, πολὺ σὲ παρακαλῶ νὰ μοι δώσης τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ μαζί σου. Ἀκούω πάντοτε περὶ τοῦ κυνηγίου τόσο ὥραϊα πράγματα, καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω τίποτε.

» Παρακαλῶ, ἄφησέ με νὰ ἔλθω μαζί σου, διὰ νὰ ἴδω καὶ ἐγὼ τί εἶνε αὐτὸ τὸ κυνήγιον. Ἴδου τώρα αἱ πτέρυγές μου ἔχουσι μεγαλώσῃ, οἱ δὲ ὄνυχές μου εἶναι τόσο ἰσχυροί, ὅσον καὶ οἱ ἰδικοί σου. Θὰ δύναμαι λοιπὸν νὰ σὲ παρακολουθήσω καὶ καμμίαν ἐνόχλησιν δὲν θὰ σοὶ φέρω».

Ὁ πατὴρ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε πρὸς τὸν μικρὸν ἱέρακα· «Μάλιστα, τέκνον μου, ἔχεις δίκαιον. Καὶ ἐγὼ

βλέπω, ὅτι αἱ πτέρυγές σου ἔχουσι μεγαλώσῃ καὶ ὅτι οἱ ὄνυχές σου εἶναι τόσοσ ὀξεῖς, ὥστε νὰ δύνασαι νὰ κυνηγήσῃς. Ἄλλ' εἰς τὸ κυνήγιον δὲν ἀπαιτοῦνται μόνον πτέρυγες καὶ ὄνυχες, ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων μεγάλη προσοχή. Οἱ ἄνθρωποι μᾶς καταδιώκουσι πολὺ. Εἶναι πολὺ πανοῦργοι καὶ ζητοῦσι κατὰ πάντα τρόπον νὰ μᾶς φονεύσωσι. Μεταχειρίζονται ὄπλα, παγίδας, δίκτυα. Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ γνωρίζῃ τις καὶ νὰ προσέχη πολὺ ἄλλως ἀφανίζεται. Σὺ εἶσαι

Ἰέραξ

μικρὸς καὶ ἄπειρος, αὐτὰ δὲν τὰ γνωρίζεις, καί, ἕως ὅτου τὰ μάθῃς, πρέπει νὰ κάμνῃς ὅ,τι ἐγὼ σοὶ λέγω. Ἄν μοὶ ὑποσχεθῇς, ὅτι θὰ εἶσαι εὐπειθὴς εἰς τὰς διαταγὰς μου, καλὰ τότε σὲ ἀφήνω νὰ ἔλθῃς μαζί μου ἄλλως μείνε ἐδῶ εἰς τὴν φωλεάν, διότι ἐξ ἄπικτος θὰ ἀφανισθῇς.

Ὁ μικρὸς ἰέραξ ὑπεσχέθη ὑπακοήν, καὶ ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς φωλεᾶς των. Ἐπέτων μὲ πολλήν ταχύτητα καὶ μετ' ὀλίγον εὗρισκοντο πλεόν ὑπεράνω τῶν ἀγρῶν.

«Ἴδου μία πέρδιξ, πάτερ», ἔκραξεν ὁ μικρὸς ἰέραξ, «ἄφησέ

με νὰ τὴν κυνηγήσω. Εὐκολον εἶνε νὰ τὴν συλλάβω.—
«Τὴν πέρδικα τὴν βλέπω καὶ ἐγώ, ὅπως καὶ σύ», εἶπεν
ὁ πατήρ, ἀλλ' ἰδέ, τέκνον μου, ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν θάμνον.
"Οπισθεν αὐτοῦ κρύπτεται εἰς κυνηγὸς μὲ τὸ ὄπλον του,
τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἀποτυγχάνει· θὰ σὲ φονεύσῃ πρὶν ἢ
συλλάβῃς τὴν πέρδικα. "Ας φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ».

Ὁ μικρὸς ἰέραξ ἐτρόμαξεν, ὅτε εἶδεν ὀπισθεν τοῦ θάμνου
τὸν κυνηγὸν μὲ τὸ ὄπλον του, καὶ τότε ἐπέταξαν καὶ ἐπή-
γαν εἰς ἄλλο μέρος.

«Ἐκεῖ κάτω ἐκεῖνη ἢ περιστερὰ, πάτερ», εἶπε μετ' ὀλί-
γον ὁ μικρὸς ἰέραξ, «δὲν μὲ διαφεύγει. "Αφησέ με νὰ τὴν
συλλάβω. Δὲν φαίνεται πουθενὰ κυνηγός».—«Δὲν βλέπεις»,
εἶπεν ὁ συνετὸς πατήρ, «ὅτι ἢ περιστερὰ εἶνε ἐντὸς κλω-
θίου καὶ πλησίον αὐτῆς δίκτυα ἀνοικτά; "Αν πετάξῃς
ἐκεῖ, θὰ κλείσωσι τὰ δίκτυα καὶ θὰ σὲ συλλάβωσιν».

Ὁ μικρὸς ἰέραξ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ πα-
τρός του καὶ ἔδειξε μεγάλην διάθεσιν νὰ μὴ ὑπακούσῃ.
Ἐνῶ δὲ ἦτο ἕτοιμος νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῆς περιστερᾶς,
βλέπει ἕνα κίρκον (κιρκινέζι), ὅστις ἐπέτα κατὰ τῆς πε-
ριστερᾶς. Ἀλλὰ μόλις ἔφθασε πλησίον αὐτῆς καὶ εὐθὺς
ἐκλείσαν τὰ δίκτυα, ὁ δὲ κίρκος συνελήφθη εἰς αὐτά. Ὁ
μικρὸς ἰέραξ ἐτρόμαξε πάλιν, καὶ εἰς τὴν στιγμὴν ἐπέτα-
ξαν καὶ αἱ δύο καὶ μετέβησαν εἰς ἄλλο μέρος.

Μετ' ὀλίγον πάλιν ἔκραξεν ὁ μικρὸς ἰέραξ· «Πάτερ, ἐκεῖ
κάθηται εἰς βύας (μποῦφος), ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ γένους
μας. Πρὸ ὀλίγου κατέσχισε τὸν ἀδελφόν μου. "Αφησέ με
νὰ τὸν ἐκδικηθῶ.—«Ἄ! μὴ ὑπάγῃς ἐκεῖ», εἶπεν ὁ πα-
τήρ, «πλησίον τοῦ βύου εἶνε μία καλύβη. Ἐκεῖ κρύπτεται
εἰς κυνηγός. Φύγε ἀμέσως!»

Ὁ μικρὸς ἰέραξ εἶδε τὴν καλύβην, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε καὶ
τὸν κυνηγὸν μὲ ὄλην τὴν δξύτητα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

Ἡ μεγάλη ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ πνίξῃ τὸν ἐχθρόν του τόσον τὸν ἐτύφλωσεν, ὥστε περιεφρόνησε τὴν συμβουλήν τοῦ πατρὸς του. Ὁρμησε κατὰ τοῦ βύου καὶ ἐκτύπα αὐτὸν μὲ τὸ δξὺ βράμφος του, ὅτε ἀκούεται πυροβολισμός. Ὁ μικρὸς ἰέραξ πληγώνεται καὶ πίπτει κατὰ γῆς». Ὁ, νὰ σὲ ἤκουον, πάτερ μου!» μόνον ἐπρόφθασε νὰ εἴπῃ ὁ δυστυχῆς καὶ ἀπέθανεν ἀμέσως.

Περίλυπος ὁ πατήρ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν φωλεὰν μόνος. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐσυλλογίζετο τὸ φονευθὲν τέκνον του καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔλεγε· «Τὶ κακὰ κάμνουσι τὰ μικρὰ παιδιά τὰ ὁποῖα δὲν ἀκούουσι τοὺς μεγαλύτερους των! Ἄν μὲ ἤκουε τὸ τέκνον μου δὲν θὰ ἦτο τώρα νεκρόν, καὶ ἐγὼ ὁ δυστυχῆς πατήρ του δὲν θὰ εἶχον τόσον μεγάλην λύπην εἰς τὴν ψυχὴν μου».

*Κάτσε, καλογεράκι μου ἔς τὸ κελλί σου,
νᾶξης τὰ ροῦχά σου καὶ τὴν τιμὴν σου.*

4. Ἡ μικρὰ Ἑλένη.

Ἡ Ἑλένη κοράσιον μόλις ὀκτῶ ἐτῶν ἐφοίτα εἰς τὸ σχολεῖον. Τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφοίτα ἡ Ἑλένη, δὲν ἦτο εἰς τὸ χωρίον, ὅπου οἱ γονεῖς αὐτῆς κατῴκουν. Ἦτο εἰς ἕν ἄλλο χωρίον πλησίον αὐτοῦ, ὅπου κατῴκει μία θεία της, ἀδελφὴ τῆς μητρός της. Διὰ νὰ μὴ κοπιᾷζῃ δὲ πολὺ ἡ μικρὰ Ἑλένη, ἔτρωγε τὴν μεσημβρίαν εἰς τῆς θείας της καὶ περὶ τὴν ἐσπέραν ἐπανήρχετο εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον.

Ἐνίοτε, ὅτε ἦτο κακοκαιρία, ἔμενε καὶ τὴν νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας της.

Ἐν Σάββατον κατὰ τὸν χειμῶνα, μετέβη, ὡς συνήθως, ἡ Ἑλένη εἰς τὸ σχολεῖον. Μετὰ μεσημβρίαν ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς γονεῖς της. Ἄλλ' ὁ καιρὸς ἦτο πολὺ κακός,

καὶ ἡ θεία τῆς δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ. Αὐτὴ ὅμως δὲν ἤκουε τὴν θεϊαν τῆς καὶ ἔφυγεν. Ὁ καιρὸς ὁλονὲν ἐγίνετο χειρότερος καὶ ἡ χιῶν ἐπιπτε τόσον πυκνή, ὥστε δὲν ἔβλεπε κανεὶς ἐμπρὸς του. "Ὅλοι αἱ ὁδοὶ εἶχον καλυφθῆ ὑπ' αὐτῆς. Ἐνῶ ἡ Ἑλένη ἐβάδιζεν, ἔχασε τὸν δρόμον, ἐπροχώρησεν ἀρκετὰ μέσα εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς.

Ἡ μήτηρ αὐτῆς ἦτο ἡσυχος, ἔβλεπε τὸν καιρὸν, ἀλλ' ἔλεγε· «Μὲ τοιοῦτον κακὸν καιρὸν δὲν θ' ἀφήσῃ βεβαίως ἡ ἀδελφή μου τὸ παιδίον νὰ φύγῃ». Οὕτω δὲ ἐσκέπτετο καὶ ὁ πατήρ καὶ ἦτο ἡσυχος, ὅτε ἐπανήλθε τὴν ἐσπέραν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν οἰκίαν καὶ δὲν εὔρε τὸ τέκνον του.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, Κυριακὴν πρωί, μετέβη ἡ μήτηρ εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ἦτο τὸ σχολεῖον, ἵνα φέρῃ εἰς τὴν κόρην τῆς τὰ ἐνδύματα τῆς Κυριακῆς. Ἀλλὰ πόσον ἐτρόμαξε μὴ εὔροῦσα τὸ τέκνον τῆς! Τρέχει ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἀναζητεῖ τὴν κόρην τῆς εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἐρωτᾷ ὄντινα συνήντα εἰς τὸν δρόμον, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εὐρίσκετο ἡ Ἑλένη. Τότε ἡ δυστυχὴς καλεῖ τὸν πατέρα καὶ ὅλους τοὺς γείτονας. "Ὅλοι φωνάζουσι, σκαλίζουσι καὶ ἀνασκάπτουσι τὴν χιῶνα πέριξ τοῦ χωρίου. Ἀναζητοῦσι τὸ κοράσιον εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ὅλους τοὺς φράκτας, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εὐρίσκουσιν αὐτό.

Ἡ ἀγωνία τῶν δυστυχῶν γονέων ἦτο πολὺ μεγάλη. Προσηύχοντο εἰς τὸν Θεὸν καὶ παρακάλουν αὐτὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ παιδίον των.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐνῶ ὅλοι ἦσαν κατάκοποι ἐκ τῆς ἀναζητήσεως, ὁ πατήρ ὁ δυστυχὴς πορεύεται μετὰ τινος γείτονος ἀκόμη μίαν φορὰν ἔξω εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐνῶ ἐπορεύετο, βλέπει ἕνα μικρὸν πῖλον, τὸν ὁποῖον ὁ ἀνεμος ἔφερε πρὸς αὐτούς. Συγχρόνως ὁ γείτων παρατηρεῖ ἐπὶ τινος λό-

φου ἐσκεπασμένου μὲ χιόνας ἔν ἐρυθρὸν σημεῖον. «Δυστυχία!», εἶπεν, «ἰδοὺ ἢ αἵματωμένη κεφαλὴ τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον θὰ κατεσπάραξε τὴν νύκτα κανὲν ἄγριον πειναλέον θηρίον».

Ὁ πατὴρ ὁ δυστυχῆς, ὅτε ἤκουσε ταῦτα, ἔφριξε. Τρέχει ἀμέσως ὅσον ἠδύνατο ταχύτερον, πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καί, ὦ τοῦ θαύματος! τὸ ἐρυθρὸν σημεῖον δὲν εἶναι αἷμα, ἀλλὰ εἶναι τὸ κόκκινον μανδύλιον, τὸ ὁποῖον ἢ μήτηρ τὴν προηγούμενην ἡμέραν εἶχε δέσει εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ κοράσιου της. Τρέμων ὁ πατὴρ λαμβάνει τὸ μανδύλιον. Καί τί βλέπει! Τὸ παιδίον ὑποκάτω ἀπὸ τὸν χιόνα ζωνταντόν! Πάραυτα ἀποσύρουσι τὴν χιόνα, ἐξάγουσι τὸ κοράσιον εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ μεταφέρουσι αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν των. Τὸ κοράσιον ἔμεινεν ἀβλαβές, διότι ἢ χιὼν εἶχεν ἐντελῶς περικαλύψῃ αὐτό, καὶ οὕτω διατηρήθη θερμόν.

Ἡ μήτηρ, ὅτε εἶδε τὴν προσφιλῆ της κόρην, ἐδόξασε τὸν Θεόν, ὅστις τὴν ἐλυπήθη, καὶ ἔθεσεν αὐτὴν ἀμέσως εἰς τὴν κλίνην, διὰ νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον καὶ συνέλθῃ. Ὅτε δὲ συνῆλθε τὸ κοράσιον καὶ διηγῆθη εἰς τὴν μητέρα του τί συνέβη, ἢ μήτηρ εἶπεν εἰς αὐτό· «Ἐκαμες πολὺ κακὰ νὰ μὴ ἀκούσῃς τὴν θεῖαν σου τέκνον μου. Ἐκινδύνευσες νὰ χαθῆς εἰς τὴν χιόνα, ἐκινδύνευσες νὰ σὲ φάγωσιν οἱ λύκοι εἰς τὰ ἔρημα μέρη καὶ ἔβαλες εἰς μεγίστην ἀνησυχίαν τὸν πατέρα σου, τὴν μητέρα σου, τοὺς συγγενεῖς σου καὶ ὄλους τοὺς γείτονας. Ἄλλοτε νὰ μὴ τὸ κάμῃς αὐτό. Ἄλλοτε νὰ ἀκούῃς τοὺς μεγαλυτέρους σου. Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀκούει τοὺς μεγαλυτέρους, του, παθαίνει αὐτά, τὰ ὅποια ἔπαθες σύ, καὶ ἀκόμη χειρότερα ἀπὸ αὐτά».

> Ποῦ τοῦ γονιοῦ δὲν ἄγροικῶ, κακὸς κακοῦ θὰ πάγῃ.

5. Ἡ πέρδικα.

Βόσκουν οἱ ἄλλαις πέρδικες ἢ λούζονται ἔς ταῦλάκι,
καὶ μιὰ ἔς τὰ νύχια περπατεῖ ἐπάνω σὲ κοτρῶνι.
καὶ γέρνει ἴσιω καὶ τηρᾷ μικρὸ ἕνα περδικάκι,
καὶ πότε τοῦ γλυκομιλεῖ καὶ πότε τὸ μαλώνει.

— "Ἀκου τῆς μάννας τὴ λαλιά, κὶ ἀνέβα ἔς τὸ λιθάρι,
γιατ' ἡ καρδιά μου λαχταρᾷ, μονάκριβο πουλί μου.

— Για ἔδε, μαννούλα, τὸ νερὸ, ποῦ βρέχει τὸ θυμάρι,
για ἔδε τὰ συνομήλικα πῶς παίζουν ἀντικρὺ μου!

— Ἐχουν οἱ μάννες τους πολλὰ. Ἐλα, πουλί, κοντά μου,
κ' εἶδα τὸν ἥσκιο γερακιῦ ἐδῶ σιμὰ ἔς ταῦλάκι.

— Πάμε, μαννούλα, ἔς τὰ νερά νὰ βρῶ τὴ συντροφιά μου,
Αὐτὸ ἦταν σύννεφο μικρὸ, δὲν ἦτανε γεράκι.

Κὶ ὁ ἥσκιος πάλι ἐφάνηκε ἐπάνω ἔς τὰ λιθάρια
καὶ κατεβαίνει ἡ πέρδικα ζητῶντας τὰκριβό της

Κὶ αὐτές, ποῦ ἦταν ἔς τὸ ῥίζωμα ἔτριπῶσαν ἔς τὰ θυ-
ἐκεῖθε ὁ ἥσκιος ἔπερασε τοῦ γερακιῦ προδότης. [μάρια.

Κὶ ἀκούσθη ἕνα φτερούγισμα, μιὰ ταραχή μιὰ ἀντάρα.

— Ὅπόχει τὸ μονάκριβο ἔχει πικρὴ τὴν τύχη,—

Σκούζει, χτυπιέται ἡ πέρδικα μὲ τρόμο, μὲ λαχτάρα
καὶ τὰκριβό της σπαρταρᾷ ἔς τοῦ γερακιῦ τὸ νύχι.

Γ. Ζαλοκώστας.

6. Αἱ κατοικίαι τῶν ζώων.

Ὁ κοιλίης κατοικεῖ εἰς τὸ δοσρακόν του. Ὁ ἵππος, ἡ ἀγε-
λάς, τὸ πρόβατον καὶ ἡ αἶξ κατοικοῦσιν εἰς τὸν στάβλον. Αἱ

περιστεροὶ κατοικοῦσιν εἰς τὸν περισσευῶνα. Ὁ πελαργὸς κατοικεῖ εἰς τὴν φωλεάν του ἐπὶ τῆς στέγης καὶ ὑποκάτω ἀπὸ τὴν στέγην ἢ χειλιδῶν καὶ ὁ σπουργίτης. Ὁ κορδαλλὸς κατοικεῖ εἰς τοὺς ἀγρούς, ὁ ἰέραξ εἰς τοὺς παλαιούς ὑόρους καὶ ὁ ἀετὸς εἰς τὰ ὑψηλὰ ὄρη. Ἡ νυκτερὶς κατοικεῖ εἰς τὰς τρύπας τῶν τοίχων. Ἡ ἀλώπηξ, ὁ ἀκανθόχοιρος καὶ ὁ ἀσπάλαξ κατοικοῦσιν εἰς φωλεάς, μέσα εἰς τὴν γῆν. Αἱ μέλισσαι κατοικοῦσιν εἰς τὴν κυψέλην, τὰ ὄφια εἰς τὸ ὕδωρ, ἡ δορκάς ὁ λαγὸς καὶ ἡ ἔλαφος εἰς τὰ δάση.

7. Ἡ φωλεά.

Αἱ κατοικίαι τῶν πτηνῶν ὀνομάζονται φωλεαί. Εἰς τὰς φωλεάς τὰ πτηνὰ γεννῶσι τὰ φῶ των καὶ ἀνατρέφουσι τοὺς νεοσσούς των.

Τὰ πτηνὰ κτίζουσι μόνα τὰς φωλεάς των. Οἱ πελαργοὶ καὶ αἱ κίσσαι κτίζουσι τὰς φωλεάς των μὲ φρύγανα. Οἱ σπουργίται μὲ ἄχυρα, ξηρὰ χόρτα καὶ πετρά. Αἱ χειλιδόνες μὲ πηλόν. Οἱ σπῖνοι καὶ αἱ καρδερίναι μὲ τρίχας, πετρά, μαλλία καὶ βρύα.

Τὰς φωλεάς των τὰ πτηνὰ κτίζουσι μὲ πολλὴν τέχνην καὶ κατασκευάζουσιν αὐτὰς πολὺ στερεάς. Οἱ καλάθοποιοὶ δὲν πλέκουσι καλύτερον τὰ καλάθια, οὐδ' οἱ κίσται κτίζουσι στερεώτερον τὰς οἰκίας. Καὶ ἐν τοῦτοις δὲν ἔχουσι τὰ πουλάκια οὔτε μαχαίριον οὔτε φαλίδιον οὔτε μυστήριον οὔτε διαβήτην. Τὰ πάντα κατασκευάζουσι μὲ τὸ ὄσμιον των καὶ μὲ τοὺς πόδας των. Καμμία φωλεὰ δὲν εἶναι μικροτέρα ἢ μεγαλυτέρα, ἀβαθεσιτέρα ἢ βαθυτέρα ἀπὸ ὅ,τι πρέπει. Ἐκάστη αὐτῶν εἶνε ἀκριβῶς τόση, ὅση χρειάζεται εἰς τὸ πτηνόν, διὰ τὴν κατοικίησιν αὐτὸ καὶ ἡ οἰκογένειά του.

Τὰ πτηνὰ μένουσιν εἰς τὰς φωλεάς των, ὅπως καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς οἰκίας μας. Ἐκεῖ, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς, γεννῶσι τὰ φῶ των. Ἐπρά-

ζουσιν αὐτὰ, καὶ γίνονται τὰ μικρὰ πουλάκια, οἱ νεοσσοί. Οἱ νεοσσοὶ τὰς πρώτας ἑβδομάδας συνήθως δὲν ἔχουσι πτερὰ καὶ δὲν δύνανται ἀκόμη νὰ τρέχωσι καὶ νὰ πετώσι. Τοὺς θεωροῦνται νεοὶ καὶ τοὺς τρέφουσιν οἱ γονεῖς των.

Τινὰ παιδιά ἔρχονται εἰς τὰς φωλεὰς τῶν πιτηνῶν καὶ λαμβάνουσιν ἀπὸ αὐτὰ τὰ φᾶ καὶ τοὺς νεοσσούς. Αὐτὰ τὰ παιδιά εἶνε πολὺ κακά. Τὰ φᾶ καὶ οἱ νεοσσοὶ τίποτε δὲν χρησιμεύουσιν εἰς τὰ παιδιά, ἐνῶ οἱ κακόμοιροι οἱ νεοσσοὶ πολὺ φοβοῦνται καὶ πολὺ βασανίζονται, ὅταν ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὰς μητέρας των. Αὐτὰ τὰ παιδιά ὁ Θεὸς δὲν τὰ ἀγαπᾷ, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀναβαίνουν εἰς ὑψηλὰ δένδρα, διὰ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὰς φωλεὰς τὰ φᾶ καὶ τοὺς νεοσσούς τῶν πιτηνῶν, πίπτοντι καὶ θραύουσι τοὺς βραχίονας ἢ τοὺς πόδας αὐτῶν. "Αὐτὰ γίνονται χίλια κομμάτια.

Νὰ μεταβαίνωμεν εἰς τὸ δάσος, νὰ βλέπωμεν τὰ πιτηνὰ καὶ νὰ ἀκούωμεν τὸ κελάδημά των εἶνε καλόν. Δὲν εἶνε ὅμως καλόν νὰ βλάπτωμεν καὶ νὰ βασανίζωμεν αὐτά. Ὁ Θεὸς δὲν θέλει κανὲν ἀπὸ τὰ πλάσματά του νὰ βλάπτηται καὶ νὰ βασανίζηται χωρὶς ἀνάγκην.

Β'. ΚΛΟΠΗ ΚΑΙ ΤΙΜΙΟΤΗΣ

8. Ἀλώπηξ ἢ κλέπτρια.

Μίαν φορὰν μία ἀλώπηξ εἶχεν ἀκούσῃ, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ἑνὸς χωρικοῦ ὑπῆρχον τρυφερὰ ὀρνίθια, καὶ ἐπεθύμησε νὰ τὰ φάγῃ. Περιέμενον εἰς τὴν φωλεάν της ἕως ὅτου ἐνόηκτωσε, καὶ ἔπειτα ἐξεκίνησε καὶ ἐπῆγε διὰ μιᾶς στενῆς ὁδοῦ τοῦ δάσους εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ χωρικοῦ.

Ἄφου ἔφθασεν ἐκεῖ σιγὰ σιγὰ, ἐγύριζε γύρω τριγύρω εἰς τὴν οἰκίαν, εὔρεν ἕνα χαμηλὸν τοῖχον, ἐπήδησεν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν σιγμὴν εὐρέθη μέσα εἰς τὴν αὐλήν.

Ἐκεῖ εἰς μίαν ἄκραν ἦτο ὁ ὄρνιθων. Ἡ ἀλώπηξ, ἀφου τὸν εἶδεν, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν καὶ ἤρχισε νὰ πνίγη ἔν πρὸς ἔν τὰ ὄρνιθια. Τὰ δυστυχῆ δὲν ἠδύνατο νὰ φύγωσιν. Ἦτο νύξ, καὶ δὲν ἔβλεπον. Ἡ ἀλώπηξ ἔπνιξεν ἀρκετά. Μόνον ὀλίγα μικρὰ πουλάκια ἐσώθησαν. Τὰ εἶχε κρύψει ὑποκάτω ἀπὸ τὰ πτερά της μίᾳ κλωσῶσᾳ, καὶ δὲν τὰ εἶδεν ἡ ἀλώπηξ. Ἐφοβήθη δὲ νὰ πλησιάσῃ αὐτήν, διότι ἡ δυστυχῆς μήτηρ, ἀπὸ τὸν φόβον νὰ μὴ χάσῃ τὰ τέκνα της, ἐφώναζεν ὅσον ἠδύνατο περισσότερο. Ἐφώναζεν ἐπίσης καὶ ὁ ἀλέκτωρ, ὅστις εἶχε καταφύγη ὕψηλὰ εἰς ἕν ξύλον, ὅπου ἡ ἀλώπηξ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν φθάσῃ,

Ἀπὸ τὰς πολλὰς φωνὰς αὐτῶν ἐξύπνησεν ὁ οἰκοδεσπότης, ἠγέρθη ἀπὸ τὴν κλίνην, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν θύραν τῆς οἰκίας του καὶ ἤνοιξε τὸν ὄρνιθῶνα. Ἀλλὰ δὲν εὔρε τὴν ἀλώπεκα. Ἡ πονηρά, μόλις ἤκουσε κρότον εἰς τὴν θύραν ἀμέσως ἐνόησε τί συμβαίνει καὶ εἰς τὴν σιγμὴν ἐπετάχθη ἔξω μὲ μίαν ὄρνιθα εἰς τὸ στόμα.

Ὁ χωρικός, ὅτε εἶδε τὰ ὄρνιθια πνιγμένα, εἶπε μὲ τὸν νοῦν του. «Βέβαια ἡ ἀλώπηξ ἢ κλέπτρια ἔκαμεν αὐτὸ τὸ πολὺ κακόν. Εἶνε πολὺ πονηρά, ἀλλὰ νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὴ τί ἔχει νὰ πάθῃ! Αὐτὴ θὰ ἔλθῃ πάλιν διότι θὰ τῇ ἤρεσαν βέβαια τὰ τρυφερὰ ὄρνιθια. Ἀπόψε θὰ στήσω μέσα ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ ὄρνιθῶνας, εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶνε αἱ ὄρνιθες, μίαν μεγάλην παγίδα, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, καὶ νὰ ἴδῃ αὐτὴ πῶς κλέπει τὰς ὄρνιθας!».

Ὅπως εἶπεν, οὕτω καὶ ἔκαμεν. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ἦλθε πάλιν ἡ ἀλώπηξ καὶ ἀπὸ τὸν τοῖχον ἐπήδησε πάλιν μέσα εἰς τὴν αὐλήν. Τύτε στέκεται ὀλίγον ἐκεῖ, ἐντείνει τὰ ὠτά της

και ἀκροῶται. Τίποτε δὲν ἀκούεται πανταχοῦ ἄκρα ἤσυχία. Σιγὰ σιγὰ τότε εἰσέρχεται εἰς τὸν ὀρνιθῶνα καὶ προχωρεῖ πρὸς τὰ ὀλίγα ἐναπομείναντα ὀρνίθια.

Τὰ ὀρνίθια, μόλις ἐνόησαν, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἤρχισαν νὰ πτερυγίζωσιν. Ὁ ἀλέκτωρ ἐφώναζεν ὅσον ἠδύνατο, ἢ κλῶσσα ἐπίσης. Ἄλλ' ἢ ἀλώπηξ δὲν ἐφοβήθη. Ἐπροχώρησε πρὸς αὐτά, ὅτε, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, πλησιάζει εἰς τὴν παγίδα καί, χωρὶς νὰ τὸ θάλλῃ, ἐγγίζει εἰς αὐτήν. Ἄλλὰ μόλις τὴν ἤγγισε συνελήφθη. Μαίνεται, κτυπᾷ γύρω τριγύρω μὲ τὴν οὐράν της, προσπαθεῖ νὰ ἐλευθερωθῇ, ἀλλὰ ματαίως· ἡ παγὶς δὲν τὴν ἀφήνει νὰ κινηθῇ καθόλου ἀπὸ τὸν τόπον της. Ἐμενε λοιπὸν ἐκεῖ ἡ κλέπτρια καὶ περιέμενε τὸν θάνατόν της.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἤκουσε τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνάς, τὰς ὁποίας ἔκαμαν τὰ ὀρνίθια, καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὸν ὀρνιθῶνα. Ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ τί βλέπει! τὴν κλέπτριαν εἰς τὴν παγίδα. Τότε ἀρπάζει καὶ αὐτὸς ἐν χοδρὸν ξύλον, τῇ δίδει μίαν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφήνει εἰς τὸν τόπον.

— Ἐφαγες τὰ γλυκομάρουλα; φάγε καὶ τὰ πικρομάρουλα.

— Τοῦ κακοῦ τὸ κερὶ ὡς τὸ πρωὶ κρατεῖ.

9. Κύων ὁ κλέπτης.

Εἰς μίαν οἰκίαν ἔζη μέγας κύων καὶ ἐν μικρὸν κυνάριον. Ὁ κύων ἦτο κακὸς καὶ τὸ κυνάριον ἦτο καλόν.

Μίαν ἡμέραν λέγει ὁ κύων πρὸς τὸ κυνάριον· « Ἄκουσε, φίλε μου, τόρα εἶνε σκότος πολὺ, καὶ ὁ κύριος δὲν μᾶς βλέπει. Ἄς διασκεδάσωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν φοράν. Γνωρίζω μίαν ὁπῆν εἰς τὸν φράκτην τοῦ κήπου μας. Ἐλα νὰ φύγω-

μεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ νὰ τρέξωμεν εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τοὺς ξένους κήπους. Ἄν θέλῃς ἄς ὑπάγωμεν καὶ εἰς τὸ γειτονικὸν χωρίον, δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Ἐκεῖ ἀρχίζομεν καὶ φωνάζομεν με ὄλην τὴν δύναμίν μας. Οἱ κάτοικοι θὰ νομίσωσιν, ὅτι κλέπται εἰσῆλθον εἰς τὸ χωρίον αὐτῶν, θὰ ἐγερθῶσιν ἀπὸ τὴν κλίνην, θὰ τρέξωσιν ἐπάνω, κάτω, καὶ οὕτω διασκεδάζομεν ἡμεῖς με τὸν φόβον καὶ με τὴν ταραχὴν αὐτῶν».

Τὸ κυνάριον, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ εἰς τὸν κύνα φεύγει, ἔρχεται εἰς τὴν καλύδην του καὶ πίπτει νὰ κοιμηθῆ. Ὁ κύων τὸ ἀκολουθεῖ, ἔρχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν καλύδην καὶ λέγει πρὸς αὐτό· «Διατὶ τάχα δὲν ἀπεκρίνεσαι; Διατὶ δὲν ἔρχεσαι;» — «Εἶσαι κακός», λέγει τὸ κυνάριον, «καὶ με κακοὺς δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ κάμω συναναστροφάς».

— Ἐγὼ εἶμαι κακός;», ἀπεκρίθη ὁ κύων. «Καὶ διατί; μήπως διότι θέλω ὀλίγον νὰ διασκεδάσω;».— «Αὐτὴ εἶνε κακὴ διασκεδάσις, νὰ τρομάζῃς καὶ νὰ ἐξυπνᾷς τοὺς ἀνθρώπους», εἶπε τὸ κυνάριον. «Αὐτὴ δὲν εἶνε καλὴ διασκέδασις, νὰ βλάπτῃς τοὺς ἄλλους καὶ νὰ λησμονῆς τὸ καθήκόν σου. Θέλεις νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν αὐλήν, τὰ ὅποια χρεωστεῖς νὰ φυλάττῃς καὶ διὰ τὰ ὅποια σὲ τρέφει ὁ κύριος, μόνον διὰ νὰ διασκεδάσῃς; Πρόσεξε νὰ μὴ σὲ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸ ξύλον καμμιά φορὰν ὁ κύριός μας».

Ὁ κύων δυσηρεστήθη, ἀλλὰ δὲν ἔδειξε τὴν δυσαρέσκειάν του. Χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπῆγεν εἰς τὴν καλύδην του καὶ ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Ἐκείνην τὴν ἑσπέραν δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν φράκτην.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν εἶπε πάλιν εἰς τὸ κυνάριον· «Τοῦλάχιστον ἔλα νὰ φάγωμεν ἀπὸ ἓν λουκάνικον». — «Εἶνε γεμάτος ὁ δρόμος ἀπὸ λουκάνικα;», ἠρώτησε τὸ κυνάριον.

— « Ἄ, ὄχι δά ! », ἀπήντησεν ὁ κύων· « ἀλλ' εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἀλλαντοποιοῦ εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ πολλὰ λουκάνικα. Θὰ προσέξωμεν πότε δὲν θὰ εἶνε ἐκεῖ ὁ ἀλλαντοποιός, θὰ ἀνοίξωμεν κρυφὰ τὴν θύραν, θὰ εἰσέλθωμεν, θὰ ἀρπάσωμεν ἀπὸ ἓν—δύο λουκάνικα ὁ καθεὶς εἰς, τὸ στόμα καὶ ἔπειτα θὰ φύγωμεν ! » — « Καὶ ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ ἔτρωγον ἓν λουκάνικον », εἶπε τὸ κυνάριον, « ἀλλὰ νὰ τὸ κλέψω δὲν ἐπιθυμῶ ».

Ἄπὸ τότε ὁ κύων πλέον δὲν ὠμίλησε μὲ τὸ κυνάριον. Ὅ,τι ἤθελε νὰ πράξῃ, τὸ ἔπραττε μόνος του.

Πολλαὶ ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τότε, ὅτε μίαν ἡμέραν ἀκούεται ὅτι ὁ κύων ἐφρονεῦθη. Καὶ δὲν ἦτο φεῦμα· ἦτο ἀληθές. Ὁ ἄθλιος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετέβαινε εἰς τὸ ἀλλαντοπωλεῖον, ἤρπαζε δύο-τρία λουκάνικα χωρὶς νὰ τὸν ἴδωσι καὶ ἔφευγε. Ὑστερον ἀπὸ πολὺν καιρὸν ὁ ἀλλαντοποιὸς τὸν ἐνόησε. Καὶ μίαν ἡμέραν, ὅτε τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν νὰ ἔρχεται, λαμβάνει ἓνα μέγαν πέλεκυν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ κρύπτεται. Μετ' ὀλίγον φθάνει ἐκεῖ καὶ ὁ κύων, παρατηρεῖ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, δὲν βλέπει κανένα· ἀρπάζει ἓν λουκάνικον καὶ στρέφεται νὰ φύγῃ. Τότε ὁ ἀλλαντοποιὸς πηδᾷ ἐκ τῆς κρύπτῃς του, τῷ δίδει μίαν μὲ τὸν πέλεκυν καὶ τὸν φρονεῦει.

— Ἐφαγες τὸ μέλι ; πιὲ καὶ τὸ 'ξεῖδι.

— Ὅταν κλέπτουν, μὴ κλέφτης, κἴδιαν διαλαλοῦν, μὴ φοβᾶσαι.

10. Ὁ κλαπεὺς ἵππος.

Εἰς χωρικὸς εἶχεν ἓνα ἵππον, ὅστις τὸν ἐβοήθει εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐργασίας. Χωρὶς αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ καμμίαν ἐργασίαν.

Μίαν νύκτα ἤλθεν εἰς κλέπτῃς εἰς τὸν στάβλον τοῦ χω-

χωρικού, ἤνοιξε σιγὰ σιγὰ τὴν θύραν, ἔλυσε τὸν ἵππον, τὸν ἵππευσε καὶ ἔφυγεν.

Ὅτε ἐξημέρωσεν, ἐπῆγεν ὁ χωρικός εἰς τὸν στάβλον, διὰ νὰ λάβῃ τὸν ἵππον καὶ τὸν φορτώσῃ τὸ ἄροτρον. Ἄλλὰ δὲν τὸν εὔρεν. Ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἐστενοχωρήθη, διότι χωρὶς αὐτὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ τὰς ἐργασίας του. Ἄλλὰ τί νὰ κάμῃ! Ἀπεφάσισε νὰ ἀγοράσῃ ἄλλον.

Οἱ ἵπποι ἐπωλοῦντο εἰς μίαν πόλιν, ἥτις ἀπέειχεν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ χωρικοῦ πέντε ὥρας.

Ὁ χωρικός ἠγέρθη μίαν ἡμέραν πρῶτῃ πρῶτῃ καὶ μετέβη εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνην. Ὅτε ἔφθασεν ἐκεῖ, ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου ἐπωλοῦντο οἱ ἵπποι, καὶ παρετήρει αὐτούς. Ἐνῶ δὲ τοὺς παρετήρει, διακρίνει μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ τὸν ἰδικόν του. Εὐθὺς τότε τρέχει, λαμβάνει τὸν ἵππον του ἀπὸ τὸν χαλινὸν καὶ φωνάζει δυνατά. «Αὐτὸς ὁ ἵππος εἶνε ἰδικός μου· μοῦ τὸν ἔκλεψαν πρὸ τριῶν ἡμερῶν!»

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐπῶλει τὸν ἵππον, εἶπεν· «Ὅχι, καλέ μου ἄνθρωπε, αὐτὸς ὁ ἵππος δὲν εἶναι ἰδικός σου. Αὐτὸς εἶνε ἰδικός μου. Ἐγὼ τὸν ἔχω περισσότερον ἀπὸ ἓν ἔτος. Εἶνε δυνατὸν νὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὸν ἰδικόν σου, ἀλλ' αὐτὸς δὲν εἶνε ἰδικός σου».

Τότε ὁ χωρικός τρέχει, κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἵππου του μὲ τὰς δύο χεῖρας καὶ φωνάζει.—«Ἄν ἔχῃς τὸν ἵππον τοῦτον τόσον καιρόν, ὅπως λέγεις, εἰπέ ἀπὸ ποῖον ὀφθαλμὸν εἶνε τυφλός».

Ὁ ἄνθρωπος εἶχε πράγματι κλέψῃ τὸν ἵππον. Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῇ καὶ διὰ τοῦτο ἀμέσως εἶπεν· «Ἄπὸ τὸν ἄριστερόν ὀφθαλμόν».—«Δὲν τὸ γῆρες, εἶπεν ὁ χωρικός· ἀπὸ τὸν ἀριστερόν ὀφθαλμὸν δὲν εἶνε τὸ ζῦρον τυφλόν. Νὰ ἰδέ!,—«Ἄχ!», ἔκραξεν ὁ κλέπτης, «ἔκαμα λάθος». Ἦθελα νὰ εἶπω ἀπὸ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν».

Τότε ὁ χωρικός ἀπέσυρε τὰς χεῖρας του ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ζώου, ἐστράφη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐκεῖ συνηθροισμένοι, καὶ ἔκραξε· «Τώρα βλέπετε ὅλοι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε κλέπτης καὶ ψεύστης. Ἴδετε!

Νά! Ὁ ἵππος δὲν εἶνε διόλου τυφλός».

Οἱ ἄνθρωποι τότε ἐγέλασαν, ἠγανάκτησαν καὶ ἐφώνησαν· «Συλλάβετε! Συλλάβετε τὸν κλέπτην!». Εἰς τὴν στιγμήν ἔτρεξαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας, τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν.

— Ὁ διάβολος πωλεῖ τυροί, χωροὶς νὰ ἔχη γίδια.

— Νὰ πλουτοῦσαν οἱ κλέφτες, ἤθελε πλουτήσουν κ' οἱ ποντικοί.

— Τῶν ἀχρεῶν ἡ γιορτὴ ὀλίγον καιρὸν κρατεῖ.

II. Τὸ τίμιον παιδίον.

Μίαν φορὰν εἰς ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἦτο εἰς μίαν ξένην πόλιν καί, διὰ νὰ διασκεδάσῃ, ἐξῆλθεν εἰς περίπατον. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν κανεὶς δὲν τὸν ἐγνώριζεν. Ἐνῶ ἐβάδιζεν ἀργὰ ἀργὰ καὶ παρετῆρει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰς οἰκίας, τὰς πλατείας καὶ ὄλα, ὅσα ἦσαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, τὸν πλησιάζει ἓν μικρὸν παιδίον, πολὺ πτωχικὰ, ἀλλὰ καὶ πολὺ καθαρὰ ἐνδεδυμένον. Τὸ παιδίον μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παρακαλεῖ τὸν ξένον, ἂν εὐαρεστήται, νὰ τῷ δώσῃ μίαν δραχμὴν, διότι ἡ μήτηρ του ἦτο ἀσθενής, καὶ δὲν εἶχον νὰ ἀγαράσωσιν ἰατρικά.

Ὁ κύριος εἶπεν, ὅτι δὲν εἶχεν ἐπάνω του καμμίαν δραχμὴν. «Τίποτε, τίποτε δὲν ἔχετε, κύριε;», ἠρώτησε τὸ πτωχὸν παιδίον «Ἔχω, ἀλλὰ μόνον λίρας», ἀπεκρίθη ὁ κύριος, «καὶ μία λίρα διὰ σὲ εἶνε παραπολύ».

«Ἄχ, καλέ μου κύριε! ἔχομεν μεγάλην ἀνάγκην», εἶπε

τὸ παιδίον. «Δώσατέ μου μίαν λίραν νὰ τὴν ἀλλάξω καὶ νὰ σὰς φέρω μικρὰ νομίσματα». Ὁ κύριος ἐγέλασε, τῷ ἔδωκε μίαν λίραν καὶ τῷ εἶπε· «Νὰ ἔλθῃς γρήγορα καὶ νὰ μοῦ φέρῃς τὰ χρήματα!» Ἐνόμιζεν ὅτι τὸ παιδίον δὲν θὰ ἐπέστρεφε. Θὰ ἐκράτει ὅλην τὴν λίραν καὶ θὰ ἔφευγεν.

Ὁ κύριος ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα, τὸ δὲ παιδίον δὲν ἐφαίνετο πουθενά. Τότε εἶπε μὲ τὸν νοῦν του. «Βεβαίως τὸ παιδίον τώρα δὲν θὰ ἔλθῃ πλέον». Ἦπατήθη ὅμως διότι τὸ παιδίον μετ' ὀλίγον ἦλθεν, ἔφερε τὰ χρήματα καὶ ἐζήτησε μόνον μίαν δραχμὴν.

Ὁ κύριος ἐθαύμασε τὴν τιμότητα τοῦ παιδίου καὶ εἶπε πρὸς αὐτό· «Διατί, μικρέ μου, δὲν ἐπροτίμησες νὰ κρατήσῃς ὅλην τὴν λίραν;». — «Δὲν εἶμαι κλέπτης, κύριε», ἀπεκρίθη τὸ παιδίον· «ἐπίσης καὶ ἡ μήτηρ μου δὲν κλέπτει». Ἀληθῶς εἴμεθα πολὺ πτωχοί, ἀλλὰ προτιμῶμεν νὰ ἀποθάνωμεν ἐκ τῆς πείνης παρὰ νὰ κλέψωμεν».

Τότε ὁ κύριος ἔδωκεν ὅλα τὰ μικρὰ χρήματα εἰς τὸ παιδίον καὶ τῷ παρήγγειλε νὰ εἴπῃ εἰς τὴν μητέρα του νὰ τὸν εὔρῃ, ὅταν γίνῃ καλά.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ πτωχὴ ἔγινε καλὰ καὶ εὐθὺς ἐπῆγε καὶ εὔρε τὸν καλὸν αὐτὸν κύριον. Οὗτος, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν δυστυχίαν της, τὴν ἐλυπήθη καὶ τῇ ἔδωκεν ὀλίγα χρήματα, διὰ νὰ ἀγοράζῃ τὸ ψωμίον καὶ νὰ μὴ πεινᾷ πλέον· τοῦ παιδίου ἐφόρεσε καλύτερα ἐνδύματα καὶ τὸ ἔστειλε καὶ ἔμαθεν ὀλίγα γράμματα καὶ μίαν τέχνην.

Τὸ παιδίον ἦτο φρόνιμον καὶ φιλόπονον. Ἐμαθεν ὀλίγα γράμματα καὶ τὴν τέχνην καλὰ καὶ ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα. Ἦτο πολὺ οἰκονόμον καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἠδύνατο πλέον νὰ τρέφῃ μόνον τοῦ τὴν γραιὰν μητέρα καὶ τοὺς μικροτέρους τοῦ ἀδελφούς.

12. Αἱ περιστεραι.

Δύο μικρὰ καὶ πολὺ ζωηρὰ παιδιά, ὁ Δημήτριος καὶ ὁ Ἰωάννης, ἦσαν γείτονες. Ὁ Δημήτριος ἦτο πλούσιος καὶ εἶχε πολλὰς καὶ πολὺ ὠραίας περιστεράς, ὁ δὲ Ἰωάννης ἦτο πτωχὸς καὶ εἶχε μόνον ὀλίγας καὶ πολὺ εὐτελεῖς.

Μίαν ἡμέραν ἐν ζεῦγος ἐκ τῶν περιστερῶν τοῦ Δημητρίου ἐπέταξε καὶ ἦλθεν εἰς τὸν περιστερεῶνα τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ πτωχὸς Ἰωάννης, ἅμα τὰς εἶδεν εἶπε μὲ τὸν νοῦν του·

«Πόσον εὐτυχεῖς θὰ ἦμην, ἂν εἶχον αὐτὰς τὰς περιστεράς! Ἄχ! πόσον ὠραῖαι εἶνε! Εἶνε κατάλευκοι ὡς ἡ χιών· ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ἡ οὐρά των εἶνε κατάμαυρα, ὡς οἱ ἄνθρακες. Ἀπὸ ὅλας τὰς περιστεράς τοῦ Δημητρίου αὐταὶ μοῦ ἀρέσκουσι περισσότερον».

Τότε τῷ ἦλθεν ἡ ἐπιθυμία νὰ τὰς κλείσῃ μέσα εἰς τὸν περιστερεῶνα του καὶ νὰ τὰς κρατήσῃ. «Ἄλλ' ὄχι», εἶπε, «τοῦτο δὲν ἐπιτρέπεται. Εἶνε ἁμαρτία. Τί! κλέπτῃς θὰ γίνω; Ποτέ!» Καὶ εἰς τὴν στιγμὴν συλλαμβάνει τὰς περιστεράς καὶ τὰς φέρει εἰς τὸν Δημήτριον.

Ὁ Δημήτριος ἐχάρη πολὺ διὰ τὴν τιμιότητα τοῦ πτωχοῦ παιδίου. Καὶ ὅτε ἐγέννησαν αἱ ὠραῖαι αὐταὶ περιστεραι, λαμβάνει τὰ ψά των μεταβαίνει κρυφίως εἰς τὸν περιστερεῶνα τοῦ Ἰωάννου, θέτει αὐτὰ εἰς τὴν φωλεάν μιᾶς εὐτελοῦς φαιᾶς περιστερᾶς, ἀφαιρεῖ ἀπ' ἐκεῖ τὰ ἰδικὰ της καὶ φεύγει, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἴδῃ.

Ἡ εὐτελής περιστέρα τοῦ Ἰωάννου ἐξεκόλαψε τὰ ξένα ψά, ὡσὰν ἦσαν ἰδικὰ της. Ὅτε δὲ οἱ νεοσσοὶ ἐμεγάλωσαν καὶ ἔκαμαν πτερά, ὁ Ἰωάννης ἐξεπλάγη πολὺ. Εἶδεν, ὅτι αἱ περιστεραι δὲν ἦσαν φαιαί, ὅπως ἡ μήτηρ αὐτῶν, ἀλλὰ λευκαὶ καὶ μαῦραι, ὅπως ἦτο τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ζεῦγος τοῦ

Δημητρίου. Πλήρης χαρᾶς τρέχει ἀμέσως πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἀναγγέλλει εἰς αὐτὸν τοῦτο.

Ὁ Δημήτριος ἐμειδίασεν. Ἐπειτα διηγήθη πρὸς τὸν Ἰωάννην πῶς κρυφὰ ἤλλαξε τὰ ψᾶ, διὰ νὰ δείξη τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς αὐτόν, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς διηγήσεώς του εἶπε· «Μεῖνε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σου τίμιος καὶ δίκαιος ἀγαπητέ μου Ἰωάννη. Ὁ Θεὸς πάντοτε εὐλογεῖ ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι τίμιος καὶ ὅστις δὲν ἀδικεῖ κανένα.»

— Ἡ τιμὴ, τιμὴ δὲν ἔχει καὶ χαρὰ ἴσον τοῦ ἔχει.

13. Χωρίον καὶ πόλις.

Μίαν φορὰν αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων ἦσαν δισκοροπισμέναι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἢ μία μακρὰν τῆς ἄλλης.

Τοῦτο δὲν εὐχαρίστει τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ συγγενὴς ἠθέλε νὰ κατοικῆ πλησίον τοῦ συγγενοῦς του καὶ ὁ φίλος πλησίον τοῦ φίλου του. Ἐκίσαν λοιπὸν τὴν μίαν οἰκίαν πλησίον τῆς ἄλλης, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔγιναν τὰ χωρία καὶ αἱ πόλεις.

Τὰ χωρία δὲν ἔχουσι πολλὰς οἰκίας, ὅπως αἱ πόλεις. Αἱ περισσότεραι οἰκίαι τῶν χωρίων εἶνε κατεσκευασμέναι ἐκ ξύλων καὶ πλίνθων. Τινὲς εἶνε πολὺ χαμηλαὶ καὶ πολὺ μικραὶ· ἄλλαι ἔχουσι σιέρας καλαμίνας. Κεῖνται δὲ πολὺ ἀτάκτως ἢ μία ἐδῶ καὶ ἢ ἄλλη ἐκεῖ. Αἱ ὁδοὶ εἰς τὰ χωρία εἶνε συνήθως στεναὶ καὶ ὄχι εὐθεῖαι, κατὰ τὴν νύκτα δὲ δὲν φωτίζονται διὰ φανῶν. Εἰς τὰ χωρία ὑπάρχει καὶ ἀπὸ μία μικρὰ ἐκκλησία καὶ ἀπὸ ἓν μικρὸν σχολεῖον. Εἰς τὰ χωρία, ἐκτὸς τῶν ἐορτῶν, σπανίως ἄλλοτε φαίνονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς ὁδοὺς. Οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκονται εἰς τοὺς ἀγρούς των, εἰς τοὺς ἀμπελώνας των καὶ εἰς τὰς βοσκὰς, ὅπου βόσκουσι τὰ ζῷα των μακρὰν τῶν χωρίων.

Τινὰ χωρία κείνται εἰς τὰς πεδιάδας, ἄλλα εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὄρεων καὶ ἄλλα ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ ὄρη.

Αἱ πόλεις εἶνε πολὺν διάφοροι τῶν χωρίων. Εἰς τὰς πόλεις αἱ περισσότεραι οἰκίαι εἶνε μεγάλαι, ἐκτισμένα διὰ λίθων καὶ κείνται κατὰ σειρὰν. Αἱ οἰκίαι τῶν πόλεων εἶνε ὠραιότεραι καὶ μεγαλύτεραι ἀπὸ τὰς οἰκίας τῶν χωρίων. Αἱ ὁδοὶ τῶν πόλεων εἶνε εὐρύτεραι ἀπὸ τὰς ὁδοὺς τῶν χωρίων. Εἶνε εὐθεῖαι, φωτίζονται τὴν νύκτα διὰ φανῶν καὶ φέρουσι διάφορα ὀνόματα, ἵνα διακρίνωμεν αὐτάς.

Εἰς τὰς πόλεις ὑπάρχουσι πρὸς τούτοις πολλαὶ καὶ μεγάλαὶ ἐκκλησίαι, νοσοκομεῖα, σχολεῖα, στρατιῶνες, καὶ εἰς τινὰς καὶ θέατρα. Διὰ τοὺς ξένους, οἱ ὅποιοι ἔρχονται εἰς τὰς πόλεις, ὑπάρχουσι ξενοδοχεῖα, τὰ ὅποια ἔχουσι καὶ ἰδιαίτερα ὀνόματα. Ἐκτὸς τῶν ὁδῶν ὑπάρχουσι καὶ πλατεῖαι. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ὀνομάζονται ἀγοραί, διότι εἰς ὠρισμένας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος οἱ χωρικοὶ φέρουσι καὶ πωλοῦσιν εἰς αὐτάς διάφορα πράγματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τροφίμα. Εἰς τὰς πλατείας τινῶν πόλεων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γίνονται διάφοροι πανηγύρεις. Ἐνῶ εἰς τὰ χωρία σπανίως συναντιῶμεν ἀνθρώπους, τοῦναντίον εἰς τὰς πόλεις αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι εἶνε πλήρεις ἀνθρώπων, ἄμαξῶν καὶ φορηγῶν ζῶων.

Ἡ μεγαλύτερα κίνησις συνήθως γίνεται κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀγορᾶς, τῶν ἐσορῶν καὶ τῶν πανηγύρεων. Κατὰ ταύτας οἱ πωληταὶ καὶ ἀγορασταὶ συναθροίζονται τόσον πολλοί, ὥστε πολλάκις δὲν δύναται γὰρ διέλθῃ τις δι' αὐτῶν.

Καὶ αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων τῶν χωρίων δὲν εἶνε ὁμοίαι μὲ τὰς ἀσχολίας τῶν κατοίκων τῶν πόλεων. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων καλλιεργοῦσι συνήθως τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ τρέφουσι παντὸς εἶδους ζῶα· χήνας, νήσας, ὄρνιθας, περιστεράς, πρόβατα, αἰγας, βοῦς, χοίρους. Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων

εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τεχνῖται, καλλιτέχναι, στρατιῶται, λόγιοι, ἔμποροι καὶ ὑπάλληλοι.

“Ὅταν εἰς μίαν πόλιν κατοικῶσι πολλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατασκευάζουσιν ἐντὸς ἐργοστασίων εἰς μέγα ποσὸν παντὸς εἶδους ὑφάσματα, τάπητας, χάρτιν καὶ διάφορα ἄλλα τοιαῦτα πράγματα, ἢ τοιαύτη πόλις ὀνομάζεται βιομηχανικὴ πόλις. “Ὅταν εἰς μίαν πόλιν ὑπάρχουσι πολλοὶ ἔμποροι, οἱ ὁποῖοι κάμνουσι μέγα ἐμπόριον, ἢ τοιαύτη πόλις ὀνομάζεται ἐμπορικὴ πόλις.

Τινὲς πόλεις εὐρίσκονται πλησίον τῆς θαλάσσης. Αὗται αἱ πόλεις ὀνομάζονται παραθαλάσσιαι ἢ παράλια πόλεις. Ἄλλαι εἶνε μακρὰν τῆς θαλάσσης. Αὗται ὀνομάζονται μεσόγειαι πόλεις.

“Ὅταν εἰς μίαν πόλιν κατοικῇ ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας, ἢ πόλις αὕτη λέγεται πρωτεύουσα.

Γ. ΣΚΑΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΦΡΟΣΥΝΗ

14. Τὸ βασιλόπαιδον.

Μίαν φορὰν ἐν βασιλόπαιδον ἐξῆλθεν εἰς περίπατον μετὸν διδάσκαλόν του. Εἰς τὸν δρόμον τοὺς ἐχαιρέτισεν εἰς χωρικὸς μετὲ εὐγένειαν πολλήν, ἀλλὰ τὸ βασιλόπαιδον δὲν κατεδέχθη νὰ τὸν ἀντιχαιρετίσῃ.

“Ὅτε τὸ ἔμαθεν ὁ πατήρ του, ὁ βασιλεὺς, ἐλυπήθη πολὺ καὶ διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ μὴ δώσωσιν ἄρτον εἰς τὸ βασιλόπαιδον, ὅταν θὰ φάγῃ, ἀλλὰ μόνον κρέας καὶ ἄλλα φαγητά.

Μετ’ ὀλίγον ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος. Τὸ βασιλόπαιδον ἦλθεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἐκάθισε νὰ φάγῃ. Τὰ φαγητὰ ἦσαν πολλὰ, ἀλλ’ ἄρτος πουθενὰ δὲν ἐφαίνετο.

Τὸ βασιλόπαιδον ἐξήτησεν ἄρτον, ἀλλ' οἱ ὑπηρέται δὲν τῷ ἔδωκαν.

Καταθυμωμένον τὸ βασιλόπαιδον ἦλθεν εἰς τὴν βασιλέα τὸν πατέρα του καὶ παρεπονέθη. Τότε ὁ πατὴρ του εἶπεν εἰς αὐτό. «Ὅταν θέλῃς νὰ τρώγῃς ἄρτον, δὲν πρέπει νὰ περιφρονῇς καὶ τὸν ἄνθρωπον ὅστις μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του καλιεργεῖ τὸν σίτον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατασκευάζεται ὁ ἄρτος».

“Ὁ, τι κάμης θὰ σοῦ κάμουν.

—Καθὼς κανοναρχεῖς, σοῦ ψάλλουν.

13. Ἡ ἡχώ.

Μίαν φορὰν ἐν μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο Μιχαήλ, ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Ἦλθεν εἰς τὸν πλησίον λειμῶνα, ὃ ὁποῖος ἦτο μεταξὺ δύο λόφων ἀρκετὰ ὑψηλῶν καὶ καταφύτων ἀπὸ δένδρα. Ἐκεῖ εὗρεν ἄνθη καὶ πεταλούδας καὶ ἔπαιζε μὲ πολλήν εὐχαρίστησιν.

Ἐνῶ ἔπαιζε, κατὰ τύχην ἐφώνησεν «ὦ, ὦπ!» Ἀμέσως καὶ ἀπὸ τὸ πλησίον δάσος ἦλθεν ἡ φωνή· «ὦ, ὦπ!» Ἐκπληκτος τότε ὁ Μιχαήλ ἔκραξε. «Ποῖος εἶνε ἐκεῖ;». Πάλιν ἀκούεται ἀπὸ τὸ δάσος· «... εἶνε ἐκεῖ;».

Ὁ Μιχαήλ ἐνόμισεν ὅτι θὰ εἶνε κανὲν παιδίον κρυμμένον μέσα εἰς τὸ δάσος καὶ τὸν περιγελαῖ. Ἐθύμωσε λοιπὸν πολὺ καὶ φωνάζει δυνατώτερα· «Εἶσαι κακὸν παιδίον». — «...κακὸν παιδίον», ἀκούεται πάλιν ἀπὸ τὸ δάσος.

Τότε ὁ Μιχαήλ δὲν ἐκρατήθη πλέον· ἔτρεξεν εἰς τὸ δάσος μὲ τὸν σκοπὸν νὰ εὗρῃ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον τὸν περιεγάλα, νὰ τὸ ἐπιπλήξῃ καὶ νὰ τὸ ὑδρίσῃ. Παρετήρησεν ἐδῶ, παρετήρησεν ἐκεῖ, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εἶδε κανένα.

Καταθυμωμένος φεύγει ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἔρχεται εἰς τὴν

οικίαν του. Ἐκεῖ εὔρε τὸν πατέρα του καὶ παρεπονέθη εἰς αὐτόν, ὅτι ἐν κακὸν παιδίον ἦτο κρυμμένον εἰς τὸ δάσος καὶ τὸν ὕβρισεν. Ὁ πατήρ ἐνόησε τί συνέθη. «Ἐλα μαζί μου εἰς τὸ δάσος», εἶπε, «νὰ εὔρωμεν τὸ κακὸν αὐτὸ παιδίον».

Ὁ Μιχαήλ μὲ πολλήν προθυμίαν ἠκολούθησε τὸν πατέρα του, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι θὰ ἐπέπληττε τὸ κακὸν αὐτὸ παιδίον καὶ θὰ τὸ ἐτιμῶρει.

Ὅτε ἔφθασαν ἐκεῖ, ὁ πατήρ ἔκραξε· «Ποῖος εἶνε ἐκεῖ;» — «Ποῖος εἶνε ἐκεῖ;», ἀκούεται ἀπὸ τὸ δάσος. «Ὁρα καλή, καλὸν παιδίον», ἔκραξε πάλιν ὁ πατήρ. — «...καλὸν παιδίον». ἀκούεται πάλιν ἀπὸ τὸ δάσος.

Τότε ὁ πατήρ λέγει εἰς τὸν Μιχαήλ· «Εἶδες, παιδίον μου, ποῖον εἶνε αὐτὸ τὸ κακὸν παιδίον, τὸ ὅποιον ὕβριζει εἰς τὸ δάσος; Εἶναι σὺ ὁ ἴδιος. Ἄν σὺ ἔλεγες κανένα καλὸν λόγον, καλὸν λόγον θὰ ἤκουες. Ὅπως φωνάζει κανεὶς, ἀπαράλλακτα τοῦ φωνάζουν. Ὅστις φέρεται μὲ εὐγένειαν πρὸς τοὺς ἄλλους, εὐγένειαν ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ περιμένῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὅστις ὅμως ὕβριζει τοὺς ἄλλους, ἄς μὴ περιμένῃ, ἄλλο τι παρὰ ὕβρεις καὶ βλασφημίας ἀπὸ αὐτούς».

— Μὴ ᾔης τοῦ πηγαδιοῦ μπᾶ, μὴ σοῦ ᾔη κι' αὐτὸ ᾄ!

— Ἄν θέλῃς καλὸ ν' ἀκοῦς, μάθε καλὰ νὰ λέγῃς.

16. Ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀέρας.

Ὁ ἀέρας ᾔθύμωσε,
μὲ τὸν ἥλιο μάλωσε.

Ὁ ἀέρας ἔλεγε·

«— Εἶμαι δυνατώτερος!»

καὶ ὁ ἥλιος ἔλεγε·

«— Σὲ περῶν ᾔς τὴ δύναμι!»

Ἕνας γέρος ἄνθρωπος

μὲ τὴ μαύρη κάπα του

ᾔς τὸ χωράφι ᾔπήγαινε.

Ὁ ἀέρας ᾔάλλησε·

«— Ὅποιος ἔχει δύναμη

παίρνει ἀπὸ τὸν γέροντα
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του!»

ᾔφύσησε, ἔσκασε,

ἔσκασε ᾔς τὸ φύσημα·

ἄδικος ὁ κόπος του.

ἤκρῳσεν ὁ γέροντας.
Καὶ διπλᾶ ἑτυλίχτηκε
ἔς τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του
Καὶ ὁ ἥλιος ἔλαλησε·
«Ὅποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸν γέροντα
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του!»
Ἐφρέξεν ὀλόλαμπρος

καλωσύνη ἑσκόρπισε·
ἔβγαλεν ὁ γέροντας
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του.
Πάλι ξαναλάλησε·
«— Ἀκουσε καὶ μάθε το·
σὲ περῶν ἔς τὴ δύναμη
γιατὶ πᾶς μὲ τὸ κακὸ
κ' ἐγὼ πάω μὲ τὸ καλὸ!»

Γ. Δροσίνης

17. Ὁ κῆπος

Εἰς τὰ χωρία σχεδὸν ἐκάστη οἰκία ἔχει καὶ ἓνα κῆπον, εἰς τὰς πόλεις ὁμως κῆποι εὐρίσκονται μόνον εἰς ὀλίγας οἰκίας.

Ὁ κῆπος εἶνε περικυκλωμένος ἀπὸ ἓνα φράκιον ἢ τοῖχον. Εἰς τὸν κῆπον καλλιεργοῦσιν ἄνθη ὀπωρικὰ καὶ λάχανα. Ἄνθη τοῦ κῆπου εἶνε τὰ τριαντάφυλλα, τὰ γαρύφαλα, αἱ βιολέται, οἱ νάρκισσοι, οἱ ὑάκινθοι, τὰ ἴα τὰ εὐώδη, τὰ κρόνα καὶ ἄλλα δένδρα, τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦνται εἰς τὸν κῆπον, εἶνε αἱ κερασέαι, αἱ μηλέαι, αἱ ῥοιαί, αἱ συκαῖ, αἱ ἀπιδέαι, αἱ βερικοκέαι, αἱ ῥοδακινέαι, καὶ ἄλλα. Τὰ δένδρα αὐτὰ ὀνομάζονται ὀπωροφόρα. Τὰ νέα δένδρα δένουσιν εἰς πασσάλους, ἵνα γίνωνται ἴσα καὶ μὴ κινῶνται πολὺ ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Τὴν ἄνοιξιν πρέπει τὰ δένδρα νὰ κλαδεύωνται καὶ νὰ ἐλευθερώνωνται ἀπὸ τοὺς ξηρὸς κλάδους. Ἐπίσης πρέπει νὰ καταστρέφωνται καὶ αἱ φώλεαι τῶν καμπῶν.

Ὅταν ὠριμάσωσιν αἱ ὀπῶραι, ἀποσπῶνται ἀπο τῶν δένδρων. Τινὲς κόπτονται, ἄλλαι τινάσσονται. Ὅσαι τινάσσονται δὲν διατηροῦνται τόσον πολὺν χρόνον, ὅσον ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι κόπτονται.

Καὶ εἰς τινὰς θάμνους γίνονται ὀπωρικὰ. Τὰ βατόμορα, τὰ λεπτοκάρα εἶνε ὀπωρικὰ τῶν θάμνων.

Εἰς τὸν λαχανόκηπον φύονται κρόμυνα, φασόλια, ἀγγούρια, λάχανα, μαρούλια, ῥάπανα, σέλινια, κολοκύνθια καὶ ἄλλα τοιαῦτα λάχανα.

Εἰς τινὰς κήπους ὑπάρχουσι οἰκιάδες καὶ οἰκίσκοι. Τὰς οἰκιάδας τὰς ἔχουσι, διὰ τὰ κάθηται οἱ ἄνθρωποι καὶ προφυλάσσονται ἀπὸ τὰς ἀκτίνης τοῦ ἡλίου, τοὺς οἰκίσκους, διὰ τὰ φυλάττωσιν εἰς αὐτοὺς τὰ σκαλιστήρια, τὰς δικέλας, τὰ κοφίνια, τοὺς πρίονας, τὰ ποτιστήρια καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖα τοῦ κήπου.

Οἱ πλούσιοι ἄνθρωποι δὲν καλλιεργοῦσιν οἱ ἴδιοι τοὺς κήπους των. Πληρῶνονσιν ἓνα κηπουρὸν, καὶ αὐτὸς τοὺς καλλιεργεῖ.

Εἰς τινὰς κήπους ὑπάρχουσι θερμοκήπια, τὰ ὅποια θερμαίνονται τὸν χειμῶνα. Εἰς αὐτὰ θέτουσι τὰ ἄνθη τὸν χειμῶνα καὶ ἀνθοῦσιν, ὅσον ψῆχος καὶ ἂν εἶνε ἔξω. Τὰ θερμοκήπια ταῦτα ὅμως εἶνε πολὺν δαπανηρά, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἔχουσι μόνον οἱ πολὺν πλούσιοι ἄνθρωποι.

18. Ἡ μέλισσα καὶ τὸ ἔαρ.

Τὸ ἔαρ εἶχεν ἔλθῃ, ἢ χιῶν εἶχεν ἀναλύσῃ καὶ τὰ δένδρα ἤρχισαν νὰ θάλλωσιν. Ὅλα τὰ ἔντομα ἐγείρονται ἐκ τοῦ μακροῦ ὕπνου, τὸν ὅποῖον ἐκοιμῶντο καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ χαρούμενα ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τότε ἐξύπνησαν καὶ τὰ μικρὰ μελισσάκια, ἤρχισαν νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὴν κυψέλην, ἐκαθάριζον τὰ πτερά των καὶ προσεπάθον νὰ πετάξωσιν εἰς τὰ ἄνθη τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων, διὰ νὰ ὁσφίησωσι μέλι.

Ἦλθον εἰς τὴν μηλέαν καὶ ἠρώτησαν αὐτήν· «Ὁραία μηλέα, δὲν ἔχεις τίποτε καὶ δι' ἡμᾶς τὰ πεινασμένα μελισσάκια; Ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἐφάγομεν τίποτε τὰ κακόμοιρα καὶ πεινῶμεν πολὺ». Τότε ἡ μηλέα εἶπεν εἰς αὐτά· «Πολὺν λυποῦμαι, ἀλλὰ

τίποτε δὲν ἔχω νὰ σᾶς δώσω. Ἦλθετε πολὺ ἐνωρίς εἰς ἐμέ. Τὰ ἄνθη μου δὲν ἤνθησαν ἀκόμη, καὶ ἄλλο τίποτε δὲν ἔχω νὰ σᾶς δώσω. Ὑπάγετε εἰς τὴν κερασέαν».

Ἐπέταξαν καὶ ἤλθον εἰς τὴν κερασέαν καὶ εἶπον· «Καλὴ μας κερασέα, δὲν ἔχεις τίποτε καὶ δι' ἡμᾶς τὰ πεινασμένα ;» Ἡ κερασέα ἀπήντησεν. «Ἐλθετε αὐριον· σήμερον ἀκόμη εἶνε ὅλα μου τὰ ἄνθη κλειστά. Ὅταν ἀνοίξωσι, καλῶς νὰ ὀρίσητε».

Ἐπειτα ἐπέταξαν εἰς τὸ λευκόιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνθήση, ἀλλὰ τὸ λευκόιον οὔτε εὐωδιάζει οὔτε εἶνε γλυκύ. Τὰ μελισσάκια δὲν εὗρον μέλι καὶ ἤθελον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν κυψέλην αὐτῶν.

Ἐνῶ ἦσαν ἔτοιμα νὰ ἐπιστρέψωσι, παρατήρησαν κάτω ἐκεῖ εἰς τὴν φράκτιν ἓν ἀνθύλλιον. Ἦτο μία ἀγριοβιολέττα. Ἐστέκετο ἐκεῖ μόνη της, ἤσυχος, εὐμορφη εὐμορφη καὶ χωρὶς καμμίαν ὑπερηφάνειαν. Ὅλος ὁ τόπος ἐμοσχοβολοῦσεν ἀπὸ τὴν ὠραίαν εὐωδίαν αὐτῆς. Τὰ μελισσάκια εὐθὺς ἐπέταξαν καὶ ἤλθον εἰς αὐτήν. Ἀμέσως ἡ ἀγριοβιολέττα ἤνοιξεν εἰς αὐτὰ τὸ ἄνθος της, τὸ ὁποῖον ἦτο γεμᾶτον ἀπὸ εὐωδίας καὶ γλυκύτητα. Τὰ μελισσάκια ἐρρόφησαν ὅσον ἠδύναντο περισσότερον μέλι καί, ἀφοῦ ἐχόρτασαν καλά, ἔφεραν ὀλίγον εἰς τὴν κυψέλην αὐτῶν.

Δ' ΑΣΠΙΔΑΓΧΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΣΠΙΔΑΓΧΝΙΑ

19. Ἡ πτωχὴ μήτηρ.

Εἷς τινα μικρὰν πόλιν κατῆκει ποτὲ μία πολὺ πτωχὴ χήρα, ἥτις εἶχε τέσσαρα παιδιά. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ θρέψῃ τέσσαρα ἀνήλικα παιδιά. Εἰργάζετο μὲν ἀπὸ πρωῆας μεχρι βαθείας νυκτός,

ἀλλ' ἐν τούτοις μὲ πολλήν δυσκολίαν κατώρθωνε νὰ προμηθεύηται τὴν ἀναγκαίαν τροφήν καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα τῶν παιδίων της. Τὸν χειμῶνα μάλιστα τὰ παιδιά ἔτρεμον ἐκ τοῦ ψύχους, καὶ ἡ δυστυχὴς μήτηρ πολλάκις δὲν εὔρισκεν ἐργασίαν, ὅπως κερδίζη τι. Ἴνα δὲ καταπαύη τὴν πείναν τῶν τέκνων της, ἠναγκάζετο νὰ πωλῇ τὸ ἐν ἔπιπλον μετὰ τὸ ἄλλο καὶ μὲ τὰ ὀλίγα ταῦτα χρήματα ἠγγόραζεν ὀλίγον ἄρτον καὶ ἔτρεφεν αὐτά.

Ἡ δυστυχὴς αὕτη γυνὴ ἀπὸ τὰς πολλὰς φροντίδας καὶ ταλαιπωρίας εἶχε γίνῃ ἀδύνατος καὶ ἀσθενική, καὶ εὔρισκετο ὡς ἐκ τούτου εἰς μεγάλην στενοχωρίαν καὶ θλίψιν. Κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην πτωχείαν ἠδύνατο μὲν νὰ καταφύγῃ εἰς τινα τῶν φιλανθρώπων τῆς πόλεως κατοίκων καὶ νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην ἀλλ' ἦτο πολὺ φιλότιμος καὶ ἐντρέπετο νὰ φανερώσῃ τὰς ἀνάγκας της καὶ νὰ παρακαλέσῃ νὰ τὴν ἐλεήσωσιν.

Μίαν φορὰν ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν δὲν εἶχε φάγῃ τίποτε· τὸ τελευταῖον τεμάχιον τοῦ ἄρτου τὸ εἶχε δόσῃ εἰς τὰ παιδιά της. Τὴν ἄλλην ἡμέραν, μόλις ἐξημέρωσεν, ἔλαβεν ἐν μανδύλιον, τὸ ὅποσον ἐνόμιζεν ὅτι δύναται νὰ στεργηθῇ, καὶ ἐπορεύθη ἀδύνατος καὶ ἀσθενής, ὅπως ἦτο, εἰς ἐν ἄρτοποιεῖον. Παρεκάλεσε τὴν γυναῖκα τοῦ ἄρτοποιοῦ νὰ λάβῃ τὸ μανδύλιον καὶ νὰ τῇ δώσῃ ἓνα ἄρτον. Αὐτὴ ὅμως μὲ πολλήν σκληρότητα τῇ εἶπε : « Πῶς τολμᾶς νὰ ζητήσῃς ἓνα ἄρτον ἀντ' αὐτοῦ τοῦ βράκου; Φύγε ἀπ' ἐδῶ ! »

Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ τέκνα της περίλυπος καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Εἶδε τὰ δυστυχῆ ὠχρὰ καὶ πεινῶντα καὶ ἐλυπήθη κατάκαρδα, ἀνεστέναξεν ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ εἶπεν εἰς αὐτά : « Ἀγαπητά μου παιδιά, σήμερον δὲν ἔχω νὰ σᾶς δώσω ψωμίον ». Καθ' ὀλοκληρίαν δὲ ἐξηγντλημένη κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀχυρίνου στρώματός της.

Ἡ γυνὴ τοῦ ἀρτοποιοῦ κατόπιν μετενόησε, διότι ἐφέρθη πρὸς τὴν πτωχὴν τόσον σκληρῶς. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ, μέχρις ὅτου ἦλθεν ὁ σύζυγός της, ὁ ὁποῖος ἀπουσίαζε τότε, καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν τὸ συμβάν. Τὸν παρεκάλεσε νὰ λάβῃ ἓνα ἄρτον, νὰ τρέξῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τὸν δώσῃ. Ὁ σύζυγός της ἦτο πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Ἐλυπήθη πολὺ, διότι δὲν ἦτο ἐκεῖ, ὅτε ἦλθεν ἡ πτωχὴ γυνή, ἐπέπληξε τὴν σύζυγόν του διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν της, ἔλαβεν ἓνα ἄρτον καὶ ἔτρεξεν εὐθὺς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς γυναικός.

Ὅτε ὁ ἀρτοποιὸς εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, εὔρε τὴν πτωχὴν γυναῖκα ἐξηπλωμένην ἐπὶ τοῦ ἀχυρίνου στρώματος μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἦτο νεκρά! τὰ παιδιά ἐστέκοντο πέριξ τοῦ στρώματος ὠχρά, κάτισχνα καὶ ἔχουν θερμὰ δάκρυα. Ὁ ἀρτοποιός, ὅτε εἶδε τὴν πτωχὴν νεκρὰν καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς πέριξ τοῦ στρώματος νὰ κλαίωσι γοερῶς, συνεινήθη βαθύτατα, ἐπαρηγόρησε τὰ παιδιά, ἀφήκεν εἰς αὐτὰ τὸν ἄρτον, τοῖς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ τὰ ἐγκαταλίπη, καὶ ἔφυγεν. Ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἀρτοποιεῖόν του, διηγήθη εἰς τὴν σύζυγόν του· τί συνέβη. Αὐτῆ, ἀφοῦ ἤκουσεν ὅτι ἡ πτωχὴ γυνὴ ἀπέθανεν, ἐλυπήθη πολὺ, ἐπορεύθη ἀμέσως μετὰ τοῦ ἀνδρός της εἰς τὰ παιδιά, παρέλαβε ταῦτα εἰς τὴν οἰκίαν της, τὰ ἐκράτησε πλησίον της, τὰ ἀνέθρεψε καὶ τὰ περιεποιήθη, ὡς ἂν ἦσαν ἰδικά της.

Ἄλλὰ, ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνεν εἰς τὰ ὀρφανὰ, ἀδύνατον ἦτο νὰ λησμονήσῃ τὴν ὥραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐδίωξε τὴν πτωχὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ ἀρτοποιεῖόν της. Ἀνεστέναξε δὲ πάντοτε καὶ ἔλεγεν· «Ἴσως δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ἡ δυστυχὴς, ἐὰν ἐγὼ ἐδίδομ εἰς αὐτὴν ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἐζήτησε τότε. Βέβαια ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν μεγάλην της λύπην, διότι δὲν εἶχε νὰ δώσῃ ψωμίον εἰς τὰ τέκνα της. Ἡ δυστυ-

χής! Καὶ ἡ αἰτία τοῦ θανάτου της εἶμαι ἐγὼ ἡ ἄσπλαγχνος».

— Οἱ ὀστεροὶ μετανοιωμοὶ πενήνια ἴπανε ἴσιὸ σολδί.

Ἔως ἴπου νὰ γενῆ τοῦ πλουσίου ἡ ὄρεξις ἴβγαίνει τοῦ φτωχοῦ
ἡ ψυχῆ.

— Δὲν πιστεύει ὁ χορτασμένος τὸ κακὸ τοῦ νησιικοῦ.

— Τὸ γοργὸ καὶ χάριν ἔχει.

20. Ὁ Χριστὸς καὶ τὸ παιδάκι.

Α΄.

Μάννα μὲ πέντε ὄρφανὰ ἴστο μεγαλύτερό της
παιδάκι εἶπε μιὰν αὐγή.
καὶ ἔσταξε ἴτὴ μαύρη γῆ
σιγὰ τὸ δάκρυό της.

«Εἰς τὸ σχολεῖό σου πήγαινε, παιδί μου, πικραμμένο,
μὲ καλαθάκι ἀδειανό. .
θὰ πῆς, φτωχό μου ὄρφανό,
καὶ πάλι πεινασμένο.

»Καὶ τᾶλλα τᾶδελφάκια σου ψωμάκι δὲν θὰ ἰδοῦνε.
ἴλλοίμονον! ἔχει τιμὴ
πολὺ μεγάλη τὸ ψωμί
γιὰ ἴκείνους ἴπου πεινοῦνε».

Μὲ καλαθάκι ἀδειανὸ κὶ ὡς τὴν καρδιά θλιμμένο,
ἐκεῖνο τὸ ἔρημο φτωχὸ
εἰς τὸ σχολεῖό του μοναχὸ
ἴτραβοῦσε τὸ καῖμένο.

ἴΠερνοῦσε ἀπὸ κάτασπρο μικρὸ ἔρημοκκλήσι.
Τοῦ ἴφάνηκε ὡσὰν φωλιά,
ὄπου ζεσταίνει τὰ πουλιά,
χιονιᾶς ὄταν φυσήση.

Ἐὶς τὴν μάννας εἶχεν ἀγκαλιὰ τὴ θύρα ἀνοιγμένη
καὶ μ' ὀλοπρόθυμη σπουδῇ
ἐμπῆκε μέσα τὸ παιδί
μ' ἐλπίδα φοβισμένη.

Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ καλοῦ Σωτῆρός μας ἐστάθη
κι ὡς νᾶχε ἔμπρός του τὸ Χριστὸ
τοῦ ἔλεγε γονατιστὸ
ἀπ' τῆς ψυχῆς τὰ βιάθη.

Β'.

«Χριστέ, δὲν ἔχομε ψωμί ἔς τὸ ἴσπιτι μας καὶ κλαίγω·
Ἰδὲ ἔς τὸ καλαθάκι μου ἂν ψεύματα σοῦ λέγω.
Ἐγὼ εἶμαι καλὸ παιδί, μοῦ εἶπεν ἡ μητέρα,
καὶ δὲν πειράζει νηστικὸ νὰ μείνω καὶ μιὰ ἡμέρα·
μὰ τὰ μικρὰ τὰδέλφια μου καὶ ἡ πιὸ μικρὴ μας Φρόσω
δὲν εἶνε κῶϊμα νὰ πεινοῦν νύχτα καὶ ἡμέρα τόσο ;
Καλὰ ἔμας μᾶς ἄφησες καὶ δὲν μᾶς συλλογᾶσαι,
ὅμως τὴ Φρόσω δὲν μπορεῖς νὰ ἴπῃς πῶς δὲν λυπᾶσαι.
Νά, σοῦ τὰ εἶπα ὅλα μας τὰ βάσανα, τὲς λῦπες,
γιὰ νὰ μὴ λέγῃς ὕστερα «γιατὶ δὲν μοῦ τὰ εἶπες ;...»

Γ'.

Ἐὶς τὴν ἰσχόλασε, ὦ ! τί χαρά ! Ὡσὰν πουλιὰ πετοῦσαν
τὰδέλφια του μέσ' ἔς τὴν αὐλή,
μαζὶ κ' ἡ Φρόσω ἡ καλή,
καὶ ἔσαν τρελλὰ ἔγελοῦσαν.

Καιούργια ροῦχα καὶ ζεστὰ φοροῦσε τὸ καθένα,
Κι' ὅταν τὸ εἶδαν νὰ φανῆ
χαρᾶς ἀφήσανε φωνὴ
μεγάλῃ τὰ καϊμένα.

«Ψωμάκι τώρα ἔχομε, μικρό μου πονεμένο»,
τοῦ εἶπ' ἡ μάννα του «κι αὐτό,
ὅπου 'ς τὰ χέρια μου κρατῶ,
χρυσάφι γεμισμένο.

» Ἀπ' ὅλα τώρα ἔχομε· τί θέλεις νὰ σοῦ φέρω ;
'Ξέρεις γλωμό μου ὄρφανό,
πῶς πλέον δὲν θὰ λὲς πεινῶ;»,
Κ' εἶπ' ὁ μικρός· «Τὸ 'ξέρω...».

«Τὸ 'ξέρεις ! Πῶς ;» — «Νά, ὁ Χριστὸς μᾶς 'πλούτισε, μητέρα
Σχολεῖό μου 'σὰν ἐπήγαινα 'ς τὸ ρημοκλήσι πέρα,
τοῦ εἶπα τοῦ καλοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.
Δὲν σ' τῶπε ;» — «Ναὶ ὁ Κύριος μᾶς ἔχει ἐλεήσῃ,
μ' ἓνα του ὅμως ἄγγελο, γιὰ χάρη ἰδική σου
γι' αὐτὸ λαμπάδα νὰ τοῦ πᾶς 'ς τὴν ἐκκλησιά θυμήσου».

Τὸ θαῦμα αὐτὸ πῶς ἐγένε· — Ὄταν 'ς τὴν ἐκκλησία
παρακάλοῦσε ὁ μικρός, μυριόπλουτος κυρία
τὸ ἄκουσε σὲ μιὰ γωνιὰ κρυμμένη καὶ βοήθεισά
εἰς τὴν μητέρα ἔστειλε μὲ πονεμένα στήθια.

Ἄγιλλ. Παράδοχος

21. Τὸ ὄρφανό.

Ἐνα παιδάκι ἐμπροχθές, 'σὰν κρίνο μαραμένο.
εἰς ἓνα δρόμο σκοτεινό,
ἐκύτταζε τὸν οὐρανὸ
μὲ 'μμάτι δακρυσμένο.

Μαῦρα φοροῦσε τὸ πτωχό, κ' ἐκεῖνο 'σὰν ἐμένα,
κ' εἶχε τὴν ὄψη θλιβερή
Πῶς ἀγαπῶ ὅποιον φορεῖ
ἐνδύματα θλιμμένα !

Μοσχοβολοῦσε ἀρχοντιά, κί ἄς ἦτον γυμνωμένο.
Ἄκόμα χθές μέσ' ἔς τή φωλιά,
ἔς τῆς μάννας του τήν ἀγκαλιά
ἔπετοῦσε τὸ καϊμένο.

Ἄμύλητο καί σκυθρωπὸ τὸ δάκρυ του ἔκρατοῦσε
κί ἄπλωνε χέρι μ' ἐντροπή·
ὅμως δὲν ἤθελε νὰ πῆ
τὸ μαῦρο πῶς πεινοῦσε

Ἄχ! ὅποιος δὲν ἐπεινάσε «πεινῶ» ποτὲ δὲν λέγει
Δὲν τὸν ἀφήνουν οἱ λυγμοί,
κυττάζει μόνον τὸ ψωμί
ἀπὸ μακρυνὰ καὶ κλαίγει...

Ἦ τὴν ἀγκαλιά μου τῶβαλα μὲ πόνο τὸ καϊμένο
καὶ τοῦδωκα πικρὸ φιλί·
ὅμως αὐτὸ τί ὠφελεῖ
ἔς τὸ ἔρημο τὸ ξένο;

Μητέρες, ὅπου ἔχετε παιδιὰ εὐτυχημένα
καὶ καλωσύνη ἔς τὴν καρδιά,
πεινοῦν πολλῶν πτωχῶν παιδιὰ,
κρυώνουν τὰ καϊμένα.

Ἄχιλλ. Παράδοχος

22 Ὁ σωθεὶς ἐργάτης.

Μίαν φορὰν ἐργάτης τις ἐπορευέτο ἐν καιρῷ χειμῶνος διὰ μέσου τῆς πεδιάδος. Ἐπὶ τῶν ὤμων του ἔφερεν ἕν δέμα.

Ὁ δυστυχῆς ἐκρύωνε πολὺ, διότι τὰ ἐνδύματά του, ἦσαν λεπτά, τὰ ὑποδήματά του ἐσχισμένα καὶ τὸ ψῦχος δριμύτατον. Ὑπέφερε πολὺ ὁ δυστυχῆς.

«Θεέ μου», αναστέναζε και ἔλεγε, «πουθενά δὲν φαίνεται οὔτε χωρίον οὔτε πόλις οὔτε καμμία καλύβη! Θὰ παγώσω ὁ δυστυχής. Ἄχ, τί θὰ ἀπογίνῃ ἡ πτωχή μου μήτηρ, τῆς ὁποίας μόνον στήριγμα εἶμαι ἐγώ! Ποῖος θὰ τὴν διατηρήσῃ; Νὰ ἔξῃ τουλάχιστον ὁ πατήρ μου, ὑπομονή!». Ἦθελε νὰ τρέξῃ, ἀλλὰ τὰ μέλη του ἦσαν παγωμένα ἐκ τοῦ ψύχους. Μετ' ὀλίγον τῷ ἦλθεν ὕπνος, ἔρριψε τὸ δέμα του ἐπὶ τῆς χιόνος, ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ και ἀπεκοιμήθη.

Μετ' ὀλίγον ἔτυχε νὰ διέρχεται ἀπὸ ἐκεῖ εἰς ἔφιππος ταχυδρόμος. Τὸν εἶδεν ἐξηπλωμένον και ἀκίνητον και ἐνόμισεν ὅτι ἦτο νεκρός. Τὸν πλησιάζει, τὸν παρατηρεῖ, ἀλλὰ βλέπει, ὅτι ἦτο ἀκόμῃ ζωντανός. «Δόξα σοι ὁ Θεός!», εἶπε και ἀμέσως κτυπᾷ τὸν ἵππον του και τρέχει ὅσον ἡδύνατο ταχύτερον εἰς τὴν πλησίον πόλιν, ἵνα ἀναγγεῖλῃ τὸ γεγονός. Ἄλλ' οἱ κάτοικοι ἦσαν ἀναίσθητοι και ἄσπλαγχνοι. «Τώρα», ἔλεγον, «θὰ τρέξωμεν; Τί νὰ κάμωμεν τώρα; Ἔως ὅτου ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν πόλιν και φθάσωμεν ἐκεῖ αὐτὸς θὰ ἔχῃ ἀποθάνῃ».

Μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀσπλάγχων ἦτο και εἰς πτωχός, ὅστις ἤκουσε τὸ δυστύχημα τοῦτο και συνεκινήθη βαθύτατα.

Χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν, τρέχει εὐθὺς πρὸς τὸν δυστυχῆ ἐργάτην και μεταφέρει αὐτὸν παγωμένον εἰς τὸ πλησίον χωρίον. Οἱ χωρικοὶ ἀμέσως σπεύδουσι, τὸν τρίβουσι μὲ χιόνα, τὸν θερμαίνουσι και μὲ πολλήν δυσκολίαν τὸν ἐπαναφέρουσιν εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ ἐργάτης ἀνέλαθεν.

Τότε ὁ πτωχὸς ἄνθρωπος τὸν παρέλαθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἐμοίραζε μετ' αὐτοῦ τὸν ὀλίγον ἄρτον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἐργασίας του ἐκέρδιζε. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ἐργάτης ἔγεινεν ἐντελῶς καλά. Εὐχαρίστησε τότε τὸν σωτήρᾶ του, τὸν ἀπεχαιρέτισε και ἔφυγε δοξολογῶν τὸν Θεόν

ὅτι εὗρέθησαν τόσον καλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι τὸν ἔσωσαν καὶ τὸν ἐβοήθησαν.

— Τὸ μυροισμικὸ κνυδῶνι ἀπὸ 'κεῖνο' πῶχει δώνει.

23. Ἡ καρδερίνα.

«Ἄχ, πόσον ψῦχος εἶνε σήμερον!» ἔλεγεν ἡ Καλλιόπη ὅτε ἐκ τοῦ σχολείου ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ εὐθὺς ἔτρεξεν εἰς τὴν ἐστίαν, ἵνα θερμάνῃ τὰς παγωμένας χεῖράς τῆς. Καὶ ὁ ἀδελφός τῆς Ἀγησίλαος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον μὲ κοκκίνην ἐκ τοῦ ψύχους ῥίνα καὶ μὲ κόκκινα ὠτα, καὶ ἔτριβε τὰς χεῖρας, εἰς τὰς ὁποίας ἤσθάνετο μυρμηγκίασιν. «Ἡ χιῶν ἐπάγωσεν ἔξω καὶ τρίζει φοβερὰ εἰς ἕκαστον βήμμα», ἔλεγε· «δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν δρόμον». Ἐνῶ ἀκόμη ὠμίλει, αἴφνης ἤκουσαν τὰ παιδιά θόρυβον εἰς τὸ παραθύρον· τίκ! τίκ! τίκ! ἤκούετο, ὡς νὰ ἐκτύπα κανεὶς τὴν ὕαλον. Τρέχουσι καὶ μὲ ἐκπληξίν των βλέπουσιν ἐν ὠραιότατον πτηνόν, τὸ ὅποιον εἶχε προσκολληθῆ μὲ τοὺς μικροὺς του πόδας εἰς τὸ ξύλον τοῦ παραθύρου καὶ ἐκτύπα μὲ τὸ ῥάμφος του ἐπὶ τῆς ὕαλου. Ἐτρεμεν ἀπὸ τὸ ψῦχος τὸ κακόμοιρον καὶ ἔβλεπε μέσα εἰς τὸ δωμάτιον.

«Θεέ μου», ἐφώνησεν ἡ Καλλιόπη, «πόσον κρυώνει τὸ κακόμοιρον! Θὰ τοῦ ἀνοίξω νὰ εἰσέλθῃ». Καὶ ἤνοιξεν ἀμέσως τὸ παράθυρον. Τὸ πτηνὸν διόλου δὲν ἐφοβήθη. Ἀπὸ τὴν χαράν του ἐτερέτιζεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θερμὸν δωμάτιον, ἐπέταξε δύο—τρεις φορές ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς ἂν ἤθελε πρῶτον νὰ ζεσταθῆ καλῶς, καὶ ἔπειτα ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔμπροσθεν τῶν παιδίων.

«Θὰ πεινᾷ τὸ κακόμοιρον!» ἔκραξαν μὲ μίαν φωνὴν καὶ τὰ δύο παιδιά. Ἡ Καλλιόπη ἔτρεξε καὶ ἔφερεν ἀμέσως ἐκ τοῦ ἔρμαρίου ἄρτον, ἔτριψεν αὐτὸν εἰς λεπτότατα ψιχία καὶ

τὰ ἔδωκεν εἰς τὸ πτηνὸν νὰ φάγῃ. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν κατέφαγεν ὅλα τὰ ψιχία, ὅσα τῷ ἔδωκαν, διότι ἦτο πολὺ πεινασμένον. Ἀφοῦ ἔφαγεν, ἐκτένισε μὲ τὸ βράμφος του τὰ ὠραῖά του πτερὰ καὶ ἐκάθισεν ἤσυχον.

Τὰ παιδιά εἶχον περικυκλώσῃ τὸ μικρὸν πτηνὸν καὶ τὸ ἔβλεπον μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ περιέργειαν. Τὸ δυστυχές, ἀφοῦ ἐθερμάνθη καὶ ἔφαγε καλὰ, ἔγινε ζωνηρόν. Ἡτένιζεν αὐτὰ μὲ ζωνηροὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐτερέτιζεν εὐχάριστα. «Τί πτηνὸν νὰ εἶνε;», ἠρώτησεν ἡ Καλλιόπη. — «Εἶνε καρδερίνα», ἀπάντησεν ὁ Ἀγγισίλαος. «Δὲν βλέπετε τὸ κόκκινον στίγμα ἄνωθεν τοῦ βράμφους καὶ τὰ κίτρινα πτερὰ εἰς τὰς πτέρυγας; Κελαδεῖ πολὺ ὠραῖα. Νὰ τὸ βάλωμεν εἰς τὸ κλωβίον καὶ νὰ τὸ κρεμάσωμεν εἰς τὸ παράθυρον».

Ὅπως εἶπον, οὕτω καὶ ἔκαμαν. Ἐφεραν ἐν κλωβίον, ἔθεσαν ἐντὸς αὐτοῦ δύο δοχεῖα τὸ ἐν διὰ τὴν τροφήν καὶ τὸ ἄλλο διὰ τὸ ὕδωρ, καὶ ἔβαλαν μέσα τὸ πτηνόν. Ἀφήκαν ὅμως τὴν θυρίδα ἀνοικτὴν, ἵνα εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται, ὅταν θέλῃ.

Ἡ καρδερίνα ἐφαίνετο εὐχαριστημένη ἐντὸς τοῦ κλωβίου. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξημερώθη τόσο, ὥστε ἅμα τὰ παιδιά τὴν ἐφώναζον, ἐπέτα καὶ ἤρχετο καὶ ἐκάθητο ἀφόδως εἰς τὰ δάκτυλά των, ἀνέβαινε εἰς τὴν κεφαλὴν των, ἐκάθητο εἰς τοὺς ὤμους των καὶ ἐλάμβανεν ἀπὸ τὸ στόμα των μὲ τὸ βράμφος της ψιχία ἢ μικρὰ τεμάχια ζαχαρέως, τὰ ὅποια τῇ ἔδιδον. Τὰ χαριτωμένα ταῦτα παιγνίδια τῆς καρδερίνας εὐχαρίστουν πολὺ τὰ μικρὰ παιδιά καὶ διεσκέδαζον ὄχι ὀλίγον μὲ αὐτήν.

Ὅτε ἐπανήλθεν ἡ ὠραῖα ἀνοιξὶς καὶ τὰ δένδρα ἐπρασίνισαν, εἶπεν ἡ μήτηρ εἰς τὰ τέκνα της. «Ἀκούσατε τέκνα μου· τώρα θὰ εὐχαριστεῖτο ἡ καρδερίνα σας περισσότερο ἐξω ἢ μέσα εἰς τὸ δωμάτιον. Ἀπολύσατέ τὴν, διότι ἠμπορεῖ

νά αποθάνη εις τὸ κλωβίον, καὶ τότε θὰ εἶνε κρίμα! «Ὁ Ἀγησίλαος καὶ ἡ Καλλιόπη πολὺ ἐδυσκολεύοντο νά αποχωρισθῶσιν ἀπὸ τὸ πτηνὸν των. Ἐπειδὴ ὅμως πολὺ τὸ ἠγάπων καὶ δὲν ἐπεθύμουν νά τὸ βασανίζωσιν εἰς κλωβίον κλεισμένον, ἀφοῦ ἔξω θὰ εὔρισκε μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν, ἐφώνησαν «Καρδερίνα! καρδερίνα!». Τὸ μικρὸν πτηνὸν ἦλθεν ἀμέσως καὶ ἐκάθισεν εἰς τὰ δάκτυλα τῆς Καλλιόπης. Τότε τὸ ἐπῆραν τὰ παιδιὰ καὶ ἔτρεξαν ἔξω εἰς τὸν δρόμον. Ἡ καρδερίνα ἔβλεπε τριγύρω μὲ μεγάλην ἐκπληξιν, ἐκτύπα τὰ πτεράκιά της καὶ ἐκελάδει. Τέλος ἐπέταξε. «Χαῖρε, καρδερίνα! χαῖρε!», ἔκραξαν τὰ παιδιὰ περίλυπα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν.

Μετ' ὀλίγον, χωρὶς νά τὴν περιμένωσιν, ἡ καρδερίνα ἐπιστρέφει καὶ κάθεται ἐπάνω εἰς τὸν ὦμον τῆς Καλλιόπης· ἐτερέτιζε δυνατὰ καὶ ἔφαινετο ὡς νά ἠθελε νά εἴπῃ· «Περισσότερον μοῦ ἀρέσκει πλησίον σας παρά ἔξω!».

Ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν ἦτο πολὺ μεγάλη. Γελῶντα καὶ φωνάζοντα ἔφεραν τὴν καρδερίναν εἰς τὸ δωμάτιον καί, διὰ νά τὴν εὐχαριστήσωσιν, ἔδωκαν εἰς αὐτὴν ἓν μέγα τεμάχιον ζακχάρεως. Τότε ἡ μήτηρ εἶπε πρὸς αὐτὰ· «Τὸ καλὸν πτηνὸν σὰς ἀγαπᾷ ἀπὸ εὐγνωμοσύνην, διότι ἐδείχθητε εὐσπλαγχνα πρὸς αὐτό. Γνωρίζει καλῶς, ὅτι θὰ ἐπάγωνεν ἢ θὰ ἀπέθνησκε τῆς πείνης ἔξω, ἂν δὲν ἠθέλετε ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον νά εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ σὰς εὐγνωμονεῖ».

24. Ἀποχαιρετισμός.

Ἐξ ἀπ' τὸ κλουβί σου πέταξε, πουλί,
τὸ παλιὸ κλαδί σου πάλι σὲ καλεῖ·
καὶ ἡ γῆ ἠτυμένη χλόης φορεσιά
πάλι σὲ προσμένει ἔξω ἔς τὴ δροσιά.

πέταξε, πουλάκι, πιά δὲν σὲ κρατῶ·
μ' ἓνα μου φιλάκι σ' ἀποχαιρειῶ.
Ἐλευθεριᾶς ἀγέρι σὲ γλυκοφιλεῖ,
τὸ πιστό σου ταῖρι ἔξω σὲ καλεῖ.

Σὲ ζητ' ἡ μαμά σου πέρα 'ς τὸ κλαδί·
τὴν ἐλευθεριά σου γλυκοκελαδεῖ.
Μὲ χαρὰ ἀνοίγεις τὰ φτερά, τρελλό·
μαζουὰ θὰ φύγῃς· χαῖρε· 'ς τὸ καλό !

Ι. Κ. Πολέμης

23. Λύκος καὶ κουνάβιον.

Μίαν ἡμέραν ἐν κουνάβιον, ἐνῶ ἐπήδα ἀπὸ ἓν κλαδίον εἰς ἄλλο, ἐγλίστρησε καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς ἓνα λύκον, ὅστις ἐκοιμᾶτο ὑποκάτω ἀπὸ τὰ δένδρα. Ὁ λύκος ἐξύπνησε, τὸ ἤρπασε καὶ ἤθελε νὰ τὸ φάγῃ.

Τὸ κουνάβιον τὸν παρεκάλει νὰ μὴ τὸ φάγῃ καὶ νὰ τὸ ἀπολύσῃ. «Καλά», λέγει ὁ λύκος, «σὲ ἀπολύω, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μοῦ εἴπης, διατι σεῖς τὰ κουνάβια εἶσθε πάντοτε χαρούμενα, καὶ ἐγὼ ποτὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ εἶμαι χαρούμενος. Διατι σεῖς παίζετε καὶ χοροπηδάτε πάντοτε καὶ ἐγὼ ἔχω μίαν παντοτινὴν πληξίν!». Τότε τὸ κουνάβιον ἀπεκρίθη· «Σὲ φοβοῦμαι, δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ σοῦ ὀμιλήσω. Ἄφησέ με νὰ σκαλώσω πρῶτον εἰς ἓν κλωνάριον καὶ ἔπειτα σοῦ λέγω».

Ὁ λύκος τὸ ἀφῆκε. Τὸ κουνάβιον ἐσκόλασεν εἰς τὸ δένδρον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐπάνω τῷ εἶπεν· «Ἔχεις παντοτινὴν πληξίν, διότι εἶσαι κακὸς καὶ ἀσπλαγχνος, καὶ ἡ ἀσπλαγχνία ξηραίνει τὴν καρδίαν. Ὅστις εἶνε ἀσπλαγχνος, ὅπως εἶσαι σύ, ποτὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ χαράν. Ὅστις

τίποτε ἄλλο δὲν κάμνει εἰς τὸν κόσμον παρὰ νὰ μελετᾷ τὸ
κακὸν τῶν ἄλλων καὶ νὰ βλάβῃ τοὺς ἄλλους, ὅπως κά-
μνεις σύ, εἶνε δυνατὸν νὰ χαρῆ καμμίαν φορὰν; Ἡμεῖς, τὸ
ἐναντίον· εἴμεθα χαρούμενα διότι ἔχομεν καλὴν καρδίαν
καὶ ποτὲ οὔτε θέλομεν οὔτε κάμνομεν κακὸν εἰς κανένα».

— Τί τὰ θέλεις τὰ καλὰ χωρὶς τὴν καλὴν καρδίαν;

26. Τὸ φεγγάρι.

Ἐάν βλέπω τὴ μορφὴν σου,
φεγγάρι μου γλωμό,
τὴ χάρη τὴ ἴδική σου
κ' ἐγὼ ἐπιθυμῶ.

Τὴ ἴντροπαλή σου νάχω
ἦθελα εὐμορφιά,
νὰ περπατῶ μονάχο
μ' ἀστέρια συντροφιά.

Νὰ φαίνωμαι τὸ βράδυ,
νὰ σβύνω τὸ πρωί,
νὰ βρίσκω ἔς τὸ σκοτάδι
δροσοῦλα καὶ πνοή

Νᾶμαι χρυσὸ φανάρι
ἔς τὸν μαῦρον οὐρανὸ
καὶ τοῦ βοσκοῦ λυχνάρι
ἐπάνω ἔς τὸ βουνό.

Παρηγοριά νὰ χύνω
ἔς ἐκεῖνον ἃ ποῦ πονεῖ,
καὶ σύντροφος νὰ γίνω
ἔς ἐκεῖνον ἃ ἀγρουπνεῖ.

Νὰ φέγγω ε' τὸ κρεβᾶτι
ποῦ μένει σκοτεινό,
καὶ τοῦ φτωχοῦ τὸ ἴμμάτι
γλυκὰ νὰ τὸ σφαλνῶ.

Αὐτά, γλυκὸ φεγγάρι,
αὐτά, ἐπιθυμῶ,
μὰ ἔχεις σὺ τὴ χάρη,
φεγγάρι μου γλωμό.

"Αγγ. Βλάχος.

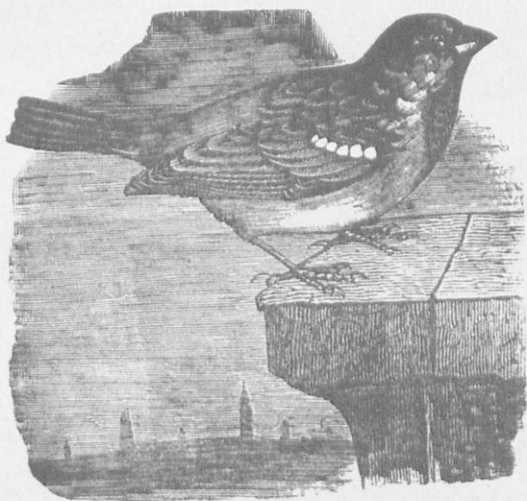
27. Τὸ στρουθίον.

Τὸ στρουθίον λέγεται καὶ σπουργίτης. Τὸ στρουθίον εἶνε ᾠδικὸν πιτηρὸν συγγενεῦον μὲ τὴν ἀκανθυλλίδα (τὴν καρδερίαν), τὸν σπίνον, τὴν χελιδόνα, τὸν κορυδαλλὸν καὶ τὰ ἄλλα ᾠδικὰ πιτηρά. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶνε πολὺ μικρὸν, ἀρκετὰ χονδρὸν καὶ ἀρκετὰ ἄσχημον. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε παχεῖα, τὸ ῥάμφος βραχὺ, ἰσχυρόν, παχὺ καὶ εἰς τὴν ἄκρην ὀξύ. Αἱ πτέρυγες βραχεῖαι, ἢ οὐρὰ βραχεῖα καὶ συνήθως διχασμένη. Οἱ πόδες βραχεῖς καὶ ἰσχυροί, οἱ δάκτυλοι μικροί, οἱ ὄνυχες μεγάλοι καὶ κυρτοί, τὸ πτέρωμα στακτερὸν μὲ ὀλίγας μαύρας γραμμάς, καὶ μὲ ὀλίγας κίτρινωπὰς καὶ λευκὰς κατὰ τὰς πτέρυγας. Ὁ λαιμὸς μαῦρος καὶ ἡ κοιλία ὑπόλευκος.

Τὸ στρουθίον εὐρίσκεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς. Αἰατᾶται εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· πάντοτε εἰς μέρη, ὅπου δύναται νὰ εὐρίσκη τροφήν. Κιτίζει φωλεὰς ἀτέχνους ἐντός τῶν θάμνων, ἐπὶ τῶν δένδρων, εἰς τὰ χάσματα τῶν παλαιῶν οἰκοδομημάτων, εἰς τὰς ὀπὰς τῶν παλαιῶν δένδρων. Ἄλλοτε πάλιν κιτίζει αὐτὰς πλησίον τῶν φωλεῶν τῶν χελιδό-

νων, κάτωθεν τῶν φωλεῶν τῶν πελαργῶν, ὑπὸ τὰ παράθυρα, ὑπὸ τὰς στέγας καὶ εἰς τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν. Τίθει δύο ἢ τρεῖς φορές τὸ ἔτος ἀπὸ πέντε ἕως ὀκτὼ ἢ ἐκάστιν φοράν. Ἐπιδράζει καὶ νεοτιποιεῖ τὸ πολὺν τρεῖς φορές τὸ ἔτος.

Τὸ στρουθίον τρώγει κάμπας, σκώληκας, μυίας, κώνωπας, κανθάρους, ἀκρίδας, σφήκας καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα ἔντομα, κριθήν, βρόμην, βρίζαν, κερᾶσια, βερίκοκκα, δαμάσκηνα, σιτηρὰ

Στρουθίον

καὶ καρπούς. Τὴν τροφήν του τὴν ζητεῖ εἰς τὰς ἀλάς, εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Τὸν χειμῶνα, οὐ τίποτε ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἰς τοὺς κήπους, τρώγει κόκκους, τοὺς ὁποίους ζητεῖ καὶ εὐρίσκει ἐνδὸς τῆς κόπρου τῶν ζῴων ἢ κατὰ γῆς ἐρριμένους. Κυλίεται εὐχαριστως εἰς τὸ χῶμα καὶ λούεται εἰς τὸ ὕδωρ.

Τὸ στρουθίον δὲν εἶνε ἐλαφρὸν εἰς τὰς κινήσεις του οὐδὲ πειθᾶ μὲ πολλὴν εὐκολίαν καὶ συνεχῶς ἐπὶ πολὺν χρόνον κινεῖται βαρέως

καὶ πετῶ μὲ πολλὴν δυσκολίαν καὶ μόνον ὀλίγον, ἔπειτα κάθηται. Τίποτε δὲν γνωρίζει νὰ κάμνη· οὔτε καλὰς φωλεὰς ἤξεύρει νὰ κάμνη οὔτε νὰ κελαδῆ γνωρίζει· φωνάζει πίπ! πίπ! τσίορ! τσίορ! καὶ τίποτε ἄλλο.

Τίποτε δὲν φροντίζει νὰ μάθῃ· γυρίζει ἐπάνω, κάτω ὅλην τὴν ἡμέραν, τρώγει καὶ πίνει καὶ τίποτε ἄλλο δὲν κάμνει. Εἶνε λαίμαργον καὶ ἀφιλότιμον ὄχι ὀλίγον. "Ερχεται, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ προσκαλέσῃ, ἐκεῖ, ὅπου ὄριπται τροφή διὰ τὰς στρουθίας καὶ τρώγει καὶ αὐτό. "Ερχεται, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ προσκαλέσῃ, ἐκεῖ, ὅπου τρώγει ὁ ἵππος, καὶ τρώγει καὶ αὐτό. Τὸ διώκουσιν αἱ δεινότητες καὶ οἱ ἵπποκόμοι, καὶ αὐτὸ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἔρχεται πάλιν.

Ἐνίοτε εἶνε τόσον ἄθλιον, ὥστε οὔτε φωλεὰν δὲν κάμνει, διὰ νὰ θέσῃ τὰ τέκνα του καὶ διὰ νὰ διέλθῃ τὸν χειμῶνα εὐρίσκει ἐρήμους τὰς φωλεὰς τῶν χελιδόνων, ὅταν φεύγωσι τὸν χειμῶνα, καὶ μένει ἐκεῖ. "Ερχονται αἱ χελιδόνες κατὰ τὸ ἔαρ, τὸ ἐκδιώκουσιν ἀπὸ τὰς φωλεὰς τῶν, καὶ αὐτὸ δὲν φεύγει. Εἶνε πολὺ φίλερι καὶ ἀρεκετὰ κακόν· τὰ ἄλλα στρουθία, τὰ ὁμοία του, διόλου δὲν τὰ ἀγαπᾷ. Τὰ στρουθία φιλονικοῦσι πάντοτε ἀναμεταξύ των καὶ δάκνονται. Ἐνίοτε δάκνονται τόσον δυνατὰ, ὥστε ἀπὸ τὸν πόνον τὸν πολὺν ἐκβάλλουσι γοερωτάτας φωνάς, αἵτινες ἀκούονται ἀπὸ πολὺ μακρῶν.

Νοῦν τὸ στρουθίον ἔχει πολὺν. Γνωρίζει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ προφυλάττεται πάντοτε. Σχεδὸν κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὸ βλάψῃ· ἐννοεῖ ἀμέσως τὸν κίνδυνον καὶ εἰς τὴν σιγμὴν φεύγει. Διὰ νὰ μὴ τὸ βλάπτωσι τὰ μεγάλα ἀρπακτικὰ πτηνὰ, ἐπάγει καὶ κάθηται ἐνίοτε καὶ κτίζει καὶ τὴν φωλεάν του εἰς τὰ λεπτότατα κλωνάρια τῶν δένδρων, ὅπου κανὲν πτηνὸν μέγα δὲν δύναται νὰ σταθῆ.

Τὰ στρουθία, ἐπειδὴ τρώγουσι σῖτον, κριθήν, βρόμην, κεράσια,

βερίκοκκα καὶ τὰ τοιαῦτα, κάμνουσι μεγάλην φθορὰν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τοὺς κήπους, καὶ διὰ τοῦτο ὁ κόσμος τὰ νομίζει ζῆα ἐπιβλαβῆ. Ἀλλά, ὄσῃν βλάβην καὶ ἂν κάμνωσιν, ἡ ὠφελεία των εἶνε πολὺν μεγαλυτέρα. Τρώγουσιν ἀναρίθμητα πλήθη καμπῶν καὶ κανθάρων καὶ ἀκρίδων καὶ τῶν τοιούτων ἐντόμων, τὰ ὁποῖα ἀφανίζουσι καὶ φύλλα καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς καὶ καταξηραίνουσι τὰ δένδρα. Ἄν δὲν ἦσαν τὰ στρουθία καὶ τὰ λοιπὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν ἀπὸ τὰ ἐντομα καὶ ἀπὸ τὰς κάμπας αὐτῶν, θὰ ἠφανίζοντο τὰ δένδρα, τὰ λάχανα, τὰ σιτηρὰ καὶ ὅλα τὰ φυτά. Ἡ γῆ θὰ ἦτο ξηρὰ, καὶ θὰ ἔβλεπε κανεὶς εἰς ὅλα τὰ μέρη μόνον χῶμα καὶ πέτρας. Οὔτε κῆποι θὰ ἦνθουν οὔτε λειμῶνες θὰ ἔθαλλον οὔτε ἄνθη θὰ ἐφαίνοντο οὔτε σιτηρὰ θὰ ἐφύοντο οὔτε καρποὶ θὰ ὑπῆρχον.

Ε· ΦΡΟΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΣΥΝΗ

28. Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος.

Μίαν φορὰν εἶχον συνέλθῃ εἰς ἓν μέρος ὅλα τὰ ζῆα καὶ διεσκέδαζον. Ἄλλα ἔτρωγον, ἄλλα ἔπινον, ἄλλα ἔτραγώδουν, ἄλλα ἐχόρευον καὶ ἄλλα ἐγέλων καὶ ἔχαιρον πολὺ.

Ἐν τῇ μεταξὺ ἐκεῖ παράμερα εἰς μίαν γωνίαν ἤρχισε νὰ χορεύῃ καὶ ὁ πίθηκος. Κατ' ἀρχὰς κανὲν ζῆον δὲν εἶχε προσέξῃ εἰς αὐτόν. Δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ὁ πίθηκος ἤξευρε νὰ χορεύῃ ἐξαιρετα. Μετ' ὀλίγον ὅμως, ὅτε εἶδον, ὅτι ὁ πίθηκος χορεύει λαμπρὰ καὶ ὄχι ὅπως τὰ ἄλλα ζῆα, συνηθροίσθησαν ὅλα ἐκεῖ καὶ ἐθαύμαζον αὐτόν. Ὁ πίθηκος, ὅσον ἔβλεπεν, ὅτι τὸν ἐθαύμαζον τόσον ἐχόρευε καλύτερα. Τέλος ἐτελείωσεν ὁ χορὸς, καὶ τὰ ζῆα, ἐπειδὴ εἶχον πολὺν εὐχαριστηθῆν, τὸν ἔκαμαν βασιλέα των.

Ἡ ἀλώπηξ τοῦτο δὲν τὸ ὑπέφερεν. Ἐνόμιζεν, ὅτι αὐτὴ ἔπρεπε νὰ εἶνε βασιλεὺς τῶν ζώων. Καὶ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἐβράδιζεν εἰς τὸ δάσος, εἶδε μίαν παγίδα καὶ ἀρκετὸν κρέας εἰς αὐτήν. Τότε τρέχει ἀμέσως εἰς τὸν πίθηκον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Μεγαλειότατε, εἰς ἓν μέρος εὗρον ἓνα μέγαν θησαυρόν, τὸν ὁποῖον κανεῖς ἄλλος δὲν εἶνε ἄξιος νὰ ἔχῃ παρὰ σὺ, ὁ βασιλεὺς ἡμῶν. Ἄν τὸν θέλῃς, ἔλα νὰ τὸν λάβῃς. Ἐγὼ σὲ ὀδηγῶ».

Ὁ πίθηκος ἐπίστευσεν. Ἠκολούθησεν ἀμέσως τὴν ἀλώπεκα, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὴν παγίδα.

Ὁ πίθηκος, ὅτε εἶδε τὸ κρέας, χωρὶς καθόλου νὰ συλλογισθῆ, ὤρμησε νὰ ἀρπάσῃ αὐτό. Ἀλλά, μόλις τὸ ἤγγισε, συνελήφθη εἰς τὴν παγίδα, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ φύγῃ. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ κατηγορῆ καὶ νὰ ὑβρίζῃ τὴν ἀλώπεκα. «Τὶ κατηγορεῖς καὶ ὑβρίζεις ἐμέ», εἶπεν ἡ ἀλώπηξ, «καὶ δὲν κατηγορεῖς τὸν ἑαυτὸν σου; Ποῖος σοῦ εἶπε νὰ εἶσαι τόσο ἀσυλλόγιστος; Σὺ, ὅτε εἶδες τὸ κρέας, εὐθὺς ὤρμησες κατεπάνω του, χωρὶς καθόλου νὰ σκεφθῆς· ἐνῶ κανεῖς φρόνιμος δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ πράξῃ τι, χωρὶς πρότερον νὰ συλλογισθῆ. Τώρα καλὰ εἶσαι εἰς τὴν παγίδα. Μαῖνε αὐτοῦ, διότι αὐτὴ ἡ θέσις πρέπει εἰς τοὺς ἀνοήτους».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ἡ μάτια λαίμαργα ψυχὴ χαμένη.

29. Αἴλουρος καὶ ὄρνιθες.

Εἰς μίαν ἑπαυλιν ἡσθένησαν μίαν φορὰν αἱ ὄρνιθες. Τοῦτο κατὰ τύχην τὸ ἔμαθεν εἰς αἴλουρος καὶ ἡσθάνθη μεγάλην ὄρεξιν νὰ φάγῃ αὐτάς. Ἐνόμισε δέ, ὅτι μὲ πονηρίαν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι ἐπεθύμει. Ἐτρέξε λοιπὸν εὐθὺς εἰς τὴν φωλεάν του, ἐνεδύθη ὡς ἰατρός, ἔλαθε μαζὶ του

ὀλίγα φάρμακα καὶ τινα ἐργαλεῖα ἱατρικά, καὶ οὕτως, ὡς τέλειος ἱατρὸς πλέον, παρουσιάσθη εἰς τὰς ὄρνιθας.

«Καλέ, τί κάμνετε;», εἶπεν ὁ αἴλουρος πρὸς αὐτάς· «ἔμαθον, ὅτι δὲν εἴσθε καλά. Εἶνε ἀλήθεια;», — «Μάλιστα», εἶπον αἱ ὄρνιθες, «εἶνε ἀλήθεια, ὅτι καθόλου δὲν εἰμεθα καλά, ἐνόσῃ σὺ εἶσαι ἐδῶ. Φύγε σὺ ἀπ' ἐδῶ, καὶ τότε ἀμέσως θὰ εἰμεθα ὅπως θέλει ὁ Θεός».

Αἰσόπειος μῦθος

— Ὁ φρόνιμος νικάει τὸν ἀνδρειωμένο.

30. Κύων καὶ λύκος.

Μίαν φορὰν εἰς κύων ἦτο ἐξαπλωμένος εἰς τὸν δρόμον, ἔξω ἀπὸ μίαν ἐξοχικὴν οἰκίαν, καὶ ἐκοιμᾶτο.

Μετ' ὀλίγον ἐπέρασαν ἀπὸ ἐκεῖ εἰς λύκος, εἶδε τὸν κύνα καὶ τὸν συνέλαβεν.

Ὁ κύων, ἀφοῦ εἶδε τὸν μέγαν κίνδυνον, ἤρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν λύκον νὰ μὴ τὸν φάγη, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ ὀλίγας ἡμέρας ἀκόμη νὰ ζήσῃ. «Ἄν μὲ φάγης τώρα», ἔλεγε, «δὲν θὰ καταλάβῃς τίποτε. Τώρα εἶμαι πολὺ ἰσχυρὸς καὶ πολὺ ἀδύνατος, καὶ τὸ κρέας μου θὰ εἶνε πολὺ ἄνοστον. Διὰ τὸ ἰδικόν σου τὸ καλὸν πρέπει νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ ζήσω ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας. Αὖριον ἢ μεθαύριον οἱ κύριοί μου θὰ κάμωσι γάμους, τότε θὰ φάγω πολὺ καὶ θὰ γίνω παχύς· ἀφοῦ δὲ τελειώσωσιν οἱ γάμοι, ἔρχεσαι καὶ μὲ τρώγεις. Τὸ κρέας μου τότε θὰ εἶνε πολὺ νόστιμον, διότι θὰ εἶμαι παχύς».

Ὁ λύκος ἐσυλλογίσθη, ὅτι ὁ κύων θὰ εἶνε νοστιμώτερος, ἀφοῦ παχύνῃ, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ νὰ ἔλθῃ μετὰ τοὺς γάμους νὰ τὸν φάγη.

Ἄφοῦ παρήλθον ὀλίγαι ἡμέραι, ὁ λύκος ἐσυλλογίσθη, ὅτι θὰ ἐτελείωσαν πλέον οἱ γάμοι, καὶ ἐξεκίνησε νὰ ὑπάγῃ νὰ

εὔρη τὸν κύνα νὰ τὸν φάγη. Εἰς τὸν δρόμον ἐφαντάζετο, ὅτι θὰ εὔρισκεν αὐτὸν παχύν, ὅτι θὰ ἦτο πολὺ νόστιμον τὸ κρέας του, καὶ ἔχαιρε πολὺ. Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν ἐξοχικὴν οἰκίαν, δὲν εὔρε τὸν κύνα ἔξω, ὅπου ἦτο τὴν πρῶτην φορὰν. Ἐκάθητο ἐπάνω εἰς τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας ἐξηπλωμένος εἰς τὸν ἥλιον. Τὸν παρεκάλεσε λοιπὸν νὰ καταβῆ νὰ τὸν φάγη κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Ὁ κύων, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε καμμίαν ὄρεξιν νὰ φαγοῦθῃ ἀπὸ τὸν λύκον, εἶπεν εἰς αὐτόν· «Λύκε, λύκε, οἱ φρόνιμοι μόνον μίαν φορὰν εἶνε δυνατὸν νὰ κάμωσι κανὲν ἀνόητον πράγμα, ὅταν ὅμως πάθωσι, ποτὲ πλέον δὲν κάμνουσιν ἄλλην ἀνοησίαν. Ἄν μὲ ἴδῃς ἄλλην φορὰν ἐξηπλωμένον κάτω εἰς τὸν δρόμον, ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν, χάρισμά σου. Φάγε με καὶ μὴ περιμένῃς νὰ τελειώσωσιν οἱ γάμοι τοῦ κυρίου μου!».

Αἰσώπειος μῦθος

- Ἄβουλος ὁ νοῦς, διπλὸς ὁ κόπος!
- Κάλλιον πέντε καὶ ᾽ς τὸ χέρι παρὸ δέκα καὶ καρτέρει.
- Τὸ πρῶτον λάθος μάθημα καὶ δάσκαλος γιὰ τᾶλλα.
- Τὰ παιθήματα μαθήματα.
- Εἰς τὸ δόκανον δὲν ᾽μπαίνει δυὸ φορὸς ἢ ἄλεποῦ.

31. Ἡ ἄλεποῦ καλόγρια.

Ἵσάν δὲν εἶχέ τι νὰ φάῃ
μι' ἄλεποῦ πονηρεμμένη.
ἀπεφάσισε νὰ πάῃ
καὶ καλόγρια νὰ γένη.

Τρεῖς κοκκόροι, ἴποῦ δὲν ἔχουν
᾽ς τὸ κεφάλι λίγη γνώση,
τὴν πιστεύουνε καὶ τρέχουν
τὴν εὐχὴ της νὰ τοὺς δώσῃ.

Ἐμπαίνουν μέσα ἕς τὸ κελλί της,
τοὺς ἕομολογᾷ ἐκεῖνη
καὶ κουνεῖ τὴν κεφαλή της
καὶ συγχώρεση τοὺς δίνει.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ ὥρα,
καθὼς ἦταν πεινασμένη,
τοὺς ἀρπάζει, κ' εἶνε τότε
καὶ οἱ τρεῖς συγχωρεμένοι.

Καὶ ἡ ἄλεποῦ τοὺς κλαίει,
τοὺς μυρολογᾷ καὶ λέει·

« — Ἔτσι τὴν παθαίνουν ὅσοι
ἔχουνε κοκκόρου γνώση ! »

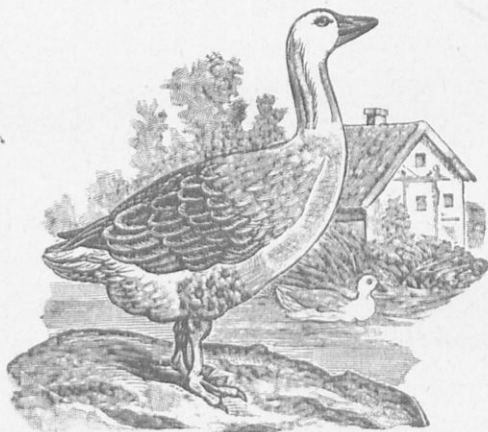
Γ. Δροδίνης

32. Ἡ χήν.

Ἡ χήν εἶνε πτηνὸν κολυμβητικόν, συγγενὲς τῆς νήσσης, τοῦ κύκνου, τοῦ πελεκάνου καὶ τοῦ λάρου. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε ἀρκετὰ μέγα. Ἡ κεφαλή της εἶνε μετρία· οὔτε πολὺ μεγάλη οὔτε πολὺ μικρά. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπίσης μέτριοι. Τὰ ὄτια δὲν φαίνονται· εἶνε ἐσοκεπασμένα ἀπὸ τὰ πτερά. Τὸ ῥάμφος συνήθως εἶνε κίτρινον, πλατύτερον καὶ ὑψηλότερον κατὰ τὴν βάσιν, στενωτέρον καὶ χαμηλότερον πρὸς τὸ τέλος. Ἔχει τοὺς ῥώθωνας ἐν τῷ μέσῳ καὶ τελειώνει ἐπάνω καὶ κάτω εἰς ἓνα ὄνυχα θολωτόν, ὅστις ἔχει πολλοὺς μικροὺς καὶ σκληροὺς ὀδόντιας ἔσωθεν. Ὁ λαιμὸς ἀρκετὰ μακρὸς καὶ λεπτός. Αἱ πτέρυγες μακραί, φθάνουσαι καὶ πέραν τοῦ τέλους τῆς οὐρᾶς, πλατεῖαι καὶ στενούμεναι κατὰ τὸ ἄκρον. Ἡ οὐρὰ βραχεῖα, εὐθεῖα, πλατεῖα καὶ περιφερής. Οἱ πόδες ἰσχυροί, ὄχι ὑψηλοὶ καὶ πρὸς τὸ μέσον τοῦ σώματος τοποθετημένοι. Οἱ

δάκτυλοι τέσσαρες, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς, μικρότερος τῶν ἄλλων, εἶνε ὀπισθεν καὶ οἱ ἄλλοι τρεῖς ἔμπροσθεν, συνδεόμενοι ἀναμεταξύ των διὰ δέσματος λεπτοῦ. Τὸ πτέρωμα ἀπαλόν, συνήθως λευκὸν ἢ τεφροῶδες καὶ κάτωθεν λευκόν. Ἡ φωνὴ μεγάλη καὶ βιαία.

Αἱ χῆνες ἐξημερώθησαν ἀπὸ πολλῶν χιλιάδων ἐτιῶν. Εἶνε διαδεδομένοι εἰς πλεῖστα μέρη τῆς γῆς καὶ ἰδίως εἰς τὰ πεδινά. Ζῶσι περισσότερον ἀπὸ εἴκοσιν ἔτη. Ἀγαπῶσι τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὰ μέρη τὰ δροσερὰ καὶ ὑδροῦλά. Τρῶγουσι πίτυρα, φωμίον, πῶας,

Ἡ χῆν.

γεόμηλα, γογγύλας, κράμβας, τριφύλλιον, φύλλα, διάφορα ἀπομεινάδια λαχάνων, ἄλευρον, σῦκα καὶ τὰ τοιαῦτα. Τινὲς τρῶγουσι καὶ κοχλίας, ἔντομα διάφορα καὶ μικροὺς ποτιτικούς νεκροὺς. Ἐπίσης τρῶγουσι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν ἀρακᾶν, φάβαν, μαϊδανόν, παπαρούνας, ἀλλὰ βλάπτονται πολὺ δηλητηριάζονται. Πίνουσι ὕδωρ καθαρὸν καὶ δροσερόν.

Αἱ χῆνες ἀρχίζουσι νὰ γεννῶσι κατὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ γεννῶσι ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἑκατὸν εἴκοσιν ἕως διακόσια ἢ τὸ ἔτος.

Ἐπιφάζουσι δέκα τρία ἕως δέκα πέντε ὥρᾳ ἐπὶ εἰκοσιν ὁκτώ ἡμέρας, μετὰ τὰς ὁποίας ἐκκολάπτονται οἱ χηνίδεις, πτηνὰ ὄφραϊότατα μὲ κίτρινον πτέρωμα, ὡς κανάρια χαριτωμένα. Τρέφουσι καὶ βοηθοῦσι καὶ ὑπερασπίζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας μέχρις οὗτου δυνηθῶσι μόνοι τῶν γὰ ζῶειν.

Αἱ χῆνες βαδίζουσι, τρέχουσι καὶ πετῶσι καλύτερον ἀπὸ τὰς νήσους, ἀλλὰ κολυμβῶσι χειρότερον ἀπ' αὐτάς. Ἀγαπῶσι γὰ βόσκουσι εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ εἰς τοὺς θερισμένους ἀγρούς καὶ γὰ εἰσέρχονται εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδρον ὕδωρ. Ἀρχίζουσι γὰ γεννῶσιν ὥρᾳ πολὺ ἐνωρίς, τὸν ἔνατον ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των μῆνα, καὶ ἐξακολουθοῦσι μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Ἀγαπῶσι γὰ ἐπιφάζουσι εἰς ἔδαφος ἐπίπεδον καὶ εἰς μέρος ἥσυχον, ξηρὸν καὶ ὀλίγον σκοτεινόν, ἐντὸς ἀβαθοῦς κοφινίου, ἐστρωμένον μὲ ἄχρσα.

Αἱ χῆνες εἶνε προσεκιναὶ καὶ ἄγρυπνοι ὁ παραμικρὸς θόρυβος καὶ ἡ παραμικρὰ ταραχὴ ἀμέσως τὰς ἐξυπνίζει ἀπὸ τὸν βαθύτερον ὕπνον καὶ ἀμέσως κλαγγάζουσι δυνατὰ καὶ πολὺ πικρά. Ζῶσι πολλαὶ ὁμοῦ καὶ μὲ πολλὴν ἀγάπην ἀναμεταξύ των. Ὅταν καμμία ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς ἄλλας, τότε ἀναζητεῖ αὐτὰς μὲ δυνατὰς φωνάς. Αἱ ἄλλαι τότε ἀποκρίνονται ὅλαι μὲ μίαν φωνήν, ὡσὰν γὰ τὴν προσκαλῶσι γὰ ἔλθῃ ταχέως πρὸς αὐτάς. Ὅρμῶσι κατὰ παντός, ὅστις ἤθελεν ἐνοχλήσῃ αὐτάς, ἐκτείνουσι τὸν λαιμόν, ὑψώνουσι τὴν κεφαλὴν, προτείνουσι τὸ ὄμφος πρὸς τὸν ἐχθρόν, ψιθυρίζουσι ὀλίγον καὶ ἔπειτα ὁρμῶσι κατ' αὐτοῦ καὶ δάκνουσι αὐτόν. Ὑπερασπίζουσι τὰ τέκνα των κατὰ τῶν γάτων καὶ κατὰ παντός, ὅστις θέλει γὰ βλάψῃ αὐτά, μὲ πολλὴν ἀφοβίαν καὶ μὲ μέγα θάρρος.

Αἱ ἀρσενικαὶ χῆνες εἶνε μεγαλύτεραι καὶ ἰσχυρότεραι ἀπὸ τὰς θηλυκάς. Ἐχουσι πόδας ὑψηλοτέρους, τραχήλον μακρότερον καὶ

παχύτερον, και θυμόνουσιν ευκολώτερον και ταχύτερον από αυτάς. Ἐπάνω εἰς τὸν θυμόν των, χωρὶς νὰ βλέπωσιν ἔμπρός των και χωρὶ νὰ συλλογισθῶσι τίποτε, ὁρμῶσι και δάκνουσι πάντα, ὅστις ἤθελε πειράξῃ αυτάς. Ἀκόμη και τὸν κύριόν των, ὅστις τὰς τρέφει, δὲν ἀφήνουσιν ἀβλαβῆ, ἔαν τὰς πειράξῃ.

Αἱ χῆνες εἶνε χρήσιμοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Παρέχουσι εἰς αὐτοὺς τὸ κρέας των, τὸ λίπος των και τὰ πτερά των. Τὸ κρέας τῶν χηνῶν τρώγεται και νοπὸν και πασιτὸν και καπνιστόν. Ὄταν εἶνε μικραὶ αἱ χῆνες, τὸ κρέας αὐτῶν εἶνε πολὺν τρυφερόν και πολὺν νόστιμον. Ὄταν εἶνε ἡλικιωμένα ἢ ὅταν ἐπαράξωσι, τὸ κρέας αὐτῶν εἶνε πολὺν σκληρόν και πολὺν ἄνοστον. Ὄταν εἶνε παχεῖαι, τὸ κρέας αὐτῶν εἶνε δύσπεπτον. Τὸ λίπος αὐτῶν ἀναλύεται εὐκόλως και χρησιμοποιεῖται ὡς βούτυρον. Μὲ τὰ πύλα γεμίζουσι τὰ στρώματα και τὰ προσκεφάλαια. Τὰ μεγάλα πτερά τὰ μεταχειρίζονται ὡς γραφίδας.

Γ'. ΑΠΙΑΤΗ

33. Καρακάξα και περιστερὰ.

Μίαν φορὰν μία καρακάξα εἶδε περιστεράς τινας, αἱ ὁποῖαι ἐτρέφοντο καλῶς, και ἐζήλευσεν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ χρωματισθῇ λευκῆ και νὰ ἀναμιχθῇ και αὐτὴ μὲ τὰς περιστεράς.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἐπέτα ὑπεράνω μιᾶς πόλεως, εἶδεν ἔξω ἀπὸ ἓν ἀλευροπωλεῖον πολλοὺς σάκκους ἀλεύρου. Εἰς τὴν στιγμὴν πετᾶ εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν, κυλίεται εἰς τὸ ἀλευρον, χρωματίζεται λευκῆ και κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χρωματισμένη ἔρχεται εἰς τὰς περιστεράς και ἀναμιγνύεται μὲ αυτάς. Αἱ περιστερὰ ἠπατήθησαν. Ἐνόμισαν τὴν κα-

ρακάξαν ὡς περιστερὰν καὶ τὴν ἀφήκαν νὰ ζῆ μαζί των. Μετ' ὀλίγον ὁμως ἡ καρακάξα ἐφώνησεν. Αἱ περιστεραί εὐθὺς τότε ἐνόησαν ἀπὸ τὴν φωνὴν της, ὅτι δὲν ἦτο περιστέρα, ἀλλὰ καρακάξα. Ὁρμησαν λοιπὸν ὅλοι κατεπάνω της καὶ τὴν ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν συντροφίαν των.

Ἡ καρακάξα, ἀφοῦ ἐδιώχθη ἀπὸ τὰς περιστεράς, ἦλθε πάλιν εἰς τὰς συντρόφους της, εἰς τὰς καρακάξας. Ἄλλ' αἱ καρακάξαι, ἀφοῦ εἶδον αὐτὴν λευκὴν, τὴν ἐδίωξαν καὶ αὐταὶ ἀπὸ τὴν συντροφίαν των. Τὴν ἐνόμισαν περιστερὰν.

Αἰσώπειος μῦθος

— Τὸ ψέμμα ὡς τὴν πόρτα φθάνει.

34. Κολοῖδς καὶ πτηνά.

Μίαν φορὰν τὰ πτηνὰ ἤθελον νὰ ἐκλέξωσι βασιλέα. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν μίαν ὀρισμένην ἡμέραν νὰ συναθροισθῶσιν ὅλα ὁμοῦ εἰς ἓν μέρος καὶ ἐκεῖ νὰ ἐκλέξωσι βασιλέα αὐτῶν τὸ ὀραιότατον πτηνὸν ἀπὸ ὅλα.

Ὅτε ἐξημέρωσεν ἡ ὀρισμένη αὐτὴ ἡμέρα, ἀπὸ τὸ πρῶν ἤρχισαν τὰ πτηνὰ νὰ καλλωπίζωνται, ἵνα ὑπάγωσιν εἰς τὴν συνέλευσιν. Ἐξήτασαν μὲ πολλὴν προσοχὴν τὰ πτερά των, ἐξέβαλον ὅσα πτερά ἐφαίνοντο εἰς αὐτὰ ὅτι δὲν ἦσαν ὀραῖα καὶ ἐλούσθησαν εἰς τὰ καθαρὰ νερὰ τῶν ρυακίων καὶ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. Μόνον ὁ κολοῖδς δὲν προσεπάθει νὰ καθάρισῃ τὰ πτερά του καὶ νὰ καλλωπισθῇ, διότι ἐσκέπτετο νὰ ἀπατήσῃ τὰ πτηνὰ.

Ὅτε συναθροίσθησαν τὰ ἄλλα πτηνὰ εἰς τὴν συνέλευσιν ὁ κολοῖδς λαμβάνει τὰ ὀραιότερα πτερά ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶχον ῥίψη τὰ πτηνὰ, ὅτε ἐκαλλωπίζοντο, τὰ κολλᾷ ἐπάνω του μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ μὲ μεγάλην τάξιν. Καὶ οὕτω μὲ ξένα πτερά ἔρχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν συνέλευσιν.

Τὰ ἄλλα πτηνά, ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔμειναν ἐκστατικά. Τόσον ὠραῖον πτηνὸν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν των δὲν εἶχον ἴδῃ. Εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ βουνά, εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τὰς πεδιάδας, εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς λίμνας, ὅπου ἔζων, ποτὲ ἕως τότε δὲν εἶχον συναντήσῃ παρόμοιον πτηνόν. Ὅλα ἐζήτουν νὰ μάθωσιν ἀπὸ τοῦ τάχα νὰ ἦλθεν αὐτὸ καὶ ποῦ νὰ ἔζη ἕως τότε. Ἦλθον λοιπὸν ὄλα πλησίον του καὶ τὸν παρετήρουν μὲ θαυμασμόν.

Ἐνῷ τὸν ἐθαύμαζον καὶ ὄλα ἦσαν ἑτοιμά αὐτὸν νὰ ἐκλέξωσιν ὡς βασιλέα των, ἡ γλαῦξ παρετήρησέ τινα πτερὰ ἰδικά της κολλημένα εἰς τὸ σῶμα τοῦ κολοιοῦ καὶ ἐνόησε τὴν ἀπάτην. Ἔρχεται λοιπὸν πλησίον του, ἐνῷ αὐτὲς ἐστέκετο μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν, ἀποσπᾷ τὰ ἰδικά της πτερὰ καὶ φεύγει.

Τότε καὶ τὰ ἄλλα πτηνὰ ἐνόησαν τὴν ἀπάτην. Παρετήρησαν προσεκτικώτερον καὶ διέκριναν ἕκαστον τὰ ἰδικά του πτερὰ, τὰ ὅποια ἦσαν κολλημένα εἰς τὸ σῶμα τοῦ κολοιοῦ. Ἔρχετο λοιπὸν τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ ἀπέσπα τὰ ἰδικά του πτερὰ ἕκαστον. Ὁ κολοιδός, ἀφοῦ ὄλα τὰ ξένα πτερὰ ἀπεσπᾶσθησαν, ἔμεινεν πάλιν κολοιδός μὲ τὰ ἄσχημά του πτερὰ, ὅπως ἦτο πρότερον.

Τότε ἤρχισαν ὄλα τὰ πτηνὰ νὰ τὸν περιγελῶσι καὶ νὰ τῷ λέγουσιν· «Ὅστις θέλει νὰ φαίνεται διαφορετικώτερος ἀπὸ ὅ,τι εἶνε, ὅστις θέλει μὲ ξένα πτερὰ νὰ στολιζέται καὶ νὰ πετᾷ καὶ δὲν φροντίζει μὲ τὰ ἰδικά του νὰ οἰκονομηθῇ, αὐτὰ παθαίνει. Εἰς τὸ τέλος τίποτε δὲν κερδίζει καὶ γίνεται καὶ περιγελῶς τοῦ κόσμου».

Αἰσώπειος μῦθος

- Ὁ φεύγης καὶ ὁ κλέφτης τὸν πρόωτο χρόνον χαίρονται.
- Ξένα ὄντα ἰνύεσαι ; γλήγορα τὰ γδύνεσαι.
- Ὁ ἄλογο ξένο ἂν ἀνεβῆς, μεσοδρομῆς πεζεεύεις.

33. Κύων και ἀλέκτωρ.

Μίαν φοράν εἰς κύων καὶ εἰς ἀλέκτωρ ἤθελον νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔζων, καὶ νὰ ὑπάγωσι μακρὰν εἰς μίαν ἄλλην πόλιν. Συνεφώνησαν λοιπὸν νὰ ταξιθεύσωσιν ὁμοῦ.

Τὸ πρωὶ ἐκίνησαν καὶ περιεπάτησαν ὅλην τὴν ἡμέραν.

Τὴν νύκτα ἐφθασαν εἰς ἓν δάσος. «Πολὺ καλὰ εἶνε ἐδῶ», εἶπον «ὡς κοιμηθῶμεν ἀπόψε ἐδῶ καὶ αὔριον ἐξακολουθοῦμεν πάλιν τὸν δρόμον μας». Ἀνέβη λοιπὸν ὁ ἀλέκτωρ ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον καὶ ὁ κύων ἔμεινε κάτω εἰς τὴν ῥίζαν.

Μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθησαν καὶ οἱ δύο.

Κατὰ τὰ ἐξημερώματα ὁ ἀλέκτωρ ἤρχισε νὰ λαλῆ κατὰ τὴν συνήθειάν του. Μία ἀλώπηξ, ἣ ὁποία εἶχε τὴν φωλεάν της ἐκεῖ πλησίον, ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος καὶ ἐπεθύμησε νὰ τὸν φάγη. Ἐρχεται λοιπὸν ὑποκάτω ἀπὸ τὸ δένδρον, χαιρετίζει μὲ πολλὴν εὐγένειαν τὸν ἀλέκτορα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ καταβῆ, διὰ νὰ τὸν φιλεύσῃ, ἀφοῦ ἔτυχε καὶ ἦλθε μίαν φοράν εἰς τὴν πατρίδα της· ἔλεγε δέ, ὅτι ἔχει ἑτοιμα πολλὰ καὶ καλὰ φαγητά.

Ὁ ἀλέκτωρ, ὁ ὁποῖος ἐνόησεν ὅτι ἡ ἀλώπηξ ἔλεγε ψεύματα καὶ ὅτι θὰ τὸν ἐτρωγεν, ἐὰν κατέβαινεν ἀπὸ τὸ δένδρον, ἤθελε νὰ τὴν τιμωρήσῃ διὰ τὰ ψεύματά της καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν· «Ἡ θύρα εἶνε κλειστή, δὲν δύναμαι νὰ ἐξέλθω. Ἐξύπνησε, σὲ παρακαλῶ, τὸν θυρωρὸν, ὁ ὁποῖος κοιμᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου, νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν».

Ἡ ἀλώπηξ, ἣ ὁποία εἶχε μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ τὸν φάγη, χωρὶς νὰ συλλογισθῆ, ἐπήγγεν εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου καὶ ἐφώνησε τὸν θυρωρὸν νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν. Τότε ἐξυπνᾷ ὁ

κύων καί, μόλις βλέπει τήν ἀλώπεκα, ὄρμα' καταπάνω της· τήν συλλαμβάνει μέ τοὺς ὀδόντας του καί τήν καταξεσχίζει.

Αἰσώπειος μῦθος

— "Οποῖος ἀγαπᾷ τὴν ἀδικίαν, βρίσκει ὅτι σπῖτι του τὰ κακά.

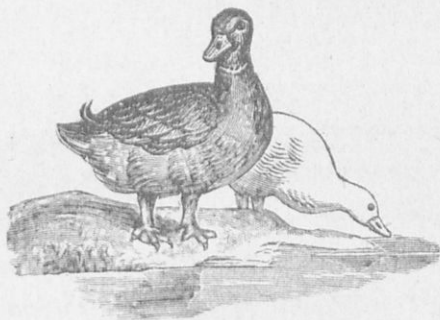
36. Ἡ νῆσσα.

Ἡ νῆσσα λέγεται καί πάπια. Ἡ νῆσσα εἶνε πτηνὸν κολυμβητικόν, συγγενὲς τῆς χηνός, τοῦ κύκνου, τοῦ πελεκᾶνος καί τοῦ λάρου. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε ἀρκετὰ μέγα, πεπεισμένον ἐκ τῶν ἄνω καί τῶν κάτω καί στενὸν περὶ τὸ τέλος. Ἡ κεφαλὴ μειρία, οὔτε πολὺ μεγάλη οὔτε πολὺ μικρά. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπίσης μέτριοι. Τὰ ὦτα δὲν φαίνονται, εἶνε ἐσκεπασμένα ἀπὸ πτερά. Τὸ ῥάμφος πλατύ, ὀμαλὸν ἀπ' ἔξω μὲ ἓνα ὄνυχα κατὰ τὸ ἄκρον, ὅστις ἔχει ἔσωθεν μικροὺς ὀδόντας ὡς προΐονιον καί μὲ ἓν λεπτὸν κήρωμα ἀπ' ἔξω. Ὁ λαιμὸς βραχύς. Αἱ πτέρυγες χαμηλαί καί οὔτε πολὺ μεγάλαί οὔτε πολὺ μικραί. Ἡ οὐρὰ βραχεῖα καί περιφευγῆς. Οἱ πόδες ἰσχυροί, χαμηλοί, ἐπτερωμένοι μέχρι τῆς καμπῆς αὐτῶν καί σχεδὸν πλησίον τῆς οὐρᾶς τοποθετημένοι. Οἱ δάκτυλοι τέσσαρες, ὁ εἷς, μικρότερος τῶν ἄλλων, ὀπισθεν, καί οἱ τρεῖς ἄλλοι ἔμπροσθεν, ἠνωμένοι δι' ἑνὸς λεπτοῦ δέριματος. Τὸ πτέρωμα πυκνὸν καί ἀπαλόν. Τὸ χροῶμα ποικίλον τῆς κεφαλῆς καί τοῦ λαιμοῦ συνήθως πράσινον καί μέλαν, στίλβον ὡς μέταλλον· τοῦ στήθους, τῆς κοιλίας καί τῶν σκελῶν φαιὸν φωτεινόν· τῆς ῥάχεως φαιὸν ἀμυδρόν, στίλβον ὡς κάτοπτρον. Ἡ φωνὴ μεγάλη, διαπεραστική.

Ἡ νῆσσα ἐξημερώθη καί ἔγινε κατοικίδιον ζῷον ἀπὸ πολλῶν παλαιῶν χρόνων. Εὐρίσκεται σήμερον εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Διαιτᾷται εὐχαρίστως εἰς λίμνας, εἰς ποταμούς, εἰς τενάγη, εἰς ὀνάκια καί ἐν γένει εἰς πᾶν δροσερὸν καί ὑδρογλὸν μέρος. Τρώγει

σκόληκας, κοχλίας, μικροὺς βατράχους, μικρὰ ὄψαρια, ἀκρίδας, κανθάρους, ἔντερα ζώων, φά βατράχων καὶ ὄψαριων, κρέας, ψωμίον, γεώμηλα, γογγύλας, σπόρους, πίτυρα, ἄλευρα καὶ τὰ τοιαῦτα. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος ἀρχίζει ἡ θήλεια τὰ γεννᾶ φά. Γεννᾶ δὲ ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἕως ἐξήκοντα καθ' ὄλον τὸ ἔτος. Ἐπφάζει εἴκοσι μίαν ἕως εἴκοσι τέσσαρας ἡμέρας δώδεκα ἕως δεκαεξ φά.

Αἱ νῆσαι βαδίζουσι κακῶς· κινουσι τὸ σῶμά των δεξιὰ καὶ ἀριστερά, διότι ἔχουσι πολὺν χαμηλοὺς καὶ πολὺν πρὸς τὰ ὀπίσω

Νῆσαι.

τεθειμένους τοὺς πόδας. Κολυμβῶσιν εὐκόλως καὶ ταχέως ἐντὸς τοῦ ὕδατος, διότι ἔχουσι τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἠνωμένους μὲ ἐν δέρμα λεπτόν. Βουτιῶσι καλῶς, διότι τὰ πύλα καὶ τὰ πιερὰ αὐτῶν εἶνε ἐκ φύσεως χρισμένα μὲ λιπαράν τινα οὐσίαν καὶ δὲν ποτίζονται ἀπὸ τὸ ὕδωρ. Ζητοῦσι τὴν τροφὴν αὐτῶν μὲ τὸ ῥάμφος καὶ εὐρίσκουσιν αὐτὴν ἐντὸς τῶν θολερῶν ὑδάτων· διότι τὸ κῆρωμα, μὲ τὸ ὁποῖον εἶνε τυλιγμένον τὸ ῥάμφος αὐτῶν, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὰς κάμνη νὰ αἰσθάνωνται.

Αἱ νῆσαι εἶνε ζῶα πολὺ λαίμαργα καταπίνουσι διὰ μιᾶς παρὰ πολὺν φαγητόν, ἔπειτα τὸ ἐκβάλλουσι καὶ τὸ τρώγουσι πάλιν. Εὐχαριστοῦνται νὰ βόσκωσιν εἰς μέρη ὑδροηλὰ καὶ νὰ κολυμβῶσιν

εἰς ὕδατα καθαρὰ καὶ δροσερά. Αὐξάνουσι ταχέως καὶ καλῶς, ὅταν διαιτῶνται πλησίον τέλματος ἢ πλησίον θυμακίου. Παχύνονται πολὺ, ὅταν περιορίζωνται καὶ δὲν κινῶνται. Ἀσθενοῦσι πολὺ σπανίως καὶ πολὺ ἐλαφρῶς. Ζῶσι πολλαὶ ὁμοῦ καὶ μὲ ἀγάπην πολλήν. Ὅταν πρόκειται νὰ μεταβῶσιν εἰς κανὲν μέρος, βαδίζουσιν ἢ μία μετὰ τῆς ἄλλης οὕτως, ὥστε σχηματίζουσι μίαν γραμμὴν.

Αἱ νῆσοι φωλεὰς δὲν γρωρίζουσι νὰ κατασκευάζουσι γεννῶσι τὰ ῥά των κατὰ γῆς. Τὰ τέκνα των τὰ ἀγαπῶσιν ἀρκετά, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι καὶ ἀνάγκην νὰ φροντίζουσι δι' αὐτὰ πολὺ. Τὰ νητιά-
ρια, μόλις ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν ῥῶν, εὐθὺς πηδῶσιν εἰς τὸ ὕδωρ, κολυμβῶσι μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν ὡς τέλειοι κολυμβηταὶ καὶ ζητοῦσι μετ' αὐτῆς τὴν τροφήν των. Εἶνε προσεκτικαί, πονηραὶ καὶ ψωφοδεεῖς, ἀλλὰ πολὺ γενναῖαι, ὅταν πρόκειται νὰ ὑπερασπί-
σωσι τὴν ζωὴν των ἢ τὴν ζωὴν τῶν τέκνων αὐτῶν. Ὅταν ἀετὸς τις ὁρμήσῃ κατεπάνω των, δὲν ζαλίζονται· βουτῶσιν εἰς τὸ ὕδωρ, κολυμβῶσι κάτωθεν αὐτοῦ καὶ ἐξέρχονται ἄλλοῦ. Ὅταν δὲ ὁ ἀετὸς καὶ ἐκεῖ ὁρμήσῃ, βουτῶσι πάλιν καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρις οὗ ἢ ὁ ἀετὸς κουρασθῇ καὶ φύγῃ ἢ αὐταὶ πνιγῶσιν ἀπὸ τὰ συχνὰ βουτήγματα.

Αἱ ἀρσενικαὶ νῆσοι εἶνε πολὺ ὠραιότεραι ἀπὸ τὰς θηλυκὰς. Τὸ πτέρωμα αὐτῶν καὶ ἰδίως κατὰ τὸ θέρος εἶνε ὠραιότατον. Τὰ ζωηρότατα χρώματα αὐτῶν λάμπουσι εἰς τὸν ἥλιον ὡς μέτιλλα χρωματισμένα. Προσέτι θυμώνουσι περισσότερο καὶ εὐκολώτερον ἀπὸ τὰς θηλυκὰς καὶ δαγκάνουσι χειρότερον ἀπ' αὐτὰς. Τὰ δαγκάμματά των, καὶ μάλιστα ὅταν εἶνε πολὺ θυμωμένοι, δύναται νὰ κάμωσι μέγα κακὸν τὸ στέλόν των ἐνεργεῖ ὡς δηλητήριον εἰς τὴν πληγὴν.

Οἱ ἄνθρωποι γρέφουσι τὰς νήσους διὰ τὸ κρέας των, διὰ τὰ ῥά των καὶ διὰ τὰ πτερά των. Τὸ κρέας αὐτῶν εἶνε ἀρκετὰ

νόστιμον. Τὰ φάτων εἶνε θρεπτικώτατα καὶ παχύτερα ἀπὸ τὰ φάτων ὀρνίθων, ἀλλὰ ὀλιγώτερον νόστιμα. Τὰ πτεράτων χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ γεμίζωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ στρώματα καὶ τὰ προσκεφάλαια αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν εἶνε τόσοσιν καλά, ὅσων εἶνε τὰ πτεράτων χηρῶν.

Ζ ΠΛΕΟΝΕΞΙΑ

37. Κύων πλεονέκτης.

Μίαν φορὰν κύων τις εἶχεν ἀρπάσῃ ἕκ τινος κρεοπωλείου ὀλίγον κρέας. Ἐπειδὴ δὲ ἐφοβεῖτο μήπως τὸν καταδιώξωσιν οἱ κρεοπῶλαι καὶ τὸν ξυλίσωσιν, ἐσυλλογίσθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἕνα ποταμὸν, ὃ ὁποῖος ἦτο ἐκεῖ πλησίον, νὰ περάσῃ κολυμβῶν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην, νὰ καθίσῃ ἐκεῖ καὶ νὰ φάγῃ τὸ κρέας μὲ ἡσυχίαν. Εἰσῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἤρχισε νὰ κολυμβᾷ.

Ἐνῶ ἐκολύμβα, εἶδεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τὴν σκιάν του καὶ ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο ἄλλος κύων, ὅστις εἶχεν εἰς τὸ στόμα του μεγαλύτερον κομμάτιον κρέας ἀπὸ τὸ ἰδικόν του.

Ὁ ἄπληγτος δὲν ἤρκειτο εἰς τὸ ἰδικόν του κρέας, ἀλλ' ἤθελε καὶ τὸ ξένον. Ἦνοιξε λοιπὸν τὸ στόμα του καὶ ὤρμησε νὰ δαγκάσῃ τὸν ξένον κύνα, διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὸ κρέας αὐτοῦ. Ἀλλὰ, μόλις ἤνοιξε τὸ στόμα του, πίπτει εἰς τὸν ποταμὸν τὸ κρέας τὸ ὁποῖον ἐκράτει εἰς τοὺς ὀδόντας του, καὶ παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Ὁρᾷ τότε νὰ ἀρπάσῃ τὸ κρέας τοῦ ξένου κυνός, ἔπως ἐνόμιζεν, ἀλλὰ βυθίζεται ἢ κεφαλὴ του εἰς τὸν ποταμὸν καὶ γεμίζει τὸ στόμα του καὶ οἱ βύθωνές του ἀπὸ ὕδατος. Εἰς τὸν ποταμὸν κανεὶς ξένος κύων καὶ κανὲν κομμάτιον κρέατος δὲν ὑπῆρχεν. Ἐκεῖ ἦτο μόνον ἡ σκιά του, ἢ ὅποια ἐφαίνετο εἰς τὸ ὕδωρ. Ἐμεινε

λοιπόν ὁ ἀπληστος χωρὶς κρέας. Καὶ τότε νησιτικὸς καὶ λυπημένος ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν πόλιν, ὅθεν εἶχεν ἀρπάσῃ τὸ κρέας.

Αἰσώπειος μῦθος

—“Ὅποιος ζητᾷ τὰ ξένα χάνει καὶ ἴδικά του.

38. Γυνὴ καὶ ὄρνις.

Μία γυνὴ χήρα εἶχε μίαν ὄρνιθα, ἣ ὁποία ἐγέννα καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἓν αὐγόν.

Μετά τινα χρόνον ἡ χήρα δὲν εὐχαριστεῖτο πλέον εἰς τὸ ἓν αὐγόν, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν ὄρνιθα, καὶ ἤθελε νὰ λαμβάνῃ δύο τὴν ἡμέραν. Ἐσκέφθη λοιπόν νὰ δώσῃ εἰς τὸν ὄρνιθα διπλασίαν τροφήν, διὰ νὰ δυναμώσῃ τάχα περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἦτο καὶ δυνηθῆ νὰ γεννᾷ δύο αὐγὰ τὴν ἡμέραν. Ἐνόμιζεν, ὅτι ἀπὸ ἀδυναμίας ἡ ὄρνις γεννᾷ μόνον ἓν αὐγόν τὴν ἡμέραν. Ἦρχισε λοιπόν νὰ ρίπτῃ εἰς αὐτὴν διπλασίαν τροφήν ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε τῇ ἐρριπτεν. Ἄλλ' ἡ ὄρνις μετὰ τινας ἡμέρας ἔπαυσε νὰ γεννᾷ πλέον, διότι ἀπὸ τὴν πολλὴν τροφήν ἔγινε πολὺ παχεῖα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ.

Ἡ χήρα, ἀφοῦ ἔπαυσε νὰ λαμβάνῃ καὶ τὸ ἓν αὐγόν, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦν της· «Δικαίως ἐτιμωρήθην. Δὲν ἤμην εὐχαριστημένη μὲ τὸ ἓν αὐγόν. Ἦθελον δύο. Τώρα ἔχασα καὶ τὸ ἓν. Αὐτὰ παθαίνουνσι πάντοτε ὅσοι δὲν εὐχαριστοῦνται μὲ τὰ ὀλίγα καὶ θέλουσι πολλὰ. Αὐτοὶ χάνουσι καὶ τὰ ὀλίγα».

Αἰσώπειος μῦθος

39. Ὅρνις χρυσοτόκος.

Μίαν φορὰν εἰς κηπουρὸς εἶχε μίαν ὄρνιθα, ἣ ὁποία ἐγέννα χρυσὰ αὐγὰ. Ὁ κηπουρὸς ἔφερε ταῦτα εἰς τοὺς χρυσοκόους, τὰ ἐπώλει καὶ ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα. Ἵστερον ἀπὸ

ὀλίγον δὲν εὐχαριστεῖτο πλέον ἀπὸ τὰ κέρδη αὐτά. Τῷ ἐφαίνοντο μικρά. Ἦθελε νᾶ γίνῃ διὰ μιᾶς πλούσιος. Καί, ἐπειδὴ ἐνόμισεν, ὅτι ἡ ὄρνις εἶχε μέσα τῆς κανένα μέγαν ὄγκον χρυσοῦ, τὴν ἔσφαξε, διὰ νᾶ εὖρη αὐτόν.

Παρετήρησεν εἰς ὅλα τῆς τὰ ἐντόσθια μὲ πολλήν προσοχήν ἵνα εὖρη τὸν ὄγκον τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ δὲν εὖρε τίποτε. Ἦσαν τὰ ἐντόσθια αὐτῆς ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων. Τότε ὁ κηπουρὸς ἐνόησε τί κακὸν ἔπαθεν. Ἦθελε διὰ μιᾶς νᾶ γίνῃ πλούσιος, καὶ ἔχασε καὶ τὸ κέρδος ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον εἶχεν ἄλλοτε.

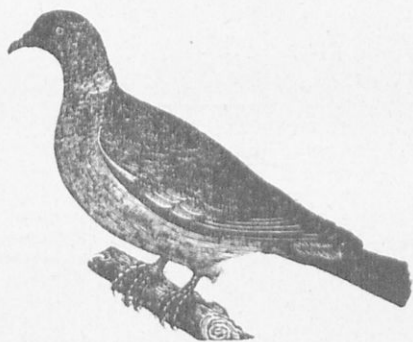
Αἰσώπειος μῦθος

— Ὅποιος γυρεύει τὸ πολὺ, χάνει καὶ τὸ ἴλιγο.

40. Ἡ περιστερά.

Ἡ περιστερὰ εἶνε πιτηνὸν περιστερωδές, συγγενὲς τῆς τρυγόνος καὶ τῆς φάσσης. Τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶνε μέτριον καὶ τὸ σῶμα ὀγκῶδες. Ἡ κεφαλὴ μικρὰ καὶ στρογγύλη. Οἱ ὀφθαλμοὶ μικροί. Τὸ ῥάμφος μέτριον, λεπτὸν, ἀπαλὸν εἰς τὴν ῥίζαν, ὀλίγον σκληρὸν καὶ καμπύλον κατὰ τὸ ἄκρον. Οἱ ῥώθωνες κατὰ τὸ μέσον τοῦ ῥάμφους σχιστοὶ καὶ καλυπτόμενοι μὲ μίαν ἐπιδερμίδα ἐκ χόνδρου. Ὁ λαιμὸς βραχύς, αἱ πτέρυγες μᾶλλον μικραὶ, ὀξεῖαι, πικναὶ καὶ ὀμαλαί. Ἡ οὐρὰ βραχεῖα, περιφερῆς καὶ σπανίως μακρά. Οἱ πόδες βραχεῖς, γυμνοὶ συνήθως καὶ ἐπιερωμένοι σπανίως. Οἱ πόδες ἔχουσι τέσσαρας δακτύλους. Οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ τέσσαρες εἶνε ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμένοι. Εἶνε δὲ ὅλοι εἰς τὸ αὐτὸ ἕψος τεθειμένοι. Ἀν εἶνε ὅπως οἱ δάκτυλοι εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀλέκτορος, ὅπου εἶνε ὁ εἰς μικρότερος καὶ κεῖται ὀπισθεν τῶν τριῶν ἄλλων. Τὸ χροῶμα ποικίλον συνήθως λευκόν, τεφροχρῶνον, ἀνοικτὸν κναοῦν καὶ περὶ τὸν τράχηλον χρυσοειδές.

Ἡ περιστερὰ εἶνε ἀπὸ τὸ ὠραιότατα καὶ χαριέσιστα πτηνά. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε καλῶς ἀνεπτυγμένον, τὰ μέλη της ἀνάλογα· τίποτε δὲν ἔχει μεγαλύτερον ἢ μικρότερον ἀπὸ ὅ,τι πρέπει. Ἡ κεφαλὴ εἶνε πολὺ ὠραία. Οἱ ὀφθαλμοὶ πολὺ ζωηροὶ καὶ πολὺ ἥρεμοι, τὸ πτέρωμά της ὄχι μὲν λαμπρὸν, ὅπως τοῦ ταῶ, ἀλλὰ μὲ χρώματα πολὺ εὐχάριστα. Ἡ στάσις της ὠραία, ἡ πτήσις της ἔλαφρὰ καὶ χαριτωμένη. Τὸ δὲ πτηνὸν ἐν γένει ζωηρὸν, εὐκίνητον καὶ πολὺ καθαρόν.

Περιστερά.

Αἱ περιστεραὶ εἶνε διαδεδομέναι εἰς ὅλην τὴν γῆν. Αἰαιτῶνται εἰς τὰ δάση, εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία καὶ ἀγέλας. Κιτίζουσι φωλεάς, ἀτέχνους θυμῶς. Φωλεύουσιν εἰς τοὺς κλώνας τῶν δένδρων, εἰς τὰς ὀπὰς τῶν βράχων καὶ τῶν παλαιῶν δένδρων, εἰς τὰ κοιλώματα τῶν ἔρειπίων καὶ ὑπὸ τοὺς θάμνους. Ἀναπτύσσονται ταχέως· ἐξ μῆνας μετὰ τὴν γέννησίν των εἶνε τέλειαι περιστεραί.

Αἱ περιστεραὶ ζῶσι κατὰ ζεύγη, τίκτουσι πολλάκις τοῦ ἔτους ἀνά δύο φά λευκὰ ἐκάστοτε, ἐπράζουσιν ἐπὶ δέκα ἐπὶ ἡμέρας καὶ νεοιτοποιοῦσιν ἕως 10 φορές τὸ ἔτος. Τρώγουσι σπέρματα

καρπῶν, κόκκους, ῥάγας, πόαν, φύλλα, σίτον, κριθήν, βρίζαν, βρόμην, φακῆν, κνάμους, βαλανίδια, κοχλίας, σκώληκας, καὶ κανθάρους. Πειθῶσι ταχέως καὶ μὲ πολλήν εὐκολίαν, βαδίζουσι καὶ τρέχουσι ὄχι κακῶς. Προεκτείνουσι καὶ συστέλλουσι τὸν τρᾶχηλον αὐτῶν εἰς ἕκαστον βῆμα. Ἔχουσι τὴν φωνὴν μονότονον καὶ ἀηδῆ, ὁμοιάζουσαν ὀλίγον μὲ τὸν ἦχον τοῦ τυμπάνου καὶ μὲ τὸ μορμύρισμα τῆς γάτίας. Ἔχουσιν ἐχθροὺς τὸν ἀλιάετον, τοὺς κίρκους, τοὺς ἰέρακας, τοὺς ὄφεις καὶ τὰς γάτίας. Ἄν ἔχουσι κανὲν ὄπλον γὰ ὑπερασπίζουσι τὴν ζωὴν των καὶ εἶνε ἐκτεθειμέναι εἰς ὅλας τὰς προσβολὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων

Αἱ περισσότερα ἔχουσι πολλὰς καὶ μεγάλας ἀρετάς, καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἀγαπῶσι πολὺ οἱ ἄνθρωποι. Αἱ περισσότερα εἶναι ἀηδῶν ὀλίγον ἄμμα συναναστροφῶσι τοὺς ἀνθρώπους, ἀμέσως τοὺς ἐμπιστεύονται καὶ καμμίαν ὑποψίαν δὲν ἔχουσι πλέον. Εἶνε ἡμεροὶ καὶ ἀγαθαί, ποτὲ δὲν προσβάλλουσι κανένα, ποτὲ δὲν θέλουσι γὰ βλάψουσι κανένα, ποτὲ δὲν θέλουσι γὰ ἐκδικηθῶσι τὸν βλάψαντα αὐτάς. Εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν ἀνθρώπων δεικνύουσι μεγάλην εὐχαρίστησιν ἔρχονται καὶ μένουσι καὶ βαδίζουσι πλησίον αὐτῶν ἀφόβως, προσέρχονται καὶ λαμβάνουσιν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν τὴν τροφὴν των. Εἶνε κοιωνικά· ποτὲ δὲν δύναται γὰ ζήσωσι μόνοι, ζητοῦσι καὶ εὐρίσκουσι ἄλλας ἀγέλας περισσότερων καὶ μένουσι μὲ αὐτάς

Αἱ περισσότερα εἶνε σύζυγοι ἄριστοι τὰ ζεύγη ποτὲ δὲν ἐρίζουσι, ποτὲ δὲν χωρίζονται. Οὔτε ὁ σύζυγος ἐνόσω ζῆ, ἀφήνει τὴν σύζυγόν του, οὔτε ἡ σύζυγος τὸν σύζυγόν της. Μάλιστα, διὰ ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο ἀποθάνῃ, ὁ ἄλλος συνήθως μένει ἐν χηρείᾳ, δὲν λαμβάνει ἄλλον σύντροφον εἰς τὴν ζωὴν του. Ἐνόσω ζῶσιν, ἀγρῶνται τρυφερώτατα καθαρίζουσι καὶ στολίζουσι καὶ τρέφουσι καὶ ἀσπάζονται ὁ εἷς τὸν ἄλλον μὲ τὰ ῥάμφη του, μινυρίζουσι γλυκῶ-

τατα, ὁμοῦ κáθηνται, ὁμοῦ βόσκουσιν, ὁμοῦ πετιῶσιν, ὁμοῦ ἐκλέγουσιν τὸν τόπον, διὰ νὰ κάμωσι τὴν φωλεάν των, ὁμοῦ κτίζουσιν αὐτήν· ἡ ἄρρη φέρει τὴν λάσπην, τὰ ξηρὰ χόρτα καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται, καὶ ἡ θήλεια οἰκοδομεῖ.

Διὰ τὰ τέκνα των φροντίζουσι καὶ οἱ δύο σύζυγοι. "Οταν ἡ θήλεια δυστροπῆ καὶ δὲν θέλῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν φωλεάν, διὰ νὰ ἐπιδάσῃ, ἡ ἄρρη ἀναγκάζει καὶ βιάζει αὐτήν. "Οταν ἡ θήλεια ἐπιδάσῃ, ἡ ἄρρη πετιᾷ καὶ φέρει τροφήν εἰς τὴν ἀγαπητὴν σύζυγον. "Οταν αὐτὴ ἀποκάμῃ νὰ ἐπιδάσῃ, ἔρχεται ὁ σύζυγος καὶ κáθηται αὐτὸς καὶ ἐπιδάσει. Ὅμοῦ φροντίζουσι διὰ τὴν τροφήν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὁ πατὴρ, ἅμυ γεννηθῶσιν οἱ νεοσσοί, φέρει εἰς τὴν φωλεάν ὀλίγον γῶμα ἄλμυρόν, τὸ μασῶ καὶ τὸ ἐμβάλλει εἰς τὸ στόμα τῶν νεοσσῶν. "Οταν ἡ μήτηρ ἀποκάμῃ νὰ θερμαίνει τοὺς νεοσσοὺς, ἐγείρεται αὐτὴ, καὶ ἔρχεται ὁ πατὴρ καὶ κáθηται καὶ θερμαίνει αὐτούς. "Οταν μεγαλώσωσιν ὀλίγον οἱ νεοσσοί, οἱ γονεῖς δὲν ἐκδιώκουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς φωλεᾶς, ἀλλὰ τοὺς τρέφουσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον, μέχρις ὅτου γίνωσιν ἱκανοὶ νὰ τρέφωται μόνοι των.

Αἱ περισσότεραὶ γνωρίζουσι τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι τὰς ἀπειλοῦσιν. Εἶνε πολὺν φρόνιμοι καὶ πολὺν προβλεπτικαί. "Οταν αἰσθανθῶσιν, ὅτι κακὸν τι θὰ συμβῆ εἰς αὐτάς, πετιῶσι πρὶν ἔλθῃ τὰ κακὸν καὶ φεύγουσι μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ. Ἐχουσιν ἐξαιρετὸν αἰσθησθαι καὶ μνήμην τοῦ τόπου. Εἰς τοῦτο ὁμοιάζουσι τὴν γάτιαν καὶ τὸν κύνα· εὐρίσκουσι τὴν φωλεάν των, καὶ χιλιάδες χιλιάδων μέτρα ἂν εἶνε μακρὰν ἀπ' αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο τὸ χάρισμα τῆς περισσότερᾶς μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι αὐτήν εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις. Στέλλουσι δι' αὐτῶν ἐπιστολάς ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο.

Τοῦτο γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Λαμβάνουσι περισσότερὰς

πίνος ἀπὸ μίαν πόλιν, ὅπου ἔχουσι τὰς φωλεάς των, τὰς μεταφέ-
ρουσιν εἰς ἄλλας πόλεις, μακρὰν κειμένας ἀπὸ αὐτῆν, καὶ περιο-
ρίζουσιν αὐτάς. Ὅταν θέλωσι νὰ στείλωσιν ἐπιστολὴν τῆν εἰς
τὴν πόλιν ἐκείνην, ὅπου αἱ περισσεραὶ ἔχουσι τὰς φωλεάς των,
λαμβάνουσι μίαν ἐξ αὐτῶν, δένουσιν εἰς τὸν πόδα τῆς τὴν ἐπι-
στολῆν, καὶ τὴν ἀφήνουσιν. Ἡ περισσερὰ εὐθὺς ὡς ἐλευθερωθῆ
πειτᾶ καὶ εὐθεῖαν πρὸς τὰ ὑψηλά. Καί, ἀφοῦ φθάσῃ εἰς ἕν τοι-
οῦτον ὕψος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μόλις φαίνεται ὡς μνῖα σταματιᾶ. Δὲν
πειτᾶ πλέον ὑψηλά. Ἀρχίζει καὶ κάμνει μεγάλους κύκλους καὶ
πολλούς, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ τὸν ἕνα μεγαλύτερον
τοῦ ἄλλου. Ζητεῖ ἀπ' ἐκεῖ, ἀπὸ τὰ ὑψηλά, νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα τῆς
καὶ νὰ διακρίνῃ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα τὸν δρόμον, ὃ ὁποῖος
φέρει εἰς αὐτὴν. Καὶ ἐνῶ γυρίζει ἦσυχα ἦσυχα, ὅταν διακρίνῃ
τὴν πατρίδα τῆς, εἰς τὴν σιγμὴν φεύγει ὡς ἀστροπὴ καὶ φθάνει
εὐχαιρῶτα εἰς αὐτὴν, ὅσον μακρὰν καὶ ἂν εὐρίσκηται.

41. Ἡ περισσερά.

— «Ποῦ μ' ἄλωμένα τὰ πτερᾶ
πειτᾶς, λευκὴ περισσερά,
ὅτ' ἐφ' ἡμῶν
βαρὺς χειμῶν
τοὺς πάγους φέρει τοῦ βορρᾶ ;»

— «Ὅπου ἢ ἀνοιξίς γελᾶ
κ' αἱ αὔραι πνέουν ἀπαλά,
ἐκεῖ πετῶ
τὸ φῶς ζητῶ,
ζητῶ τὰ ἄνθη τὰ καλά».

Α. Ρ. Ραγκαβῆς

42. Τὰ περιστεράκια.

Ταιριαγμένα ἔς τὴν αὐλήν
δυὸ λευκὰ περιστεράκια
παίζουν μὲ καρδιά καλή,
ἴσάν τὰ φρόνιμα παιδάκια.

Ἔχουν ἴμματα πλουμιστὰ
καὶ κοκκινοπὰ ποδάρια,
καὶ κινοῦν τρεμουλιαστὰ
τὰ πτερά τους τὰ καθάρεια.

Κάπου κάμινουν χωρατὰ
καὶ παλαίβουν καὶ τσιμπιοῦνται,
κάπου τῶνα σταματᾷ
καὶ γλυκὰ γλυκὰ φιλοῦνται.

« Περιστέρια τρυφερὰ
καὶ λευκὰ σὺν κρίνο,
ἦ καρδιά μου λαχταρᾷ
ἴσάν ἐσᾶς κ' ἐγὼ νὰ γίνω.

Ἦμερο καὶ χαροπὸ
στὴν καρδιά μὲ δίχως κάκισα,
νὰ ὑπομένω, ν' ἀγαπῶ
τὰ μικρὰ μου τὰδελφάκια.

Γιὰ νὰ ζήσωμε ἔς τὴ γῆ
ἴσάν κ' ἐσᾶς ἀγαπημένα
κι' ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ
πρῶτ' αὐτὰ κ' ἔπειτα ἴμένα ».

Γ. Βιζυηνός.

Η' ΤΟ ΚΑΚΟΝ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ
ΤΟ ΑΓΑΘΟΝ ΒΡΑΒΕΥΕΤΑΙ

13. ^{ὄνος} Ἐμπορος καὶ ὄνος.

Μίαν ἡμέραν ἔμπορος τις εἶχε φορτώσῃ τὸν ὄνον του μὲ ἄλας. Ἦθελε νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν ἀγορὰν νὰ τὸ πωλήσῃ. Εἰς τὸν δρόμον, ἐνῶ ἐπήγαινε, κατὰ τύχην παρεστράτησεν ὁ ὄνος καὶ ἔπεσε μέσα εἰς τὸ ποτάμιον, τὸ ὁποῖον ἔρρεεν ὑποκάτω. Τὸ ἄλας τότε ἐβράχῃ καὶ ἀνέλυσεν. Ὅτε ἠγέρθη ὁ ὄνος, εἶδεν ὅτι ἦτο πολὺ ἐλαφρὸς. Τοῦτο ἤρρεσε πολὺ εἰς αὐτὸν καὶ ἀπεφάσισε νὰ πίπτῃ πάντοτε εἰς τὸ ὕδωρ, ὡσάκεις ὁ κύριός του τὸν ἐφόρτωνεν.

Μετ' ὀλίγον χρόνον διέβαιναν ὁ ὄνος πάλιν μὲ ἄλας φορτωμένος ἀπὸ τὸ ἴδιον μέρος. Ὁ ὄνος τότε παρεστράτησεν ἐπίτηδες καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ ποτάμιον. « Ἄ! », εἶπεν ὁ κύριος του· « αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται! Φαίνεται, ὅτι ὁ ὄνος τὸ κάμνει ἐπίτηδες. Πρέπει ὅμως νὰ μάθῃ ἐπὶ τέλους, ὅτι οἱ φεῦσται καὶ οἱ ἀπατεῶνες μίαν ἢ δύο φορές δύνανται νὰ ὠφεληθῶσιν, εἰς τὸ τέλος ὅμως πάντοτε βλάπτονται καὶ ἀφανίζονται ».

Τὴν ἄλλην ἡμέραν φορτῶναι ὁ κύριος τὸν ὄνον σπογγάρια καὶ διαβαίνει πάλιν ἀπὸ τὸ ἴδιον μέρος. Ὁ ὄνος παραστρατεῖ πάλιν ἐπίτηδες καὶ πέφτει εἰς τὸ ποτάμιον. Ὅτε ἠγέρθη ὅμως, εἶδεν, ὅτι τὸ φορτίον του ἔγινε πολὺ βαρύτερον ἢ πρότερον. Τὰ σπογγάρια ἐγέμισαν ὕδωρ καὶ ἔγιναν δέκα φορές βαρύτερα ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν. Ὁ ὄνος δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ βᾶρος τὸ πολὺ. Ἐσταμάτα λοιπὸν εἰς τὸν δρόμον κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν. Ὁ κύριός του ὅμως, ὅστις ἤρχετο κατόπιν του, τὸν ἔδερε δυνατὰ μὲ ἓν χονδρὸν ρόπαλον καὶ τὸν ἠνάγκαζε νὰ περιπατῇ ἕως ὅτου

ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγοράν. Ὁ ὄνος παρ' ὀλίγον νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν κόπον καὶ ἀπὸ τὸ ξυλοκόπημα.

Ἄπ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ποτὲ ὁ ὄνος δὲν ἔπεσε πλέον εἰς τὸ ποτάμιον. Ἐπρόσεχε καὶ ἔκαμνε τὴν ἐργασίαν του ὅπως ἔπρεπεν.

Δισώπειος μῦθος

— Μὴ κάμῃς ἐκεῖνο ποῦ θές, μὴ πάθῃς ἐκεῖνο ποῦ δὲ θές.

— Οἱ κακοὶ τῆς πονηρίας πίνουσι τὴν οὐμίχλην.

14. Τὸ νέον τριαντάφυλλον.

Μίαν φορὰν εἰς τὸν φράκτην κήπου τινὸς εἶχεν ἀνοίξιμ ἓν νέον τριαντάφυλλον πολὺ κόκκινον καὶ πολὺ ὠραῖον. Ἐν παιδίον ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν φράκτην, εἶδε τὸ κόκκινον τριαντάφυλλον καὶ, ἐπειδὴ τῷ ἤρρασεν, ἤθελεν νὰ τὸ κόψῃ.

Τῷ ἐφώνησε: «Κόκκινόν μου τριαντάφυλλον, ἀφησέ με νὰ σὲ κόψω. Θὰ σὲ βάλω εἰς τὸν πῖλον μου νὰ τὸν στολίξῃς. Θὰ ὑπάγωμεν μαζὶ εἰς τοὺς συντρόφους μου νὰ σὲ ἴδωσι πόσον κόκκινον καὶ ὠραῖον εἶσαι!».

Τὸ τριαντάφυλλον ἔκλαιε καὶ ἔλεγεν: «Ἄχ! καλόν μου παιδίον, μὴ μὲ κόψῃς. Πολὺ σὲ παρακαλῶ. Τί σοῦ ἔκαμα Δὲν θέλω νὰ εἶμαι εἰς τὸν πῖλον σου. Θέλω ἐδῶ νὰ μείνω εἰς τὸν φράκτην πλησίον εἰς τὰ ἄλλα τριαντάφυλλα. Ἐδῶ μὲ ἔβαλεν ὁ Θεός, ἐδῶ πρέπει νὰ μείνω!».

Τὸ παιδίον ἐθύμωσε καὶ ἤθελε νὰ τὸ πάρῃ μὲ βίαν. Ἄλλ' ἅμα τὸ ἤρπασε, διὰ νὰ τὸ κόψῃ, τὸ τριαντάφυλλον τοῦ ἐτρύπησε τὴν χεῖρα μὲ τὰ ἀγκάθιά του πολὺ κακὰ καὶ τὸ αἱμάτωσεν.

Τὸ παιδίον τότε ἀφήκε τὸ τριαντάφυλλον καὶ κλαίον ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ δέσῃ ἢ μήτηρ του τὴν αἱματωμένην χεῖρα αὐτοῦ.

— Ὁ, τι ἔκαμες λαβαίνεις.

45. Τὰ τρία παιδιὰ καὶ ἡ λέμβος.

Μίαν φορὰν τρία παιδιὰ, ὁ Δημήτριος, ὁ Πέτρος καὶ ἡ ἀδελφή των Μαρία, εἶχον καταβῆ κρυφίως εἰς τὸν κήπὸν των.

Πλησίον τοῦ κήπου ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος διήρχετο εἰς μέγας ποταμός. Εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἦτο δεμένη μία λέμβος. Τὰ τρία παιδιὰ εἰσῆλθον εἰς τὴν λέμβον καὶ ἐκίνουν αὐτὴν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἐχαιρον νὰ βλέπωσι τὴν λέμβον νὰ σαλεύηται ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἐγέλων πολὺ.

Αἰφνης ἦλθεν ἡ ἰδέα εἰς τὸν Δημήτριον νὰ λύσῃ τὴν λέμβον, ὅπως εἶδέ ποτε τὸν πατέρα του νὰ κάμῃ, καὶ νὰ πλεύσῃ ὀλίγον παρακάτω. Τὸ ἔπραξε, καὶ ταχέως ἡ λέμβος ἔπλεε κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρεύματος. Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ δὲν ἐγνώριζον νὰ διεθύνωσι τὴν λέμβον. Καί, ἐπειδὴ τὸ ρεῦμα ἦτο ἀρκετὰ ἰσχυρόν, τὴν παρέσυρεν. Ἡ λέμβος παρῆλθε κατὰ μῆκος τὸν πατρικὸν των κήπον, παρῆλθε κατὰ μῆκος τὸν γειτονικὸν των κήπον, ἐπροχώρησε μακρύτερα καὶ τέλος ἐπροχώρησε τόσον, ὥστε μόλις ἐφαίνετο πλέον ἡ πόλις. Τὰ παιδιὰ ὀλονὲν ἔκλαιον καὶ ἐφώναζον νὰ τὰ βοηθήσωσιν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἤκουον τὰς κραυγὰς των, δὲν ἠδύνατο νὰ τρέξωσι νὰ τὰ βοηθήσωσι, διότι ὁ ποταμὸς ἦτο πλατὺς καὶ βαθὺς καὶ τὸ ρεῦμα πολὺ ἰσχυρόν.

Σχεδὸν μίαν ὥραν μακρὰν τῆς πόλεως εἶχε παρασυρθῆ ἡ λέμβος, ὅτε ἐπλησίαζε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν φραγμόν. Χωρὶς ἄλλο, ἂν ἔφθανεν εἰς τὸν φραγμόν, θὰ ἀνετρέπετο ἡ λέμβος, καὶ θὰ ἐπνίγοντο τὰ παιδιὰ. Ἀλλὰ δύο ἀλιεῖς, οἱ ὅποιοι ἐφάρευσον τὴν σιγμὴν ἐκείνην ἐκεῖ πλησίον, εἶδον τὸν μέγαν κίνδυνον τῶν παιδιῶν καὶ εὐθὺς ἔτρεξαν νὰ τὰ σώσωσι. Κωπηλατοῦσι μὲ ὄλην των τὴν δύναμιν, προφθάνουσι τὴν λέμβον μίαν σιγμὴν πρὶν φθάσῃ εἰς τὸν φραγμόν, σταμα-

τῶσιν αὐτὴν καὶ σφίζουσι τὰ παιδιά. Μετ' ὀλίγον οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἔφεραν τὰ παιδιά ὀπίσω εἰς τοὺς γονεῖς των.

Ἐκ τούτου ὁ Δημήτριος, ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαρία ποτὲ πλέον δὲν εἰσῆλθον μόνοι των εἰς τὴν λέμβον.

— "Ὅποιος κακὰ φουρνίζει στραβὰ καρβέλια βγάξει.

46. Ὁ μικρὸς αἰγοβοσκός.

Μίαν φορὰν τρεῖς μικροὶ αἰγοβοσκοὶ ἔβροσκον τὰς αἰγὰς αὐτῶν ἐπὶ τινος ὄρους. Ἐκεῖ πλησίον ἦτο μία ἀπόκη-
μονος φάραγξ, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἔν ζευγὸς ἀετῶν εἶχε τὴν φωλεὰν αὐτοῦ. Οἱ αἰγοβοσκοὶ ἔβλεπον πολλάκις τοὺς ἀετοὺς μὲ τὰ μεγάλα πτερὰ αὐτῶν νὰ πετῶσιν ἐντὸς τῆς φάραγγος καὶ ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν βασιλέων τούτων τῶν πτηνῶν.

Μετὰ τινα καιρὸν ἦλθε τὸ ἔαρ. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἔπαιζον, παρετήρησαν, ὅτι ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς φωλεᾶς προέβαλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς μικρὸς ἀετιδεύς, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε γεννηθῆ. «Ἄγ, νὰ εἶχομεν ἡμεῖς αὐτὸν τὸν μικρὸν ἀετόν!», εἶπον. Πόσον ὠραῖα θὰ ἐπαίζομεν! Ἄλλ' οἱ ἀετοὶ εἶνε φοβεροί· πρέπει νὰ εὕρωμεν μίαν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ εἶνε ἐκεῖ οἱ μεγάλοι ἀετοί, καὶ τότε νὰ ἀναβῶμεν νὰ τὸν ἀρπάσωμεν.

Οἱ μικροὶ αἰγοβοσκοὶ ἐπανελάμβανον πάντα τὰ ἴδια λόγια δσάκις ἔβλεπον τὸν μικρὸν νεοσσὸν εἰς τὴν φωλεὰν του. Ἄλλ' ἐφοβοῦντο τοὺς ἀετοὺς καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ. Ἐν τῇ μεταξὺ ὅμως εἶχον προμηθευθῆ ἔν ἀρκετὰ χονδρὸν σχοινίον, διὰ νὰ καταβῶσιν εἰς τὴν φωλεὰν, καὶ ἦσαν πάντοτε ἑτοιμοὶ νὰ ἐπιχειρήσωσιν ὅ,τι ἐπεθύμουν, ἅμα ἔβλεπον, ὅτι οἱ ἀετοὶ ἔλειπον ἀπ' ἐκεῖ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅτε ἐμεγάλωσεν ὀλίγον ὁ νεοσσὸς ἔφυγον καὶ οἱ δύο γονεῖς αὐτοῦ καὶ ἐπήγγαν νὰ εὔρωσι τροφήν.

Οἱ αἰγοβοσκοὶ ἐνόμισαν, ὅτι τότε ἦτο κατάλληλος καιρὸς ν' ἀρπάσωσι τὸν νεοσσόν· ἀνέβησαν λοιπὸν ἐπάνω εἰς τὴν ἄκραν τῆς φάραγγος, ἔδεσεν μὲ τὸ σχοινίον τὸν τολμηρότερον ἐξ αὐτῶν, Πέτρον ὀνομαζόμενον, τὸν ἐκρέμασαν ἄνωθεν μέσα εἰς αὐτήν καὶ ἀπέλυσαν τὸ σχοινίον ἕως εἰς τὸ μέρος, ὅπου οἱ ἀετοὶ εἶχον τὴν φωλεάν των. Ὁ Πέτρος, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν φωλεάν τῶν ἀετῶν, παρετήρησε μέσα εἰς αὐτήν, εἶδε τὸν νεοσσὸν εἰς μίαν ἄκραν τῆς φωλεᾶς καὶ μὲ περιέργειαν παρατηροῦντα αὐτόν. Τότε ὁ Πέτρος ἔβαλε τὴν χειρὰ του μέσα εἰς τὴν φωλεάν, ἔλαβε τὸν νεοσσόν, ὅστις ἤρχισε νὰ φωνάζῃ πολὺ δυνατὰ, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς συντρόφους του νὰ τὸν σύρωσιν ἐπάνω.

Οἱ σύντροφοὶ του μὲ πολλὴν προθυμίαν ἤρχισαν νὰ σύρωσι τὸ σχοινίον, ὅτε ἐν τῇ μεταξὺ ἀκούονται ἀπὸ μακρὰν αἱ φωναὶ τῶν ἀετῶν καὶ μετ' ὀλίγον φαίνονται καὶ αὐτοί. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς μικροὺς αἰγοβοσκούς καὶ ἰδίως τὸν Πέτρον. Κρεμάμενος ὁ ἄθλιος εἰς τὸν ἀέρα ἐν τῇ μέσῳ τῆς φάραγγος διέτρεχε τὸν κίνδυνον ἢ νὰ κατασθῆ ἀπὸ τοὺς ἀετοὺς ἢ νὰ κατακρημνισθῆ εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ νὰ κατακομματιασθῆ. Τότε ἤρχισε νὰ συλλογίζηται πόσον μεγάλην ἀνοησίαν ἔκαμεν, ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ ἀετοὶ ὀργισμένοι ἦσαν πλέον πλησίον αὐτοῦ, τὸν περιετριγύρισαν καὶ προσεπάθουν μὲ τὰς πτέρυγας καὶ μὲ τὸ βράμφος καὶ μὲ τοὺς ὄνυχας αὐτῶν νὰ ἐκκόψωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν σχίσωσιν.

Ἡ θέσις τοῦ Πέτρου ἦτο πολὺ κακὴ. Οἱ σύντροφοὶ του ἀνέσυρον τὸ σχοινίον ὀλονέν, ἔσον ἠδύναντο ταχύτερον, ἀλλ' οἱ ἀετοὶ ἦσαν μανιώδεις.

Ὁ Πέτρος βλέπων ὅτι ἦτο χαμένος ἐξάγει τὴν μάχαι-

ραν, με τὴν ὁποῖαν ἔκοπτε τὸν ἄρτον του, κινεῖ αὐτὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του, ὅπου ἐπέτων οἱ ἀετοί, καὶ ἀγωνίζεται δι' αὐτῆς νὰ τοὺς ἀποδιώξη. Ἄλλ' οἱ ἀετοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀνδρειότατοι καὶ φιλοστοργότατοι, βλέποντες ὅτι κινδυνεύει τὸ τέκνον των καθόλου δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Πέτρον, ἀλλὰ πάντοτε ἐπετίθεντο κατ' αὐτοῦ. Τότε ὁ Πέτρος ἠναγκάσθη νὰ ἀφήσῃ τὸν νεοσσόν, νομίζων ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐσφίζετο. Ἄλλ' εἰς μάτην, διότι ὁ εἰς τῶν ἀετῶν ἔσπευσε καὶ συνέλαβε τὸν νεοσσόν, ἐνῶ κατεκρημνίζετο, ἀλλ' ὁ ἄλλος ἔμεινε πλησίον τοῦ Πέτρου καὶ προσεπάθει ὁλονὲν νὰ τὸν σχίσῃ.

Ὁ Πέτρος ἀπηλίπισθη. Φωνάζει μὲ ὄλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν τοὺς συντρόφους νὰ σύρῃσι τὸ σχοινίον ταχύτερον καὶ ὑψῶναι τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω, διὰ νὰ ἴδῃ πόσον ἀπέχει ἀκόμη ἀπ' αὐτοῦς.

Ἄλλὰ τί βλέπει! Τὸ σχοινίον ὀλίγον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του εἶχε κοπῆ σχεδὸν ὅλως διόλου. Μόνον ἐν λεπτὸν νῆμα ἐκράτη ἀκόμη. Ἡ μάχαιρα, τὴν ὁποῖαν ἐκίνει δεξιὰ καὶ ἀριστερά, διὰ νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς ἀετούς, εὔρισκε τὸ σχοινίον καὶ κάθε φορὰν τὸ ἔκοπτεν ἀπὸ ὀλίγον μέχρις ὅτου ἐκόπη σχεδὸν ὅλως διόλου.

Ὁ Πέτρος, ὅτε εἶδε τὸ σχοινίον τόσον βαθέως κομμένον, ἔφριξεν. Ἐσυλλογίζετο, ὅτι θὰ ἐκόπτετο ὅλως διόλου καὶ ὅτι θὰ κατεκρημνίζετο εἰς τὴν ἄβυσσον. «Τί δυστυχία!», εἶπε μόνον καὶ ἐσιώπησεν. Ἄλλ' ἐν τῇ μεταξὺ οἱ σύντροφοί του εἶχον προφθάσῃ καὶ τὸν ἀνέσυραν.

Ὅτε μετὰ τόσα βάσανα καὶ μετὰ τόσον κίνδυνον ἐπάτησε τέλος πάντων ὁ Πέτρος τὸν πόδα του εἰς τὴν γῆν, ἦτο ἐντελῶς ἀγνώριστος. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἦσαν λευκαί, λευκότεται.

Ὁ κακὰ σπείρων κακὰ θερίζει.

47. Ποντικός και βάτραχος.

Μίαν φοράν εἰς ποντικός ἔκαμε φιλίαν μὲ ἓνα βάτραχον. Ὁ ποντικός ἦτο καλὸς καὶ ὁ βάτραχος κακός.

Μίαν ἡμέραν ὁ βάτραχος εἶπεν εἰς τὸν ποντικόν « Ἄ! πόσον σὲ ἀγαπῶ! Ἄχ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ μὴ χωρισθῶμεν ποτέ! Ἔλα νὰ δέσω τὸν πόδα σου μὲ τὸν ἰδικόν μου, διὰ νὰ ἤμέθα πάντοτε ἡνωμένοι ».

Ὁ ποντικός ἐπίστευσε, ὅτι ὁ βάτραχος τὸν ἀγαπᾷ καὶ ὅτι εἰς τὰ ἀληθινὰ ἀπὸ ἀγάπην ἐπεθύμει νὰ μὴ χωρισθῆ ποτέ ἀπ' αὐτόν, καὶ ἐστάθη καὶ ἔδεσε ὁ βάτραχος τὸν πόδα του μὲ τὸν ἰδικόν του. Ὑστερον ἐξῆλθον εἰς περίπατον, ἐπῆγαν εἰς τὰ χωράφια, διεσκέδασαν, εὔρον ἐκεῖ τροφήν, ἔφαγον καὶ ἤλθον ἔπειτα εἰς τὴν λίμνην. Τότε ὁ βάτραχος πηδᾷ εἰς τὴν λίμνην καὶ βυθίζεται εἰς αὐτήν.

Ὁ ποντικός ὁ δυστυχὴς δεμένος ἀπὸ τὸν πόδα ἐδυθίσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐπνίγη. Μετ' ὀλίγον ὁ βάτραχος ἀνέβη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς λίμνης καὶ ἔπαιζεν.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἔτυχε νὰ πετᾷ ἐκεῖ εἰς ἰέραξ. Ὁ ἰέραξ εἶδεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς λίμνης τὸν ἐξωγκωμένον ποντικόν καὶ τὸν ἐνόμισεν κανὲν μέγα ζῷον. Ὁρμᾷ λοιπὸν μὲ μεγάλην προθυμίαν κατεπάνω του, τὸν συλλαμβάνει καὶ φεύγει. Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὸ ποντικόν ἦτο δεμένος ἀπὸ τὸν πόδα καὶ ὁ βάτραχος. Μετ' ὀλίγον οὔτε ποντικός οὔτε βάτραχος ὑπῆρχε πλέον. Ὁ ἰέραξ τοὺς ἔφαγε καὶ τοὺς δύο.

Αἰσώπειος μῦθος

— Τρωὴν τὰλεῦθι τὰ ποντίκια, τρωὴν κ' οἱ γάτες τὰ ποντίκια.

— Ὅσους πονηρεύεται ἔς τέλος ἔξολοθρεύεται.

48. Λέων και ποντικός.

Μίαν φοράν ἦτο κατὰ γῆς ἐξηπλωμένος εἰς λέων και ἐκοιμάτο.

Ἐκεῖ πλησίον εὐρίσκειτο εἰς ποντικός, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχεν ἴδῃ λέοντα και δὲν ἤξευρε τί ἦτο αὐτὸ τὸ μέγα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦτο κατὰ γῆς ἐξηπλωμένον. Εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ ἴδῃ τί ἦτο και ἐπλησίασεν. Ἄφου παρετήρησε καλὰ και εἶδεν, ὅτι τὸ μέγα αὐτὸ πρᾶγμα ἦτο ἀκίνητον, ἀνέβη ἐπάνω του και ἤρχισε νὰ τρέχῃ ἐπάνω, κάτω εἰς ὄλον τὸ σῶμα, ἀπὸ τὴν οὐρὰν ἕως τὴν κεφαλὴν. Ἐπειτα τῷ ἤλθεν ἡ ὄρεξις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μύτην αὐτοῦ, και εἰσῆλθεν. Ἀλλὰ τότε ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐνόχλησιν ἐξυπνᾷ ὁ λέων και καταθυμωμένος συλλαμβάνει τὸν ποντικόν, διὰ νὰ τὸν κατασχίσῃ.

Ὁ κακόμοιρος ὁ ποντικός ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον του. Ἐβλεπεν, ὅτι ὁ λέων θὰ τὸν ἔσχιζε και θὰ τὸν ἔκαμνε χίλια κομμάτια. Κατατρομαγμένος παρακαλεῖ τὸν λέοντα νὰ τὸν λυπηθῇ και νὰ μὴ τὸν φάγῃ. Ὑπόσχεται δὲ εἰς αὐτόν, ὅτι πολὺ θὰ τὸν ὠφελήσῃ, ἐὰν τῷ χαρίσῃ τὴν ζωὴν και τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον.

Ὁ λέων ἐγέλασε πολὺ μὲ τὰς μεγάλας ὑποσχέσεις τοῦ μικροῦ ζώου και ἀπέλυσε τὸν ποντικόν.

Μετὰ τινα χρόνον κυνηγοὶ τινες συνέλαβον τὸν λέοντα και τὸν ἔδεσαν εἰς ἓν δένδρον μὲ ἓν σχοινίον πολὺ χονδρὸν. Ὁ δυστυχὴς λέων ἀνεστέναζε βαθέως.

Ὁ ποντικός ἤκουσε τοὺς ἀναστεναγμοὺς τοῦ λέοντος, ἐπῆγγεν ἐκεῖ, εἶδε τὸν εὐεργέτην του δεμένον και ἤρχισε νὰ τρώγῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ χονδρὸν σχοινίον. Μετ' ὀλίγον ὁ λέων ἦτο ἐλεύθερος. Τότε ὁ ποντικός λέγει πρὸς τὸν

λέοντα. «Σὲ παρεκάλεσα νὰ μοῦ σώσης τὴν ζωὴν καὶ ὑπεσχέθην ὅτι πολὺ θὰ σὲ ὠφέλουν. Σὺ δὲν ἐπίστευες. Ἐγγέλαι. Ἐνόμιζες, ὅτι ὅλοι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἶνε κακοὶ καὶ κανεῖς δὲν εἶνε καλός. Ἐνόμιζες, ὅτι οἱ μικροὶ καὶ ἀσθενεῖς ποτὲ δὲν δύνανται τοὺς μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς νὰ ὠφελήσωσιν. Ἴδου τόρα βλέπεις καὶ μόνος σου, ὅτι δὲν εἶνε ὅλοι κακοὶ. Ὑπάρχουσι καὶ καλοὶ. Βλέπεις καὶ μόνος σου, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἰς πονητικὸς δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἓνα λέοντα καὶ ὅτι ὅστις κάμνει καλὸν ποτὲ δὲν ζημιούται».

Αἰσιώπειος μῦθος

— «Ὅτι ἔσπειρες φυτρῶνει.

— «Ἐχει κ' ἡ τρίχα ἡσικιο, κ' ὁ μύρμηκας χολή, κ' ἡ μυῖγα σπλήνα.

49. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ καρδερίνα.

Ὅτε ὁ Θεὸς ἔκαμε τὰ πτηνὰ, ἔδωκεν εἰς αὐτὰ πόδας, διὰ νὰ περιπατῶσι, πτέρυγας διὰ νὰ πετῶσιν, ὀφθαλμούς, διὰ νὰ βλέπωσιν, ὠτα, διὰ νὰ ἀκούωσι, καὶ στόμα, ὅχι μόνον διὰ νὰ τρώγωσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ φάλλωσιν.

Ἀφοῦ δὲ ἔγιναν ὄλα, καὶ τὰ εἶδεν ὁ Θεός, ἠὺχαριστήθη πολὺ διὰ τὸ κομψὸν αὐτῶν σῶμα καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην ζωηρότητα καὶ ἠθέλησε νὰ τὰ κάμῃ ἀκόμη ὠραιότερα. Ἐλαβεν ἓν μέγα κυτίον, ἔπου εἶχε πολλὰ κύπελλα με διάφορα χρώματα, καὶ ἤρχισε νὰ χρωματίζῃ τὰ πτερὰ καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα αὐτῶν.

Τὰ πτηνὰ ἔσπευσαν ὄλα. Τὸ καθὲν ἔσπρωχνε τὸ ἄλλο, διὰ νὰ ἔλθῃ αὐτὸ πρῶτον, καὶ ἐγένετο μεγάλη ταραχή. Πρῶτη ἦλθεν ἡ περιστερά. Ὁ Θεὸς ἐχρωμάτισε τὸν λαίμνον αὐτῆς κυανοῦν, τὰς πτέρυγας καὶ τὸ ἄλλο σῶμα λευκὸν καὶ τοὺς πόδας ἐρυθροῦς. Ἐπειτα ἦλθε τὸ κανάριον.

Ὁ Θεὸς ἐχρωμάτισεν αὐτὸ κίτρινον ὡς τὸ λεμόνιον. Ἐπειτα ἐχρωμάτισεν τὸν κόρακα μαῦρον ὡς τὸ κάρβουνον, τὸν κύκνον λευκὸν ὡς τὴν χιόνα, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ πτηνὰ τὰ ἐχρωμάτισε μὲ διάφορα καὶ πολὺ ὠραῖα χρώματα.

Ἡ καρδερίνα, ἣτις εἶχε μεγάλην διάκρισιν καὶ πολλήν εὐγένειαν, ἴστατο ὀπισθεν τῶν ἄλλων, δὲν ἤθελε νὰ ὠθήσῃ τὰ ἄλλα καὶ νὰ ἔλθῃ διὰ τῆς βίας ἐμπρός. Ἦλθε λοιπὸν τελευταία.

Ἄλλὰ τέλος πάντων μετὰ πολλήν ὥραν, ἀφοῦ ὅλα τὰ πτηνὰ ἐχρωματίσθησαν, ἦλθε καὶ ἡ ἰδική της σειρά. Ἐρχεται λοιπὸν μὲ συστολήν πολλήν πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ περιμένει νὰ χρωματισθῇ καὶ αὕτη. Ἄλλ' ὁ Θεὸς εἶχε τελειώσῃ πλεόν ὅλα τὰ χρώματα, καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε ἄλλο ἢ τὰ μικρὰ κύπελλα, ὅπου εὐρίσκοντο τὰ χρώματα ἄλλοτε.

Τὸ κακόμοιρον τὸ πτηνόν, ἀφοῦ εἶδεν, ὅτι δὲν θὰ εἶχε καὶ αὐτὸ χρωματιστὰ πτερά, ὅπως εἶχον ὅλα τὰ ἄλλα, ἴστατο λυπημένον εἰς μίαν ἄκραν καὶ ἐδάκρυεν. Ὁ Θεὸς ὁμως τὸ εἶδε, τὸ ἐλυπήθη καὶ τῷ εἶπεν· «Ἡσύχασε. Ἐν τόσον εὐγενὲς καὶ διακριτικὸν πτηνὸν ἐγὼ δὲν τὸ ἀφήνω νὰ λυπηταί. Εἰς ἕκαστον κύπελλον ἔχει μείνῃ ὀλίγον χρώμα, θὰ τὸ συλλέξω μὲ τὸν χρωστήρα καὶ θὰ ἀλείψω καὶ τὰ ἰδικά σου πτερά».

Ὅπως εἶπεν οὕτω καὶ ἔκαμε. Τὴν ἐχρωμάτισεν ὀλίγον ἐρυθράν, ὀλίγον κιτρίνην, ὀλίγον στακτεράν, ὀλίγον μαύρην, ὀλίγον λευκὴν, ὀλίγον ὑπόλευκον, μὲ ὀλίγον χρώμα ἐξ ἑκάστου κυπέλλου, οὕτως ὥστε ἔγινεν αὕτη τὸ ποικιλώτατον ὄλων τῶν πτηνῶν.

Ἡ καρδερίνα εὐχαρίστησε τὸν ἀγαθὸν Θεόν, διότι τῆς ἐχρωμάτισε τὰ πτερά μὲ τόσον ὠραῖα χρώματα, ἐπέταξε καὶ ἔφυγεν.

— Δὲν ἔχει ὁ φτωχός, ἀλλ' ἔχει ὁ Θεός.

30. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἄηδων.

Ὅτε ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἔκαμε τὰ πτηνά, κανὲν δὲν εὐρέθη εὐχαριστημένον μὲ τὸ φόρεμα, τὸ ὅποιον εἶχε δώσει εἰς αὐτό.

Μίαν ἡμέραν ἦλθον ὄλα ὁμοῦ πρὸς αὐτόν, ἐκάθισαν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ παραπονῶνται. Ἡ γελιδὼν ἔλεγεν· «Ἦθελον καλύτερα νὰ εἶχον κοκκίνην κεφαλὴν». Ὁ πετεινὸς ἔλεγε. «Καλύτερα νὰ ἦμην κόκκινος καὶ πράσινος καὶ κίτρινος». Καὶ κάθε πτηνὸν ἔλεγε τὰ παράπονά του.

Ἄηδων.

Μόνον ἡ ἄηδων δὲν ἔλεγε τίποτε. Ἦτο εὐχαριστημένη καὶ ἔχαιρε διὰ τὸ στακτερὸν ἔνδυμά της. Τοῦτο ἦρσεν εἰς τὸν ἀγαθὸν Θεόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν· «Ἐπειδὴ σὺ εἶσαι τόσο εὐχαριστημένη μὲ τὸ φόρεμα, τὸ ὅποιον σοῦ ἔδωκα, καὶ δὲν παραπονεῖσαι, ὅπως τὰ ἄλλα πτηνά, σοῦ δίδω τὴν δύναμιν νὰ κελαδέης ὡραιότερον ἀπὸ ὄλα αὐτὰ καὶ νὰ εἶσαι τὸ περισσότερον ἀγαπημένον πτηνὸν τῶν ἀνθρώπων».

Ἀπὸ τότε ἡ ἄηδων κελαδεῖ λιγυρώτερον ἀπὸ ὄλα τὰ ἄλλα πτηνά. Οἱ δὲ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀκούουσι μὲ θαυμασμόν τὰ γλυκύτατα κελαδήματα αὐτῆς, τὴν ὀνομάζουσι βασίλισσαν τῶν ὠδικῶν πτηνῶν.

31. Τὸ δάσος.

Ἐν τῷ δάσῳ μέσα περπατῶ
καὶ ἀκούω τὰ πουλάκια.
Κάθε κλωνὶ καὶ μιὰ φωνή,
καὶ κάθε δένδρο μουσική,
χαρὲς καὶ τραγουδάκια.

Μὰ κεῖ ποῦ ἄλλα τραγουδοῦν
καὶ ἄλλα κρατοῦν τὸ ἴσο,
ἓνα πουλὶ μικρὸ λαλεῖ
σὰν νὰ τὰ λέη· «σὺπᾶστε σεῖς,
ἐγὼ θὰ τραγουδήσω».

Ἐσὺπᾶσαν ὅλα, τὸ μικρὸ
πουλὶ τᾶποστομώνει.
Εἶχαν λαλιὰ τᾶλλα πουλιά.
μὰ ἓνα ἦταν μοναχὰ
ἀπ' ὅλα τοὺς ἀηδόνι.

Ἄγγ. Βλάχος

32. Ὁ ἀγραιοποιὸς γέρον.

Μίαν φορὰν ἐν βασιλόπαιδον εἶχεν ἐξέλθῃ μὲ πολλοὺς
ἀκολούθους εἰς τὸ κυνήγιον.

Καθ' ὁδὸν συντήνητησαν ἓνα γέροντα, ὅστις ἐφύτευε μίαν
καρύαν. «Τὶ ἀνόητος εἶνε αὐτὸς ὁ γέρον!» ἔλεγε τὸ βασι-
λόπαιδον εἰς τοὺς ἀκολούθους του. «Φυτεύει ὡς ἂν εἶνε νέος
καὶ ὡς ἂν πρόκειται αὐτὸς νὰ ἀπολαύσῃ τίποτε ἀπὸ τοὺς
καρποὺς τοῦ δένδρου τούτου». Ἄ! βέβαια πολὺ ἀνόητος
εἶνε», ἔλεγον καὶ οἱ ἀκόλουθοί του, καὶ περιεγέλων τὸν
γέροντα. «Ἐν τούτοις ἐγὼ εἶμαι πολὺ περιέργος», εἶπε τὸ

βασιλόπαιδον, «νά μάθω διατί ὁ γέρων κάμνει αὐτήν τήν ἀνοησίαν». — «Ἄς τόν πλησιάσωμεν τότε», εἶπον οἱ ἀκόλουθοί του, καί ἄς τόν ἐρωτήσωμεν· θά εἶνε πολὺ ἀνόητος ἢ ἀπόκρισίς του καί θά γελάσωμεν πολὺ».

Ἄφου ἦλθον πλησίον τοῦ γέροντος, ἐρωτᾷ αὐτὸν τὸ βασιλόπαιδον· «Ἄγαθὲ γέρον, πόσον ἐτῶν εἶσαι; — «Ὅγδοήκοντα καὶ πλέον κύριε», ἀπήντησεν ὁ γέρων· «ἀλλά, δόξα τῷ Θεῷ, εἶμαι ἀκόμη τόσοσιν ὑγιής, ὅσον εἰς ἄνθρωπος τριάκοντα ἐτῶν». — «Καὶ πόσα ἔτη θά ζήσης ἀκόμη, λέγει τὸ βασιλόπαιδον, «καὶ φυτεύεις εἰς τοιαύτην ἡλικίαν μικρὰ δένδρα, τὰ ὅποια θά δώσωσι καρποὺς ὕστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη, ὅτε σὺ δὲν θά ὑπάρχῃς πλέον; Διατί ἐργάζεσαι ματαίως;». — «Κύριε ἀπήντησεν ὁ γέρων, «εὐχαριστοῦμαι νὰ φυτεύσω μόνον τὸ δένδρον· μοῦ εἶνε ἀδιάφορον, ἂν ἐγὼ ἢ ἄλλος τις ἀπολαύσῃ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Εἶνε ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ πράττωμεν ὅ,τι ἔπραττον οἱ πατέρες ἡμῶν. Αὐτοὶ ἐφύτευσαν δένδρα, τῶν ὁποίων τοὺς καρποὺς γευόμεθα ἡμεῖς. Ἄφου λοιπὸν ἡμεῖς καρπούμεθα τήν ἐργασίαν τῶν πατέρων ἡμῶν, διατί τὰ τέκνα ἡμῶν νὰ μὴ καρπωθῶσι τήν ἐργασίαν ἡμῶν; Νομίζω, ὅτι πρέπει τὰ τέκνα νὰ θερίζωσιν ὅ,τι δὲν προφθάσωσι νὰ ἀπολαύσωσιν οἱ γονεῖς αὐτῶν. Ἐπειτα διατί νὰ κάθημαι καὶ νὰ μὴ ἐργάζωμαι; Διατί νὰ μὴ κάμνω ἐν καλόν, ἀφου δύναμαι νὰ τὸ κάμω; Ἄκουσον, παιδίον μου. Εἶσαι νέος ἀκόμη, τὸν κόσμον δὲν τὸν γνωρίζεις, καὶ ἴσως σὲ ὠφελήσῃ ἢ συμβουλὴ μου αὕτη. Ἄν θέλῃς νὰ ζήσης εὐχαριστημένος καὶ τιμημένος εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ κάθησαι ἀργός, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ κάμνῃς κακά. Νὰ ἐργάζησε πάντοτε καὶ νὰ κάμνῃς ὅσα καλὰ δύνασαι. Νὰ εἶσαι δὲ βεβαιότατος, ὅτι ἢ ἀμοιβὴ σου θά εἶνε πάντοτε μεγάλη».

Τὸ βασιλόπαιδον εὐχαριστήθη τόσοσιν ἀπὸ τήν ἀπόκρισιν

ταύτην τοῦ γέροντος, ὥστε δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ τὸν ἀνταμείψῃ διὰ τὴν μεγάλην εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη. Ἐξάγει λοιπὸν ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου ὀλίγα χρυσᾶ νομίσματα καὶ τὰ δίδει εἰς τὸν γέροντα.

Ὁ γέρων, ἀφοῦ ἔλαβε τὰ χρυσᾶ νομίσματα, εἶπεν εἰς τὸ βασιλόπαιδον· «Πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐγώ, γέρων ἄνθρωπος, νέον δένδρον ἐφύτευον, ἔλεγες, ὅτι ἐργάζομαι ματαίως. Τώρα ποῖος δύναται νὰ εἶπῃ τοῦτο, ἀφοῦ τὸ νέον τοῦτο δένδρον, μόλις τὸ ἐφύτευσα, ἔφερε τόσους πλουσίους καρπούς, ἔφερε τόσα χρυσᾶ νομίσματα διὰ μιᾶς; Τώρα μὲ τοὺς ἰδίους σου ὀφθαλμοὺς βλέπεις πόσον εἶναι ἀληθές, ὅτι πάντοτε ἀνταμείβεται ἐκεῖνος, ὅστις κάμνει τὸ καλόν».

— Ποῦ πᾶς, καλὸ; Ὁ Σ τᾶλλο καλὸ.

— Κάμε καλὸ κι ἄς κοίτεται ὅσων νᾶσπειρες σιτάρι,
ὅπου τὸ ὀπίτεις εἰς τὴ γῆ, κ' ὕστερα βοίσκεϊ χάρη.

33. Τὰ δένδρα.

Ὅλα τὰ δένδρα ἔνε παιδιά,
ἔπῳχον τὴ γῆ μητέρα,
κ' ἔχουν γιὰ χέρι τὰ κλαδιά,
ποῦ σειοῦνται ἔς τὸν ἀγέρα.

Σειοῦνται καὶ λὲν μιὰ προσευγή,
λυγοῦν καὶ προσκυνοῦνε
τὸν Οὐρανό, ἔπῳχει βρογῆ
καὶ βλέπει ποῦ διψοῦνε

Κι' ὁ Οὐρανός, ἔποῦ τὰ τηρᾶ,
τοῦ θλίβει ἡ καρδιά,
τὴ δίψα τους ὅσων βλέπει,

Ἐπὸ τὸ θρόνο του γυρνᾷ
καὶ κράζει μιὰ νεφέλη
καὶ τήνε στέλλει ἔς τὰ βουνά,
ἔς τὰ δάση τήνε στέλλει.

« Πάαινε ἔς τὰ πότιστα δενδρά,
ἔς τὰ δάση ποῦ διψοῦνε,
καὶ πότισέ μού το παιδρά
καὶ δώσέ τα νὰ πιοῦνε ».

Βγαίν' ἡ νεφέλη καὶ περνᾷ
ἐπάν' ἀπὸ τὴν Πλάση,
καὶ βρέχει μέσα ἔς τὰ βουνά
καὶ βρέχει μέσ' ἔς τὰ δάση.

Καὶ νοιώθ' ἡ γῆ χαρὰ κρυφῆ
... καὶ βγάλλει ὄλο ἄνθη ἔς τὴ μορφῆ
Κὶ ὄλο καρπούς ἔς τὰ στήθη.

κὶ ἀπ' τὴ χαρὰ τὴν τρυφερῆ
κὶ ἀπὸ τὴν εὐθυμία
ἔς τὴ χώρα δίδει ὅσο ἔμπορεῖ
εὐθὴνῆα κ' εὐφορία.

Γι' αὐτὸ φυτεύεται δενδρά
καθεὶς ὅπου προφθάση,
κὶ ἀφήτε νὰ γενοῦν χονδρά,
νὰ σχηματίσουν δάση.

Γιὰ ν' ἄχωμε κ' ἔμεῖς βροχῆ
κὶ ὠραία πρασινάδα.
διὰ νὰ κάμωμ' εὐτυχῆ
τὴν ἄκαρπη Ἑλλάδα.

Γ. Βιζυνοῦς

54. Τὸ κανάριον.

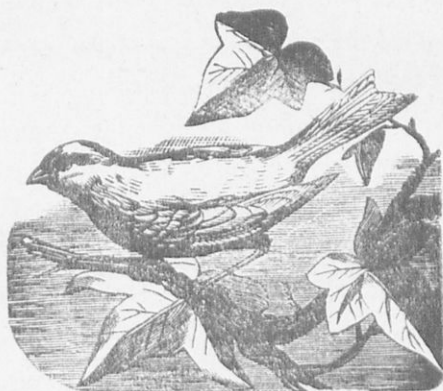
Τὸ κανάριον εἶνε πτηνὸν ᾠδικόν, συγγενεῦδον μὲ τὴν ἀηδόνα μὲ τὴν καρδερίναν καὶ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα ᾠδικὰ πτηνά. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶνε πολὺ μικρόν. Ἡ κεφαλὴ στρογγύλη. Οἱ ὀφθαλμοὶ μικροί, μέλανες καὶ ζωηρότατοι. Τὸ ὄσφρασμα βραχύ. Οἱ ὀφθαλμοὶ δύο μικρότατοι ὁπαὶ ἐπὶ τοῦ ὄσφρασμα. Τὰ ὄσφρασμα δύο μικρότατοι ὁπαὶ, ἐσκεπασμένοι μὲ τὰ πτερὰ εἰς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς. Ὁ λαιμὸς βραχύς, αἱ πτέρυγες ἀρκετὰ μεγάλαι. Ἡ οὐρὰ μεγάλη. Οἱ πόδες λεπτοί. Οἱ δάκτυλοι αὐτῶν τέσσαρες· οἱ τρεῖς κείμενοι ἔμπροσθεν καὶ ὁ εἰς ὀπισθεν. Τὸ χροῶμα συνήθως κίτρινον.

Τὸ κανάριον ἐδῶ εἰς ἡμᾶς δὲν εὐρίσκεται οὔτε εἰς τοὺς ἀγρούς οὔτε εἰς τοὺς κήπους. Ἐδῶ ζῆ μόνον κλεισμένον εἰς τὸ κλωβίον. Εἶνε πολὺ κομψὸν καὶ πολὺ ζωηρὸν πτηνόν. Ὅταν ἔχη καλὴν περιποίησιν, ζῆ εἰς τὸ κλωβίον περισσότερον ἀπὸ δώδεκα ἔτη. Εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ζῆ ἐλεύθερον εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἰς τοὺς κήπους, ζῆ ἕως εἴκοσιν ἔτη. Τίθει τρεῖς καὶ τέσσαρας φορές τὸ ἔτος ἀπὸ τρία ἕως τέσσαρα ᾧὰ κάθε φοράν. Ἐπιδράζει αὐτὰ ἐπὶ δέκα τρεῖς ἡμέρας. Τρώγει κερχίον καὶ κανναβούριον. Ἀγαπᾷ ὁμοίως πολὺ τὴν ζάχαριν καὶ μάλιστα τὰ τρυφερὰ φύλλα τοῦ μαρουλίου καὶ τοῦ ζωχοῦ. Πίνει ὕδωρ καθαρὸν καὶ δροσερὸν καὶ λούεται τὸ θέρος μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν εἰς ὕδωρ καθαρὸν καὶ δροσερὸν.

Τὸ κανάριον εἶνε πολὺ χαριτωμένον καὶ πολὺ λεπτοφυὲς πτηνόν. Ἐξημεροῦται εὐκόλως. Ψάλλει γλυκύτατα· ἡ φωνὴ αὐτοῦ εἶνε ἰσχυρὰ καὶ καθαρὰ, καὶ κάμνει διαφόρους καὶ γλυκύτητας στροφάς. Βλέπει καὶ ἀκούει πολὺ καλά, καὶ αἰσθάνεται τὴν ζέστην καὶ τὸ ψῆχος πολὺ. Ὅταν σταθῆ πολλὴν ὥραν εἰς τὸν ἥλιον, βλάπτεται

πολύ. Όταν σταθῆ εἰς μέρος ψυχρὸν ἢ μείνῃ μεταξὺ δύο παραιτύρων, βλάπτεται πολὺ. Δύναται καὶ νὰ ἀποθάνῃ. Ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὸ φῶς καὶ τὴν πρασινάδα. Φοβεῖται πολὺ τὴν γάτταν καὶ δύναται νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον του, ὅταν αὐτὴ τὸ κυνηγῆ καὶ προσπαθῆ μὲ τοὺς ὄνυχάς της νὰ τὸ συλλάβῃ ἐντὸς τοῦ κλωβίου.

Τὸ κανάριον ἔχει ροῦν περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ᾠδικὰ πτηνά. Όταν μείνῃ εἰς τὸ κλωβίον ὀλίγας ἡμέρας, μανθάνει καὶ

Κανάριον.

διακρίνει ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸ περιποιοῦνται. Χαίρει δὲ καὶ κελαδεῖ καὶ πετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅταν τοὺς βλέπῃ πλησίον του. Ἔχει μνήμην καὶ φαντασίαν ἀρκετὴν· πολλάκις εἰς τὸν ὕπνον του ὀνειρεύεται. Διδάσκεται καὶ μανθάνει διάφορα ἐπιτεχνήματα. Μανθάνει νὰ ἀνασύρῃ μὲ τὸ ῥάμφος του τοὺς καδίσκους, εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουσι τεθειμένῃν τὴν τροφήν του καὶ τὸ ποτόν του, καὶ φέρει αὐτοὺς εἰς τὰ πρὸς τοῦτο ὀρισμένα ἀγγεῖα. Μανθάνει νὰ ἐκπυροσοκροτῇ μικρὰ κανωνάκια. Διδάσκεται καὶ μανθάνει νὰ διακρίνῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἁλφαβήτου ἐπὶ μικρῶν κινητῶν γραμμμάτων καὶ νὰ συνθέτῃ ταῦτα εἰς συλλαβὰς καὶ εἰς λέξεις, διδαχθεῖσας εἰς αὐτό.

Μανθάνει νὰ ἐξάγῃ λαγνοὺς, νὰ παίξῃ χαρτία καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. Διακρίνει τὰ καλὰ ἔσματα ἀπὸ τὰ κακὰ καὶ τὴν ἀπαλήν καὶ γλυκείαν φωνὴν ἀπὸ τὴν ἀγροίαν καὶ τὴν κακὴν. Δεικνύει τὰς ἐπιθυμίας του μὲ ζωηρότητα πολλήν. Ὅταν κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος φέρωσιν εἰς αὐτὸ ἐν φύλλον μαρουλίου ἢ ζωχοῦ καὶ τὸ θέσωσιν εἰς τὸ κλωβίον του, δεικνύει μὲ πολὺν ζωηρὸν τρόπον τὴν χαρὰν του. Ὅταν τὸ ἐξάγωσιν εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ὅταν βλέπῃ ἄνθη καὶ πρασινάδα, δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὴν χαρὰν του· πηδᾷ ἐπάνω κάτω καὶ κελαδεῖ γλυκύτατα καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

Τὸ κανάριον ὑπερηφανεύεται πολὺ, ὅταν κελαδῇ καλά. Εἶνε ἀρκετὰ ιδιότροπον· κελαδεῖ μόνον ὅταν θέλῃ καὶ ὅσον θέλει. Θωπεῖται, φιλοφρονήσεις καὶ τὰ τοιαῦτα πολὺν ὀλίγον τὸ συγκινοῦσιν. Ἀπὸ εὐγνωμοσύνην δὲν ἐννοεῖ τίποτε· κάμνει πάντοτε ἐκείνο, τὸ ὁποῖον αὐτὸ θέλει. Πολλάκις, ὅταν νεοτιποιοῖ ἐντὸς τοῦ κλωβίου, παραμελεῖ τὰ τέκνα του καὶ φροντίζει πολὺν ὀλίγον δι' αὐτά. Μὲ τὰ ἄλλα κανάρια ζῆ ὄχι πολὺν φιλικῶς· συχνὰ ἐρῖζει πρὸς αὐτά, ἐνῶ πρὸς τὰ ἄλλα πιτηνὰ φέρεται ἀρκετὰ καλῶς. Τινὰς ἀνθρώπους τῆς οἰκίας, εἰς τὴν ὁποίαν τρέφεται καὶ ζῆ, δὲν δύναται νὰ τοὺς ὑποφέρει. Τοὺς ἀποστρέφεται πολὺ. Ὅσας φιλοφροσύνας καὶ ἂν τῶ κάμνωσιν οὗτοι, ὅσον καὶ ἂν τὸ περιποιηθῶσιν, αὐτὸ φεύγει μετ' ἀποστροφῆς, ὅταν τὸ πλησιάζωσι, καὶ ταράσσεται ὅταν τοὺς βλέπῃ. Εἰς ἄλλους πάλιν ἐκ τῶν οἰκιακῶν ἀνθρώπων ἔχει μεγίστην συμπάθειαν· δὲν φοβεῖται, δὲν φεύγει, ὅταν πλησιάζωσι. Τὸ ἐναντίον μάλιστα, ἐρχεται πλησιέστερον πρὸς αὐτοὺς, πετᾷ ἐδθύμως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ κελαδεῖ γλυκύτατα. Τὰ κοράσια καὶ τὰ παιδία τὸ χαίρονται πολὺ. Εἶνε πολὺν ὥραϊον καὶ πολὺν κομψὸν πιτηνόν. Τέρπει καὶ διασκεδάζει μὲ τὰ ὥραϊα κελαδήματα του καὶ μὲ τὰς χαριτωμένας του κινήσεις ὅλους τοὺς ἐν τῶ

οἶκῳ, ὅταν ἔχῃ τὴν κατάλληλον περιποίησιν καὶ διατηρῆται ὑγιὲς καὶ ζωηρόν. Εἶνε σύντροφος τῶν ἀνθρώπων πολὺ εὐχάριστος.

33. Ἡ μικρὰ καὶ τὸ κανάρι.

Ἄετέ τὴν κόρη τὴ μικρὴ, παιδιὰ μου, μὲ τί χάρη,
μὲ τί ἀγάπη τρυφερή,
ὡσὰν μαννούλα του μικρῆ,
ποτίζει τὸ κανάρι !

Ἔχει ᾿ς τὸ στόμα της νερὸ καὶ ζάχαρη κρατάει,
καὶ ὁ φίλος της ὁ φτερωτός,
ὀλόχρυσος, κυματιστός,
᾿ς τὰ χεῖλη της πετάει.

Αὐτὴ τοῦ δίνει ζάχαρη, νεράκι τὸ ποτίζει,
καὶ ἐκεῖνο τὰ φτερὰ κινεῖ,
καὶ ἡ ἀσημένια του φωνὴ
τραγοῦδι τῆς χαρίζει.

Ἔτσι, παιδιὰ μου, καὶ ὁ Θεὸς ὁ εὐσπλαγχνος ἀκόμα.
τρέφει μεγάλο καὶ μικρὸ
καὶ μὲ ἀθάνατο νερὸ
δροσιζει κάθε στόμα.

Ἄγγελλ. Παράδοχος

⊙ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. Εἶμαι μικρὰ, μεγάλη, χαμηλή, ὑψηλή, ὠραία, ξανθή,
ἄσχημος, γυμνή, κεκαλυμμένη, μωρὰ, νοήμων, φοειδής,
στρογγύλη καὶ ἐνίοτε σπασμένη.

Τί εἶμαι :

2. Μὲ προσφέρεις, μὲ λαμβάνεις — μὲ ὑψώνεις, μὲ καταβιβάζεις — μὲ θωπεύεις, μὲ κτυπᾷς — μὲ ἀσπάζεσαι. μὲ θλίβεις — μὲ νίπτεις — μὲ κλείεις, μὲ ἀνοίγεις — μὲ ἐπιθέτεις, μὲ ἀσκεῖς καὶ ἐνίοτε μὲ ἐνδύεις.

Τί εἶμαι ;

3. Τί πρᾶγμα εἶνε ἐκεῖνο, τὸν ὁποῖον, ἂν καὶ ὑπὸ σκέπῃ, εἶνε πάντοτε βρεγμένον καὶ πάντοτε καθαρὸν ;

4. Αἰωνίως σιωπῶ κι' αἰωνίως ὀμιλῶ
μὲ τὴν γλῶσσάν μου σιγῶν τὰς ἐννοίας μου λαλῶ.

Τί εἶμαι ;

5. Ἄσπρος κάμπος, μαῦρα βόδια. Χαρὰ ἔς τὸ νῆδ' ἔπου τὰ λαλεῖ.

6. Τρεῖς τρεῖς τὴν πιάνουν /καὶ γεννᾷ μ' ἀλήθεια
|πρῶτα πίνει,
μαῦρα τὰ κάνει τὰ παιδιὰ κι' ὀπίσω τῆς τὰφήνει.

7. Γεννιέμαι ἔγω' προτοῦ νὰ στοχασθῆς
καί, μόλις γεννηθῶ, πεθαίνω εὐθύς·
κι' αὐτὸς ἔπου ἕστερ' ἀπὸ μένα φθάνει
πάντοτε θόρυβον μεγάλον κάνει.

8. Ὅ,τι εὖρη καταστρέφει καί, ἂν πιῇ νερό, πεθαίνει.

9. Χωρὶς νὰ σὲ κόπτω σὲ κάνω διπλοῦν.

Τί εἶμαι ;

10. Ἄψυχον, ψυχὴν δὲν ἔχει καὶ ψυχὰς παίρνει καὶ φεύγει.

11. Ἐχω πτέρυγας μεγάλας τὰς ἀπλώνω, τὰς ἀνοίγω·
πλὴν ποτὲ δὲν κατορθώνω ἀπ' τὴν θέσιν μου νὰ φύγω.

Τί εἶμαι ;

12. Γυμνός μὲν εἶμαι πάντοτε, πλὴν τοὺς γυμνοὺς ἐνδύω
καί, ὅπου θύρας ἀπαντῶ, τὰς φράσσω καὶ τὰς κλείω·
ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν, ἐκεῖ ἐγὼ εἰσδύω.
Τί εἶμαι;
13. Μῦ ἀφαιρεῖς καὶ μεγαλώνω, μὲ προσθέτεις καὶ
μικραίνω.
Τί εἶμαι;
14. Στέκομαι, ὅταν στέκεσαι, κινουῖμ, ὅταν κινῆσαι,
ἀδύνατον νὰ εἶμ' ἐκεῖ, ὅπου καὶ σὺ δὲν εἶσαι.
Τί εἶμαι;
15. Ἄνθη πολλὰ μὲ πλέκουνε, γι' αὐτὸ μοσχομυρίζω,
ἀν χάσω τρὶ' ἀπ' τᾶνθη μου, μὲ τᾶλλα σὲ φωτίζω.
Τί εἶμαι;
16. Κατὰ τὸ ἔαρ σὲ εὐφραίνω, κατὰ τὸ θέρος σὲ δροσίζω,
εἰς τὸ φθινόπωρον σὲ τρέφω καὶ τὸν χειμῶνα σὲ
θερμαίνω.
Τί εἶμαι;
17. Εἶμαι λουλοῦδι γεμᾶτο χάρη·
μ' ἀν ἴσως κάποιος κακὸς μὲ κόψη,
Εὐθύς ἀλλάζω τὴν πρώτη ὄψη
καὶ θε νὰ γίνω φτωχὸ χορτάρι.
Τί εἶμαι;
18. Ἔχω ἓνα βαρελάκι, ποῦχει δυὸ λογιῶν κρασάκι.
19. Ἔσπασα πάγο κ' ἤῤερα μέσα ἀσῆμι, καὶ μέσα ἔς
τᾶσῆμι ἓνα κομμάτι μάλαμμα.
20. Καὶ τετραπόδου καὶ πτηνοῦ τὴν φύσιν ἅμα ἔχω·
οὔτε ἔς τὸ σκότος τὸ πολὺ οὔτ' εἰς τὸ φῶς ἀντέχω.
Τί εἶμαι;

21. Ἄν μὲ εἶπης, μ' ἀφανίζεις, καὶ μὲ λέγεις, ἂν δὲν μ' εἶπης.

Τί εἶμαι ;

22. Ζητεῖς τί εἶμαι ; Πρόσεχε μὴ τύχη μ' ἐκστομίσης, διότι μὲ ἠφάνισες εὐθὺς ὡς μ' ἐκφωνήσης.

23. Ἄν μὲ προσφέρῃς, μὲ διαλύεις.

Τί εἶμαι !

24. Οὐδεὶς βλέπων βλέπει με· μὴ βλέπων βλέπει. Ὁ μὴ λαλῶν λαλεῖ· ὁ μὴ τρέχων τρέχει.

25. Εἶδα ἓνα δένδρον, ποῦ εἶχε δώδεκα κλώνους. Κάθε κλώνος εἶχε τριαῖντα φύλλα, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἄσπρα καὶ ἀπ' τᾶλλο μαῦρα.

Τί εἶναι ;

Λύσεις αἰνιγμάτων

1. Ἡ κεφαλή.—2. ἡ χεὶρ.—3. ἡ γλῶσσα.—4. τὸ βιβλίον.—5. τὰ γράμματα.—6. ἡ γραφίς.—7. ἡ ἀστραπή καὶ ἡ βροντή.—8. τὸ πῦρ.—9. ὁ καθρέπτης.—10. τὸ πλοῖον.—11. ὁ ἀνεμόμυλος.—12. ἡ βελόνη.—13. ἡ ὀπή.—14. ἡ σκιά.—15. ὁ στέφανος φανός.—16. τὸ δένδρον.—17. νάρκισσος-κισσός.—18 καὶ 19. τὸ ᾠόν.—20. ἡ νυκτερίς.—21, 22 καὶ 23. ἡ σιγή.—24. τὸ ὄνειρον.—25. τὸ ἔτος, οἱ μῆνες, αἱ ἡμέραι, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ.

I. ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

36. Ἡ ὄρνις καὶ τὰ ὀρνίθια.

Ὁραίαν τινὰ ἡμέραν τῆς ἀνοίξεως μία κυρία, ἣ ὅποια ὠνομάζετο Οὐρανία, εἶχεν ἐξέλθῃ εἰς περίπατον μετὰ τῆς μικρᾶς θυγατρὸς τῆς Ἀθηνᾶς. Διήλθον διὰ μέσου ἑνὸς

χωρίου καὶ ἔφθασαν εἰς ἓνα λειμῶνα κατάφυτον ἐξ ὠραι-
τάτων ἀνθέων.

Ἐκ τούτου καὶ ἂν διήρχοντο, ἔβλεπον τὰ δένδρα ἀνθι-
σμένα καὶ ἤκουον τὰ πτηνὰ γλυκύτατα νὰ κελαδῶσι. «Νὰ
σταθῶμεν ἐδῶ ὀλίγον, παρακαλῶ», εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὴν
μητέρα της, ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸν λειμῶνα. Ἡ μήτηρ εὐ-
θὺς συγκατετέθη, διότι ἀληθῶς ἦτο πολὺ ὠραῖα ἐκεῖ, καὶ
ἐστάθησαν. Ἡ Ἀθηνᾶ ἦτο πολὺ εὐχαριστημένη καὶ
ἤρχισε νὰ συνάξῃ ἄνθη, διὰ νὰ προσφέρῃ μίαν ἀνθοδέσμη
εἰς τὴν καλὴν της μητέρα.

Ἐνῶ ἦσαν ἐκεῖ, ἦλθεν ἐκ τοῦ χωρίου καὶ μία ὄρνις μὲ τὰ
μικρὰ ὀρνίθιά της. «ὦ ἰδέ, καλὴ μου μήτηρ», ἀνέ-
κραξεν ἡ Ἀθηνᾶ, «τί ὠραῖα ὀρνίθια! τί χαριτωμένα που-
λάκια εἶνε, πῶς τρέχουν εὐμορφα εὐμορφα! Νὰ ἠδυνάμη
νὰ συλλάβω κανὲν καὶ νὰ λάβω μαζί μου εἰς τὴν οἰκίαν!»

Μόλις εἶπε ταῦτα, τρέχει πρὸς τὰ ὀρνίθια καὶ προσπαθεῖ
νὰ συλλάβῃ ἓν. Ἀλλὰ τὰ ὀρνίθια ἦσαν ταχύτερα αὐτῆς.
Ἐντρομα διεσκορπίσθησαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἐχώθησαν μέσα
εἰς τὰ ὑψηλὰ χόρτα. «Κλοῦ, κλοῦ», τότε ἔκραξεν ἡ ὄρνις,
καὶ εἰς τὴν στιγμὴν ὅλα ὑπήκουσαν καὶ ἔτρεξαν πρὸς αὐτήν,
ἄλλα μὲν βραδέως, ἄλλα δὲ ταχέως, ἄλλα δὲ, ἐνῶ ἔτρεχον,
ἀνετρέπησαν καὶ πάλιν ἠγνωσθῆθησαν εἰς τοὺς μικροὺς των
πόδας, ἕως ὅτου ἦλθον ὅλα πλησίον τῆς μητρὸς αὐτῶν.

«Αὐτὴ ἡ μεγάλη ὄρνις μήτέρ μου», εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ,
«εἶνε ἡ μήτηρ, τὰ δὲ ὀρνίθια εἶνε τὰ τέκνα της;».

«Δὲν τὸ βλέπεις μόνη σου;», ἀπήντησεν ἡ μήτηρ.
«Πρόσεξε νὰ ἴδῃς πόσον ἀνήσυχος τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅταν
κανὲν ἐκ τῶν παιδίων της ἀπομακρύνηται ἀπ' αὐτήν».

Καὶ αἱ δύο ἐκάθισαν τότε ἐπὶ τῆς χλόης καὶ μὲ μεγά-
λην εὐχαρίστησιν καὶ περιέργειαν παρετήρουν τὰ εὐθυμα
πτηνὰ. Αἰφνης βλέπουσιν, ὅτι ἡ ὄρνις ἔτρεχε λίαν περι-

τρομος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἔπειτα ἐσταμάτησεν, ἤνοιξε τὰ πτερά της, ἐγονάτισε καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ καὶ πυκνά.

Τὰ ὄρνιθια ἔτρεχον πρὸς αὐτὴν ἄλλο ἀπ' ἐδῶ καὶ ἄλλο ἀπ' ἐκεῖ καὶ τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐκρύπτοντο κάτω ἀπὸ τὰς πτέρυγάς της. Ἡ ὄρνις ὅμως δὲν ἔπαυε νὰ τὰ καλῇ καὶ ἀνήσυχος νὰ βλέπῃ τριγύρω, μέχρις ὅτου ὅλα ἐκρύβησαν κάτωθεν τῶν πτερῶν της.

«Τί κάμνει τώρα, μήτέρ μου;», ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν ἡ Ἀθηναῖα.

«Βλέπεις ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μαυρίζει;», ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ. «Εἶνε ἰέραξ, ἐν πολὺ κακὸν πτηνόν, τὸ ὅποιον καταδιώκει καὶ τρώγει τὰς ὄρνιθας καὶ τὰ ὄρνιθια. Ἡ δυστυχὴς ἡ μήτηρ τὸν εἶδε ἀπὸ μακρὰν καὶ φοβεῖται μήπως φάγῃ τὰ τέκνα της. Βλέπεις μὲ πόσον τρόμον καὶ μὲ πόσῃ ἀνησυχίᾳ βλέπει γύρω, τριγύρω, πῶς ἀνορθοῦνται τὰ πτερά της καὶ μὲ πόσῃ προθυμίᾳ προστατεύῃ τὰ τέκνα της! Ἡ φιλόστοργος μήτηρ θυσιάζει τὴν ἰδίαν ζωὴν, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν τῶν τέκνων της. Ὅλα τὰ πτηνά, ἀγαπητὴ μου κόρη, εἶνε φιλόστοργα, ἀλλ' ἡ ὄρνις εἶνε φιλοστοργότερα ἀπὸ ὅλα. Ἡ ὄρνις εἶνε ἀληθινὴ μήτηρ, διότι μόνον αἱ ἀληθιναὶ μητέρες ἀγαπῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ τέκνα των, ὅπως τώρα βλέπεις μὲ τοὺς ἰδίους σου ὀφθαλμούς. Ἐὰν ἔλθῃ ὁ ἰέραξ, δὲν θὰ τὸν ἀφήσῃ εὐκόλως νὰ φάγῃ τὰ παιδιά της. Θὰ πολεμήσῃ μὲ αὐτόν, ἕως ὅτου ἀποθάνῃ. Ἡ Ἀθηναῖα, ὅτε ἤκουσεν, ὅτι ὁ ἰέραξ θὰ πολεμήσῃ μὲ τὴν ὄρνιθα, ἕως ὅτου φονεύσῃ αὐτὴν καὶ ἔπειτα θὰ φάγῃ τὰ ὄρνιθια ἐτρόμαξεν. Ἐπιάσθη σφιγκτὰ ἀπὸ τὴν μητέρα της, ὡς νὰ ἦτο καὶ αὐτὴ ὄρνιθιον καὶ διέτρεχε κανένα κίνδυνον. Ὁ ἰέραξ ὅμως εἶδε τὴν Ἀθηναῖαν καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς πλησίον τῆς ὄρνιθος καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ κατεπάνω της. Ἐστάθη ὀλίγον καὶ ἔπειτα ἔφυγεν.

Ἡ ὄρνις, ὅτε εἶδεν, ὅτι ὁ ἰέραξ ἔφυγεν, ἠγγέρθη καὶ ἀμέσως τὰ μικρὰ ὄρνιθια ἔτρεχον καὶ πάλιν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, εὐθυμα καὶ ζωηρά, ὅπως καὶ πρότερον.

Ὅπως σκεπάζει ὁ οὐρανὸς τὴ γῆ.
σκεπάζει ἡ μάνα τὸ παιδί.

37. Ἡ Κυριακή.

Μόλις ἔλαμπαν τὰ κάλλη τῆς αὐγῆς τερπνά,
τὰ παιδάκια ἢ μητέρα τρέχει καὶ ξυπνᾷ·
— Ἐ, παιδιά, καιρὸς, ἔξυπνάτε ! κ' εἶνε Κυριακή·
ἢ καμπάνα μᾶς φωνάζει· τὴν ἀκοῦτ' ἐκεῖ ;
— Τόρ' ἀμέσως, μητερίτσα, λέγουν κ' ἐν ταυτῶ
πῶς εὐρέθησαν ἔς τὸ πόδι ὄλα ἔς τὸ λεπτό !
Ἡ μητέρα μὲ δροσᾶτο τᾶπλυνε νερό,
τὰ μαλλάκια τους μὲ χτένι ἔχώρισ' ἀργυρό.
Τᾶλλαξε σιδερωμένα ροῦχα γιορτερά,
κ' ἔλαμπαν σὰν ἀγγελούδια ὄλα μιὰ χαρά.
Τόρα νὰ ἔς τὸ πεζοδρομί τὰ παιδιά κ' αὐτὴ
τὸ μικρὸ τῆς ἀπ' τὸ χέρι τρουφερά κρατεῖ.
Εὐτακτα ἔς τὴν ἐκκλησίαν στέκουν τὰ παιδιά,
καὶ τὴ λειτουργί' ἀκούουν μ' ἀνοικτὴ καρδιά.
Φῶς καὶ μέσα φῶς, κ' ἀπ' ἔξω. Πάλιν νὰ μαζί
εἰς τὸ σπῖτ' ἢ συνοδία ἔρχεται πεζή·
Σ' ὄλη ἔχυθηκε τὴ στράτα μοσχος θαυμαστός
καὶ ἀόρατος μαζὶ των ἔρχετ' ὁ Χριστός.

Ἡλ. Τανταλιδης.

38. Ἡ φωλεὰ τῶν πελαργῶν.

Εἰς ἓν χωρίον ἐπάνω εἰς τὴν καλαμίνην στέγγην μιᾶς οἰκίας παλαιᾶς ἔβλεπον οἱ χωρικοὶ συνεχῶς ἐπὶ πολλὰ ἔτη,

κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἔαρος ἐν κατάλευκον ζευγος πελαργῶν. Ἐκάθηντο ἐκεῖ ἐπάνω καὶ οἱ δύο καὶ ἐκροτάλιζον, ὡς ἂν ἐχαιρέτιζον τὴν παλαιὰν καὶ προσφιλή κατοικίαν των, ὅπου εἶχον ἀναθρέψη ἀρκετὰ τέκνα ἕως τότε.

Μίαν πνιγηρὰν ἡμέραν τοῦ θέρους, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ὄλοι ἦσαν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐθερίζον, αἴφνης,

Πελαργός.

ἀντηχεῖ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ κωδωνοστασίου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ χωρίου ὁ βαρὺς ἤχος τοῦ κώδωνος ἀναγγέλλων κίνδυνον εἰς τοὺς ἐργαζομένους χωρικούς. « Πυρκαϊά! Πυρκαϊά », συγχρόνως ἀκούεται πανταχόθεν.

Οἱ χωρικοὶ ἀφήνουσιν ἀμέσως τὰς ἐργασίας των καὶ ἐντρομοὶ τρέχουσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὸ χωρίον, ἵνα σώσῃσι τὰς οἰκίας αὐτῶν ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν. Ἐκαστος ἐνόμιζεν, ὅτι καίεται ἡ ἰδική του οἰκία, καὶ ὄλοι ἔτρεχον ὄσον γδύναντο. Ὅτε ὁμως ἤλθον εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, εἶδον, ὅτι

μόνον ἢ οἰκία ἐκεῖνη, εἰς τὴν στέγην τῆς ὁποίας οἱ πελαργοὶ εἶχον κτίσῃ τὴν φωλεάν των, ἦτο περικυκλωμένη ὑπὸ τῶν φλογῶν. Συνηθροίσθησαν λοιπὸν ὅλοι ἐκεῖ καὶ μετὰ μεγίστης προθυμίας προσεπάθουν νὰ σώσωσιν αὐτήν.

Ἄλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο εὐκόλον. Ἡ πυρκαϊὰ εἶχε προχωρήσῃ. Αἱ δοκοὶ τῆς οἰκίας ἤρχισαν νὰ καταπίπτωσι, καὶ ἡ καλαμίνη στέγη νὰ ἀναφλέγηται. Μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐσώθησαν μόνον ὀλίγα πράγματα τῶν δυστυχῶν κατοίκων τῆς οἰκίας ταύτης.

Ἐνῶ οἱ χωρικοὶ ἠσχολοῦντο νὰ σώσωσιν ὅ,τι ἠδύναντο ἐκ τῆς καιομένης οἰκίας, αἴφνης ἔρχεται τάχιστα πετῶν εἰς πελαργὸς ἀπὸ τοῦ λειμῶνος καὶ μὲ μεγάλην ὄρμην διευθύνεται πρὸς αὐτήν. Εἶνε ἡ μήτηρ τῶν νεοσσῶν, τοὺς ὁποίους αἱ φλόγες καὶ νέφος καπνοῦ ἔχουσι ἤδη περικυκλώσῃ ἐντὸς τῆς φωλεᾶς των.

Ἐντρομος ἡ δυστυχὴς μήτηρ πετᾷ περίξ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν φλογῶν. Τέλος εἰσορμᾷ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέρχεται κρατοῦσα μὲ τὸ βράμφος τῆς ἑνα νεοσσόν, τὸν ὁποῖον καταθέτει εἰς τὴν ῥίζαν ἐνὸς δένδρου, ὅχι μακρὰν τῶν χωρικῶν, οἵτινες εἶχον τρέξῃ νὰ σβέσωσι τὴν πυρκαϊάν. Κατόπιν ὑψοῦται πάλιν καὶ εἰσορμᾷ ἐκ νέου ἐντὸς τῶν φλογῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ μεταξὺ εἶχον γίνῃ ἰσχυρότεραι, καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέρχεται πάλιν μὲ ἑνα δευτέρον νεοσσόν. Ἄλλὰ τὴν φορὰν ταύτην αἱ πτέρυγες τῆς ἦσαν ὀλίγον καφαλισμέναι. Ἀμέσως ἀποθέτει αὐτὸν πλησίον τοῦ πρώτου σωθέντος καὶ ἀκράτητος ἐκ τρίτου διαπερᾷ τὸν καπνὸν καὶ τὰς φλόγας, καὶ ὄρμᾳ εἰς τὴν φωλεάν, ἵνα διασώσῃ τὰ τελευταῖα δύο τέκνα τῆς.

Οἱ χωρικοὶ εἰς τὸ ἔπακρον συγκεκινημένοι περιμένουσι νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰς φλόγας, ἀλλὰ δὲν ἐξέρχεται. Ἐσκέπασε μὲ τὰς πτέρυγας τοὺς δύο καιομένους νεοσσούς καὶ ἐκάθῃ ἢ

φιλόστοργος μήτηρ μαζί με τὰ προσφιλή της τέκνα, ἀφοῦ
δὲν ἔγτο δυνατόν νὰ σώσῃ αὐτά.

39. Ὁ βοριᾶς, ποῦ τὰρνάκια παγώνει.

Ἦταν νύχτα, ἔς τὴ στέγη ἐβογκοῦσε
ὁ βοριᾶς, καὶ φιλοῦ ἔπεφτε χιόνι·
τί μεγάλο κακὸ νὰ ἐμνηοῦσε
ὁ βοριᾶς, ποῦ τὰρνάκια παγώνει ;

Μέσ' ἔς τὸ σπίτι μιὰ χαροκαμμένη,
μιὰ μητέρ' ἀπὸ πόνους γεμάτη,
ἔς τοῦ παιδιοῦ της τὴν κούνια σκυμμένη,
δέκα νύχτες δὲν ἔκλειγε ἴματι.

Εἶχε τρία παιδιά πεθαμμένα,
ἀγγελλούδια λευκά ὅταν τὸν κρίνο,
κ' ἓνα μόνο τῆς ἔμεινε, ἓνα,
καὶ ἔς τὸν τάφο κοντὰ ἦταν κ' ἐκεῖνο.

Τὸ παιδί της με κλάμμα ἐβογκοῦσε,
ὡς νὰ ζήτη τὸ δόλιο βοήθεια.
κ' ἡ μητέρα σιμά του ἐθρηνοῦσε
με λαιτάρια κτυπῶντας τὰ στήθια.

Τὰ γογγύσματ' ἐκεῖνα καὶ οἱ θρηνοί,
ἐπληγῶναν βαθιὰ τὴν ψυχὴ μου.
Σύντροφός μου ἡ ταλαίπωρη ἐκεῖνη,
ἄχ ! καὶ τὸ ἄρρωστο ἦταν παιδί μου.

Ἐς τοῦ σπιτιοῦ μου τὴ στέγη ἐβογκοῦσε
ὁ βοριᾶς, καὶ φιλοῦ ἔπεφτε χιόνι·
ἄχ ! μεγάλο κακὸ μοῦ ἐμνηοῦσε
ὁ βοριᾶς, ποῦ τὰρνάκια παγώνει.

Τὸ γιανρὸ καθὼς εἶδε, ἐσηκώθη
᾿σάν τρελλή. ᾿Ολοι γύρω ᾿σωπαῖναν,
φλογεροὶ τῆς ψυχῆς της οἱ πόθοι
μὲ τὰ λόγια ἀπ' τὸ στόμα της ᾿βγαῖναν.

«ὦ, κακὸ ᾿ποῦ μ' εὐρῆκε μεγάλο !
τὸ παιδί μου, γιαντρέ, τὸ παιδί μου . .
᾿Ἐνα τῶγω, δὲν μ' ἔμεινεν ἄλλο,
σῶσέ μου το καὶ πᾶρ' τὴν ψυχὴν μου».

Κι ὁ γιαντρὸς μὲ τὰ ᾿μᾶτια σκυμμένα
πολλὴν ὥρα δὲν ἀνοιξε στόμα.
Τέλος πάντων—ἄχ ! λόγια χαμένα—
«Μὴ φοβᾶσαι», τῆς εἶπεν. «ἀκόμα».

Κ' ἐκαμώθη πῶς θέλει νὰ σκύψη
᾿ς τὸ παιδί καὶ νὰ ἰδῆ τὸ σφυγμὸ του·
ἕνα δάκρυ ἐπροσπάθει νὰ κρύψη,
᾿ποῦ κατέβ' εἰς τὸ ὠχρὸ πρόσωπό του

Σ' τοῦ ᾿σπιτιοῦ μας τὴ στέγη ἐβογκοῦσε
ὁ βοριᾶς, καὶ ψιλὸ ἔπεφτε χιόνι
ἄχ ! μεγάλο καλὸ μᾶς ᾿μνηοῦσε
ὁ βοριᾶς, ᾿ποῦ τὰρνάκια παγώνει.

᾿Η μητέρα ποτὲ δακρυσμένο
τοῦ γιαντροῦ νὰ μὴ νοιώση τὸ ᾿μᾶτι.
ὅταν ἔχη βαριά ᾿ξαπλωμένο
τὸ παιδί της σὲ πόνου κρεβάτι !

Γ. Ζαλοκώδης

60. Νᾶνε — νᾶνε.

᾿Αγγελοκάμωτο παιδί,
πέσε ᾿ς τὴν ἀγκαλιά μου,
πέσε γλυκὰ νὰ κοιμηθῆς.

Δὲν ἔξερεις πῶς σπαράζουνε
τὰ μαῦρα ὄσωθικά μου,
᾿ς τὰ στήθια μου ὄσαν ἀπλωθῆς.

Ἐλα, ψυχὴ μου, κύτταξε,
ἢ μάννα σου ἢ καϊμένη·
γυμνὴ καὶ χιονισμένη.

Μὲ τὰ μακρὰ μαλλάκια της,
γιὰ ἰδές, θὰ σὲ σκεπάσει,
μὴν ἢ δροσὰ σὲ πιάσει.

Ἐλα, παιδί μου, κ' οἱ ὄρφανοί,
ὄσαν στέκουν κ' ἀγρυπνοῦνε,
δύσκολα λησμονοῦνε.

Ἐλα νὰ σὲ κοιμίσουνε
᾿ς τὴ ζέστη τς ἀγκαλιᾶς μου
οἱ χτύποι τῆς καρδιᾶς μου.

Νᾶξερες πότε ἐξύπνησε
σήμερον τὴν αὐγούλα
ἢ μαύρη σου μαννούλα !

Τὰ γόνοτά μου ἐτρύπησαν· δυὸ ὄρες πεσημένη
ἔμπρὸς εἰς τὴν Παρθένα μας . . . , ἐσὺ κ' αὐτὴ μοῦ μένει
ἔχυσα μαῦρα δάκρυα. Ὅχι γιὰ μέ, παιδί μου·
ἐτάχθηκα ᾿ς τὴ χάρη της γιὰ σέ, γλυκὸ πουλί μου,
τὸ γάλα νὰ μὴ χάσω !

Παρθένα μου ! Παρθένα μου ! πάρε με νὰ μὴ φθάσω
νὰ ἰδῶ τὸ μαῦρο τῶρφανὸ ἀχνὸ καὶ πεινασμένο !

“Ελα, παιδί μου, ἐλπίδα μου, ἔλα καὶ σὲ νυστάζει·
κοιμήσου, κι’ ἡ μαννούλα σου ἔξυπνη σὲ κυττάζει.
Εἶναι πικρὰ τὰ χεῖλιά μου, φαρμάκ’ εἶν’ ἡ καρδιά μου,
ἀπὸ τὴ φτώχεια τρέμουνε τᾶχαρα κόκκαλά μου...,
“Ελα, παιδάκι μου. μὴν κλαῖς. Πέσε νὰ σὲ κοιμίσω
καὶ νὰ σὲ νανουρίσω.

Νανάρισμα.

Φύσ’, ἀγεράκι δροσερό,
μεσ’ ᾽ς τῶν δενδρῶν τὰ φύλλα.
Παρ’ ἀπ’ τὰ ῥόδα τὸν ἀνθό,
ἀπ’ τὴ μηλιά τὰ μῆλα
καὶ φέρτ’ τα ᾽ς τὸ παιδάκι μου·
εἶνε καλὸ καὶ κάνει
ἦσυγο νάνι—νάνι.

Ἄρχινησε τὸ λάλημα,
ἀηδόني μου καϊμένο,
νανάρισέ το, τὸ φτωχὸ
εἶν’ ἀποκοιμημένο
᾽σάν τὴ γλυκειά σου συντροφιά
μεσ’ ᾽ς τὴ φωλιά ᾽σάν κἀνη
τὴν νύχτα νάνι—νάνι.

Ἄνοιξε, νυχτολούλουδο,
ἄνοιξε καὶ μὴν κλείσης
τὴν ὡμορφὴ σου μυρουδιά !
ὡς ὅτου νὰ τὴν χύσης
ὅλη μεσ’ ᾽ς τὰ μαλλάκια του·
τὸ μαῦρο ἰδὲς πῶς κάνει
μαζί μου νάνι—νάνι.

Καὶ σεῖς, μὲ τὰ χρυσᾶ φτεροῦ·
ὄνειράτά μου ἔλατε
᾿ς τὸ ἔρμος τὸ καλύβι μας,
ἀγάλι' ἀγάγια ἐμβᾶτε,
σιγὰ μὴν τὸ ξυπνίσετε
κυττάξετε πῶς κάνει
ἄγγελος νάνι — νάνι.

᾿Ονειράτα εἶνε τοῦ φτωχοῦ
ἢ συντροφιά, ἢ ἐλπίδα,
τῆς χήρας ἢ παρηγοριά,
ὁ ἥλιος ἢ ἀχτίδα.
Ἐλάτε, μὴν ἀφήσετε
τὴ μάννα του, ᾿ποῦ κάνει
μαζί του νάνι — νάνι.

᾿Αποκοιμήθη τὸ μικρὸ
κ' ἢ μάνν' ἀποκοιμήθη
βαστῶντάς το σφιχτά σφιχτά
᾿ς τὰ μητρικά της στήθη.

᾿Αριστ. Βαλαωφίτης

61. Ἡ μεσημβρία.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ ἥλιος εἶνε εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ.
Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ οὐρανός, ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα λαμποκοποῦσι περισσότερο ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ὥραν τῆς ἡμέρας. Ἡ ζέση εἶνε περισσότερο τότε παρὰ τὴν πρωτὴν καὶ τὴν ἑσπέραν. Τὸν χειμῶνα κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ ἥλιος εἶνε πολὺ εὐχάριστος. Τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι ζητοῦσι τὰ μέρη, ὅπου εἶνε ὁ ἥλιος, καὶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν κάθηται ἢ περιπατοῦσιν εἰς αὐτά. Τὰ ἄγρια

θηρία τῶν δασῶν ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ παγερὰ σπήλαια καὶ ἀπὸ τὰς κρυερὰς λόχμας αὐτῶν. Ἔρχονται εἰς τὰ γυμνὰ μέρη τῶν δασῶν καὶ τῶν κοιλάδων, τὰ ὅποια βλέπει ὁ ἥλιος, καὶ ἐκεῖ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν παίζουσι, κάθηνται, ἐξαπλοῦνται. Οἱ ἰχθύες φεύγουσιν ἀπὸ τὰ δροσερὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ ἔρχονται εἰς τὴν θερμὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς.

Τὸ θέρος κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ ἥλιος καίει πολὺ. Ἡ ζέση εἶνε ὑπερβολικὴ, τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποφεύγουσι τὰ μέρη, ὅπου εἶνε ἥλιος, καὶ καταφεύγουσιν εἰς τὰ μέρη, ὅπου εἶνε σκιά. Οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων μεταβαίνουσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἡμέρους εἰς τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν. Οἱ γεωργοί, οἱ ποιμένες, οἱ θερισταὶ καταφεύγουσιν ὑπὸ τὰ δένδρα τὰ ὑψηλὰ καὶ πολύφυλλα. Ἄλλοτε εἰσέρχονται εἰς κανὲν σπήλαιον, διὰ τὰ μὴ καίονται ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ διὰ τὰ ἀναπνυθῶσιν ὀλίγον ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς ἡμέρας. Τὰ ἄγρια θηρία καταφεύγουσιν εἰς πυκνὰς λόχμας ἢ εἰς τὰ δροσερὰ σπήλαια αὐτῶν. Οἱ ἵπποι, αἱ ἀγελάδες καὶ τὰ πρόβατα, τὰ ὅποια βόσκουσιν εἰς τοὺς λειμῶνας, καταφεύγουσιν εἰς τὴν σκιάν τῶν δένδρων ἢ συναθροίζονται πλησίον τῶν ἑνακίων καὶ τῶν πηγῶν, διὰ τὰ δροσιθῶσιν ὀλίγον. Τὰ πτηνὰ κρύπτονται ὑπὸ τοὺς θάμνους καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων. Τὰ ὄρατα κελιδήματα αὐτῶν παύουσι, καὶ μόνον τερετίσματα τοῦ τέτυγος ἀκούονται. Οἱ ἰχθύες βυθίζονται εἰς τὸν πυθμῆνα τῆς θαλάσσης, ὅπου τὰ ὕδατα εἶνε δροσερώτερα.

Ὅσον πλησιάζει ἡ μεσημβρία, τόσον ἡ δραστηριότης τῶν ζῴων καὶ τῶν ἀνθρώπων γίνεται μεγαλυτέρα. Οἱ ἄνθρωποι σπεύδουσι τὰ τελειώσωσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν, διὰ τὰ γευματίωσι καὶ ἀναπνυθῶσιν ὀλίγον. Τὰ ζῶα, τὰ ὅποια ζῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ πτηνὰ, τὰ ὅποια πετῶσιν εἰς τὸν ἀέρα, τὰ ζῶα, τὰ ὅποια ζῶσιν εἰς τοὺς ποταμούς καὶ εἰς τὰς θαλάσσας, ὅλα σπεύδουσι τὰ τελειώσωσι

τὰς ἐργασίας αὐτῶν. Ὅλοι σπεύδουσι νὰ ἔλθωσιν ἐκεῖ, ὅπου ἔχουσι τὰ τέκνα των, καὶ ν' ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον.

Κατάκοποι ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι διακόπτουσι αὐτὴν κατὰ τὴν μεσημβρίαν, τρώγουσι καὶ ἀναπαύονται. Ὁ γεωργὸς ἀπολύει τοῦ ἀρότρου τοὺς βοῦς αὐτοῦ καὶ κάθηται εἰς τὴν σκιὰν κανενὸς δένδρου, διὰ νὰ φάγη καὶ νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον. Ὁ ποιμὴν ἀποσύρεται εἰς κανὲν σπήλαιον ἢ εἰς τὴν σκιὰν κανενὸς δένδρου, ἐκβάλλει ἐκ τῆς πήρας τὸν ξηρὸν ἄριτον αὐτοῦ καὶ κάθηται καὶ τρώγει μὲ μεγάλην ὄρεξιν. Ὁ ἄλιεύς, ὁ οἰκοδόμος καὶ ὅλοι οἱ τεχνῖται διακόπτουσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν καὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τρώγουσι καὶ ἀναπαύονται. Οἱ μαθηταὶ σχολάζουσιν ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ ἔρχονται εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν. Ἡ τράπεζα εἶνε ἐστρωμένη. Ἡ φροντίς τοῦ πατρὸς, ἡ ἐπιμέλεια τῆς μητρὸς καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ παρεσκεύασαν τὴν τροφήν τῶν οἰκείων. Κάθηται ὅλοι πέριξ τῆς τραπέζης, προσεύχονται, τρώγουσι καί, ἀφοῦ χορτάσωσιν, ἀρχίζουσι μὲ νέαν ὄρεξιν τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν διέκοψαν, καὶ ἐργάζονται μέχρι τῆς ἑσπέρας.

(Κατὰ τὰς ἑρμηνευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνος ποιητῆς).

ΙΑ. ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

62. Τὰ ἀγαπητὰ ἄνθη.

Μίαν φορὰν ἦσαν τρεῖς ἀδελφοί, ὁ Ἀθανάσιος, ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ Ἄννα.

Ὁραίαν τινα πρῶταν ἐξήλθον νὰ περιπατήσωσιν εἰς τὴν

ἐξοχήν. Ἦσαν πολὺ φαιδροί, πότε ἐπήδων, πότε ἐστέκοντο καὶ ἤκουον τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν, πότε ἐψαλλον. Ὑστερον εἶπον· «Ἐλθετε νὰ συνάξωμεν ἄνθη ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὁ καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς ἀγαπᾷ περισσότερο». Καὶ ἔτρεξαν ὅλοι νὰ συνάξωσιν.

Μετ' ὀλίγον συνηθροίσθησαν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκιὰν ἐνὸς μεγάλου δένδρου. Καθεὶς ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του μίαν ἀνθοδέσμην ἀπὸ τὰ ἠγαπημένα του ἄνθη. Τότε εἶπον· «Καθεὶς νὰ εἴπη διατί ἀγαπᾷ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα συνέλεξε, περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα».

Ὁ Ἀθανάσιος, ὁ μεγαλύτερος, ἔφερεν ἴα. «Παρατηρήσατε», ἔλεγε, «τὰ ἴα πόσον ὠραῖα ἀνθύλλια εἶνε! Εἶνε κρυμμένα εἰς τὰ χόρτα. Μυρίζουσι τόσο εὖμορφα, καὶ καθεὶς τὴν ἀνοιξὶν κάμνει εὐχαρίστως ἀνθοδέσμην, μὲ τὰ ἄνθη αὐτά». Καὶ ἔδωκέ τινα ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν Ἀντώνιον καὶ εἰς τὴν Ἄνναν.

Κατόπιν ἔδειξεν ὁ Ἀντώνιος τὴν ἀνθοδέσμην του. Ἦσαν λευκὰ κρίνα, τὰ ὁποῖα φυτρώνουσιν εἰς τοὺς ἀγρούς. «Ἴδετε, εἶπεν, αὐτὰ τὰ κρίνα· εἶνε λευκὰ ὡς ἡ χιών». Καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του ἀπὸ ἓν κρίνον.

Ὑστερον ἦλθεν ἡ Ἄννα. Εἶχε γαλανὰς λεπτὰς ἀναγαλλίδας. «Ἴδετε, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί» εἶπε τὸ καλὸν κοράσιον. «Τὰ ἀνθύλλια ταῦτα εὗρον πλησίον τοῦ βουαίου. Εἶνε τόσο ὠραῖα, γαλανά, ὅπως οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μικροῦ μας Κωστάκη. Εἶνε ἐκεῖ ὡς τὰ ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν. Δι' αὐτὸ τὰ ἀγαπῶ πολὺ καὶ τὰ δίδω εἰς σᾶς τοὺς δύο». Καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς της ἀπὸ μίαν μικρὰν ἀνθοδέσμην.

Ἐπειτα εἶπον· «Νὰ κάμωμεν ἀπὸ ὅλα τὰ ἄνθη δύο στεφάνους, νὰ τοὺς δώσωμεν εἰς τοὺς καλοὺς μας γονεῖς». Ἔδεσαν λοιπὸν τὰ βαθέα κυανὰ ἴα, τὰ λευκὰ κρίνα καὶ τὰς γαλανὰς ἀναγαλλίδας ὁμοῦ καὶ τὰ ἔφεραν εἰς τὸν πατέρα

καὶ τὴν μητέρα των καὶ διηγούντο εἰς αὐτοὺς πόσον ὠραία ἔπαιξαν εἰς τὴν ἐξοχήν. Οἱ γονεῖς τὰ εὐχαρίστησαν, τὰ ἐνηγκαλίσθησαν καὶ τὰ ἐφίλησαν.

— Θεὸς μέγιστος τοῖς φρονίμοις οἱ γονεῖς.

63. Ἡ ἑορτὴ τοῦ πατρὸς.

Πατὴρ τις εἶχε πέντε υἱούς. Ὁ μεγαλύτερος εἶχε φύγη πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ κατόκει εἰς ἄλλην πόλιν, ὁ ἄλλος ἐσπούδαζεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὸν πατρικὸν του οἶκον, καὶ οἱ ἄλλοι τρεῖς ἦσαν ἀκόμη πολὺ μικροί· ἔμενον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐφοίτων εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ πατὴρ ἦτο πολὺ καλὸς καὶ εἶχε δώση πολὺ καλὴν ἀνατροφὴν εἰς τὰ τέκνα του. Μίαν φορὰν, τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς του, τὰ τρία μικρότερα παιδιὰ συνήθροισαν ἀπὸ τοὺς λειμῶνας ὠραιότατα ἄνθη καὶ κατεσκευάσαν ἐξ αὐτῶν ἓνα ὠραῖον στέφανον, χωρὶς νὰ τὰ ἴδῃ ὁ πατὴρ των. Ἐκ χαρᾶς καὶ ἀνυπομονησίας δὲν ἠδύναντο ὄλῃν τὴν νύκτα νὰ κοιμηθῶσιν.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, πρὶν ἀκόμη ἐξημερώσῃ, ἔρχονται καὶ τὰ τρία εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ πατρὸς των, προχωροῦσι σιγὰ σιγὰ μὲ τὰ ἄκρα των ποδῶν των μέχρι τῆς κλίνης του, καταθέτουσιν ἐκεῖ τὸν ὠραῖόν των στέφανον καὶ σιγὰ σιγὰ πάλιν φεύγουσιν. Ἐπεθύμουσι νὰ μὴ ἐννοήσῃ ὁ πατὴρ των, διὰ νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅταν ἐξυπνήσῃ, ποῖος κατέθηκεν εἰς τὴν κλίνην του τὸν ὠραῖον ἐκεῖνον στέφανον. Ἄλλ' ὁ πατὴρ ἦτο ἐξυπνος, ὅτε τὰ τέκνα του εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ τὰ εἶδεν.

Ὅτε ἐξημέρωσε, μεταβαίνει ὁ πατὴρ εἰς τὸν κοιτῶνά των κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του τὸν ὠραῖον στέφανον, καὶ λέγει

πρὸς αὐτά· «Ποῦ εἶνε οἱ μικροὶ ἄγγελοι, οἱ ὅποιοι μοῦ ἔφεραν τὸν ὠραῖον τοῦτον στέφανον, ἐνῷ ἐγὼ ἐκοιμώμην;». Τότε ἔσπευσαν τὰ παιδιά, ἐκρεμάσθησαν ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ, τὸν κατεφίλουν καὶ ἔχαιρον πολὺ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ἄνθρωπός τις, ὁ ὁποῖος ἔφερεν ἐν ὠραῖον στρογγύλον βαρέλιον. Τὸ βαρέλιον περιείχεν ἐκλεκτὸν οἶνον τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ὁ πρεσβύτερος υἱὸς του, ἵνα εὐχαριστήσῃ τὸν πατέρα κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ. Ὁ πατὴρ εὐχαριστήθη πολὺ, τὰ δὲ μικρὰ παιδιά ἀπὸ τὴν μεγάλην τῶν χαρὰν ἐπήδων γύρω, τριγύρω τοῦ πατρὸς τῶν καὶ τοῦ βαρελίου.

Κατόπιν, ὅτε ἐπλησίασεν ὁ πατὴρ εἰς τὴν τράπεζαν, βλέπει ἐπ' αὐτῆς ἐν καθαρὸν καὶ μέγα φύλλον χάρτου. Ἐπὶ τούτου ὁ υἱὸς του ὁ φοιτητὴς τοῦ πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἶχεν ἐπανέλθῃ ἀπὸ τὰ ξένα, εἶχε γράψῃ ἐν ὠραῖον ποίημα. Ὅτε δὲ ὁ πατὴρ του ἀνέγνωσεν αὐτό, εὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἀπὸ τὴν συγκίνησιν ἔπιπτον τὰ δάκρυά του ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Τότε τὰ τρία μικρὰ παρετήρησαν τὸν πατέρα τῶν καὶ εἶπον· «Ἀγαπητὲ πάτερ, ἀγαπᾶς καὶ ἡμᾶς ὅπως καὶ τοὺς δύο μεγαλυτέρας μας ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι σοῦ ἔδωκαν τόσον ὠραῖα πράγματα; Ἡμεῖς εἴμεθα μικροὶ ἀκόμη. Ὅταν καὶ ἡμεῖς μεγαλώσωμεν, καὶ ἡμεῖς θὰ σοῦ δώσωμεν ὠραῖα πράγματα».

Ὁ πατὴρ ἔλαβε τότε καὶ τὰ τρία εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὰ ἔθλιψεν εἰς τὴν καρδίαν του καὶ εἶπεν. «ὦ μὴ νομίζητε, μικρὰ μου τέκνα, ὅτι τὸ δῶρόν σας εἶνε κατώτερον ἀπὸ τὰ δῶρα τῶν μεγαλειτέρων σας ἀδελφῶν. Καὶ σας καὶ ἐκείνους σας ἀγαπῶ τὸ ἴδιον. Ὅλοι εἰσθε καλὰ παιδιά καὶ ὅλοι ἠθέλετε νὰ μὲ εὐχαριστήσητε μὲ τὰ δῶρά σας. Εὐγε, καλὰ μου παιδιά, εὐγε! Νὰ ἔχητε τὴν εὐχὴν μου».

— Εὐχὴν γονέων ἔπαρε καὶ τὰ βουναὶ περπάτει.

64. Ἡ ἑορτὴ τῆς μητρὸς.

Ὅλη τέρψις κ' εὐωδία,
γλυκοφέγγει ποθητὴ
ἡ ώραία καὶ γλυκεῖα
τῆς μητρὸς μου ἑορτή.

Εἶν' αὐτὴ ἡ σπιτική μου,
ἡ μικρὴ μου πασχαλιά.
Κελαδοῦν, θαρρεῖς, μαζί μου
τὴν μητέρα τὰ πουλιά.

Ἄφετέ με τὸν ἀέρα
νὰ γεμίσω μὲ ψαλμούς,
νὰ ἐκφράσω ἔς τὴν μητέρα
τῆς καρδιᾶς μου τοὺς παλμούς.

ὦ μητέρα, ἔς τὸν λαιμόν σου,
δὲν κρατοῦμαι θὰ ῥιφθῶ
καὶ ἔς τὸν φύλακ' ἀγγελόν σου
'σάν λαμπάδα θ' ἀναφθῶ.

Ἄγγελέ της, ἂν τοὺς πόνους
τῆς ἀγάπης ἐννοῆς,
φύλαξέ την πλείστους χρόνους
ἔς τὰς ἀγκάλας τῆς ζωῆς.

Ἦθ.. Τανταλιδης.

65. Ἡ ἑορτὴ τῆς μητέρας.

Ὅλα τὰ ἄνθη χαροπά, μὲ τὴ δροσιὰ λουσμένα
ἔς τῆς ἀνοιξῆς τὴν ἀγκαλιὰ ἀνθίζουν ἕνα ἕνα.
Μὰ κάθε τι, τὸ πιὸ μικρό, τὴ μυρωδιὰ χαρίζει
εἰς τὴν καλὴ μητέρα του, 'ποῦ τόσο τὸ φροντίζει.

καὶ ὅταν τὴν πρωτομαγιά γιορτάζη 'ς τῶνομά της
ἢ ἀνοιξη, γιορτάζουνε μαζί καὶ τὰ παιδιά της.
Λουλουδι, ἂν εἶμαστε ἐμεῖς, ἐσ' εἶσαι ἡ ἀνοιξή μας.
Μέσα 'ς τὴ δική σου ἀγκαλιὰ ἀνθίζει ἡ ψυχὴ μας.
Εἶνε γιὰ μᾶς πρωτομαγιά ἡ 'μέρα τῆς γιορτῆς σου.

Γ. Δροδίνης

66. Τὸ ὄρφανό.

Εἰς τὸν προθάλαμόν σας περίλυπον ἐμβαίνο
μὲ 'μμάτι δακρυσμένο, μὲ πρόσωπον ὠχρό
γιατι νὰ σᾶς χαρίσω δὲν ἔχω τὸ καίμενο
οὐδ' ἓνα λουλουδάκι μυρσίνης δροσερό.

Μόνο νὰ ζῶ ἡ μοῖρα μου ἔγραψε· καὶ μόνο
εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμο θλιμμένο περπατῶ,
πλὴν σήμερα ἐμπρός σας τὰ χέρια μου σταυρώνω
καὶ ψάλλω τὸ ψωμάκι χωρὶς νὰ τὸ ζητῶ...

Τῆς Μοίρας ἀποπαῖδι 'σὰν φθινοπώρου φύλλο,
Τὸ ἄσκοπόν μου βῆμα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανῶ.
Κανεῖς δὲν μ' ἀγαπᾷ, κανεῖς δὲν μ' ἔχει φίλο,
γιατι δὲν ἔχω μάννα καὶ εἶμαι ὄρφανό!

Δὲν ἔχω μάννα! Μέσα 'ς αὐτὰ τὰ τρία λόγια
ἐρήμωσις καὶ πείνα καὶ κρύο κατοικεῖ
μου ψάλλουν καὶ τὰ τρία θανάτου μυρολόγια,
εἰς μίαν τόνισμένα φρικώδη μουσική.

Ἄλλα παιδιά 'σὰν βλέπω ἐκεῖ 'ποῦ διακονεῖω,
νὰ λάμπουν 'ς τὸ μετᾶξι χαρούμενα εὐτυχῆ,
ἀπ' ὅλα τὰ καλά τους τὴ μάννα τους ζηλεύω.
— Ἄχ, πῶς θὰ σ' ἀγαποῦσα, μαννούλα μου πτωχὴ!

Δὲν πρόφθασ' ἢ καϊμένη φιλεῖ νὰ μοῦ χαρίσῃ
οὔτε νὰ μὲ χαϊδέψῃ, οὔτε νὰ μ' εὐχηθῇ,
'Αλλοίμονον εἰς ὅποιον 'ς τὸν κόσμον τοῦτον ζήσῃ,
ἅπ' τὴν καλή του μάννα χωρὶς νὰ φιληθῇ !

Προχθὲς 'ς ἓνα λιβάδι παιδιὰ εὐτυχισμένα
ἓνα παιγνίδι ὅλα ἐπαίζανε κοινό.

«Μὲ παίζετε», τοὺς εἶπα, «μὲ παίζετε κ' ἐμένα ;»
— «Δὲν παίζουμε», μοῦ εἶπαν, «ἐμεῖς μὲ τῶρφανό...»

ὦ, εἴθε ᾧσάν λουλούδια 'ς τῆς γῆς τὸ περιβόλι
καθένα σας νὰ παίρῃ δροσι' ἅπ' τὸν οὐρανό.
Εἴθε νὰ ἔχουν μάννα 'ς τὸν κόσμον τοῦτον ὅλοι,
κ' ἐγὼ νὰ εἶμαι μόνον γιὰ ὅλους ὄρφανό !

Ἄγγελος Παράσχος

67. Ἡ ἑσπέρα.

Τὴν μεσημβριάν ὁ ἥλιος εἶνε εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. Μετὰ
μιας ὥρας ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὀλίγον
κατ' ὀλίγον ἀρχίζει νὰ πλησιάζῃ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἢ εἰς
τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὁ ἥλιος τότε κλίνει πρὸς τὴν δύσιν
του. Ὁ οὐρανός, τὰ ὄρη, αἱ πεδιάδες, αἱ κοιλάδες, οἱ ἀγροί, ἡ
θάλασσα δὲν λάμπουσι τόσον πολὺ, ὅπως ἔλαμπον τὴν μεσημ-
βριάν. Τὸ φῶς εἶνε ὀλιγώτερον εἰς τὸν κόσμον, ἢ θερμότης μι-
κροτέρα καὶ ἄλλοῦ φέγγει περισσότερο καὶ ἄλλοῦ ὀλιγώτερον.

Κατὰ τὴν ὀραϊάν ταύτην ὥραν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν δύσιν τοῦ
ἡλίου, τὸ κνανοῦν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ φαίνεται ὀραιότατον καὶ γλυ-
κύτατον. Τὰ νέφη, διεσκορπισμένα εἰς ὄλον τὸν οὐρανόν, χρωμα-
τίζονται μὲ ἄπειρα ὀραιότατα καὶ ζωηρότατα χρώματα. Τὰ ἄκρα
αὐτῶν πορφυροῦνται, τὰ δὲ μέσα χρωματίζονται ἰδίως φαιὰ καὶ
μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῶν χρυσοειδῶν καὶ ἀργυροειδῶν χρωμάτων. Ὅλος

ὁ οὐρανὸς χρωματίζεται ἀπὸ τὰ ζωηρότατα καὶ γλυκύτατα ταῦτα χρώματα, τὰ ὅποια γίνονται ἀπὸ τὸν ἥλιον.

Ὀλίγον καὶ ὀλίγον ὁ λαμπρὸς δίσκος τοῦ ἡλίου ἀρχίζει νὰ κορύπτηται ὀπισθεν τῶν ὁρέων ἢ νὰ ἀφανίζεται ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Τὰ ζωηρὰ χρώματα τῶν νεφελῶν γίνονται τότε ἀμυδροτάτα.

Αἱ κορυφαὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων, οἱ λόφοι καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὁρέων ἀρχίζουν νὰ χροσώνονται φωτιζόμεναι ἀπὸ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Διασχίζουν δὲ τὸν ἀέρα τὰ διάφορα πτηνὰ καὶ ἀναροῖθμητα συναθροίζονται εἰς τοὺς θάμνους καὶ εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. Ὅλα ὁμοῦ γεμίζουν τὸν ἀέρα μὲ τὰ γλυκύτατα κελαθήματα αὐτῶν, μὲ τὰ ὅποια ἀποχαιρετίζουν τὸν ἥλιον.

Μετ' ὀλίγον, ἀφοῦ δύση πλέον ὁ ἥλιος, τὸ χροσὸν χροῶμα τῶν λόφων καὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὁρέων ἀρχίζει νὰ ἐκλείπη. Τὸ πορφυροῦν χροῶμα τῶν ἄκρων τῶν νεφῶν ἀρχίζει νὰ ἐξαφανίζεται. Τὰ λαμπρὰ καὶ ποικίλα χρώματα, μὲ τὰ ὅποια πρὸ ὀλίγον ἦτο χρωματισμένος ὁ οὐρανός, τὸ ἐν κατοίπιν τοῦ ἄλλου ἀρχίζουν νὰ σβήνωσι. Ποῦν δὲ καὶ ποῦ ἀρχίζει νὰ προβάλλῃ ἀπὸ τὸν ἀχανῆ οὐρανὸν κανὲν ἄστρον. Ὁ γεωργὸς ἤδων ἐπανέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν του μεταξὺ τῶν τέκνων του. Αἱ αἴγες καὶ τὰ πρόβατα βληχώμενα ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τὰς νομάς εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν.

Ὁ οὐρανὸς ὀλίγον καὶ ὀλίγον καλύπτεται ἀπὸ ἄπειρα ἄστρα, τὰ ὅποια ὡς ἀδάμαντες στίβουσιν εἰς τὸ ἀχανές. Τὰ ὄρη καὶ οἱ λόφοι, τὰ δάση καὶ αἱ πόλεις ἀρχίζουν πλέον νὰ μὴ διακρίνονται. Τὰ ἐργαστήρια καὶ τοὺς περιπάτους καὶ τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων ἀρχίζει νὰ καλύπτῃ σκότιος. Τίποτε δὲν φαίνεται πλέον, τίποτε δὲν διακρίνεται καθαρά. Μόνον τὸ ὄχρον φῶς τῆς σελήνης, διὰ τὴν αὕτη εἶνε εἰς τὸν οὐρανόν, φωτίζει ὀλίγον τὸν κόσμον καὶ φαίνονται ἀμυδροῦς τὰ ὄρη, οἱ λόφοι καὶ ἡ θάλασσα. Ἡ θερμότης ἢ γλυκεῖα τοῦ ἡλίου παύει καὶ ἀρχίζει νὰ γίνῃται ὀλίγον ψυχός. Τὰ

ἄσματα τῶν πιτηῶν παύουσι. Μόνον τὸ μελαγχολικὸν ἄσμα τῆς ἀηδόνος, ἡ φωνὴ τοῦ γρούλου καὶ τὰ κακαβίσματα τῆς γλαυκὸς ποὺ καὶ ποὺ ἀκούονται ἀκόμη.

Οἱ κώδωνες τῶν ποιμνίων, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη πολλοὶ καὶ γλυκύτατοι ἠκούοντο, δὲν ἠχοῦσι πλέον. Ποὺ καὶ ποὺ κανεὶς ἀσθενῆς ἤχος αὐτῶν ἔρχεται ἀπὸ πολλὴ μακράν. Αἱ φωναὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἄλλος θόρυβος εἰς τοὺς δρόμους τῶν πόλεων ἀρχίζει νὰ ἐλαττώνηται καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀρχίζει νὰ γίνηται ἄκρα ἡσυχία.

Μόνον οἱ λέοντες, αἱ τίγρεις, οἱ λύκοι καὶ τὰ τοιαῦτα ἄγρια θηρία κινοῦνται κατὰ τὴν σιωπηλὴν καὶ ἡσυχον ταύτην ὄραν, ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ σπήλαια αὐτῶν καὶ ζητοῦσιν εἰς τοὺς δρυμοὺς τὴν τροφήν των. Ὅλα τὰ ἄλλα πλάσματα τοῦ Θεοῦ μεταβαίνουσιν εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν. Τὰ πιτηὰ πρὸ πολλοῦ μετέβησαν καὶ εὐρίσκονται ἤδη ὑπὸ τοὺς θάμνους, ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ εἰς τὰς φωλεὰς των. Οἱ ἵπποι, αἱ ἀγελάδες, τὰ πρόβατα πρὸ πολλοῦ ἐπανῆλθον ἀπὸ τὰς νομὰς των καὶ εὐρίσκονται πλέον εἰς τοὺς σιάβλους καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουσι νὰ ἔρχονται εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν. Οἱ πατέρες ἐργασθέντες δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐσχόλασαν πλέον ἀπὸ τὰς ἐργασίας των. Ἐπανέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν των ἐν μέσῳ τῶν ἀγαπητῶν αὐτῶν τέκνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων των. Τὰ τέκνα ἐπανέρχονται ἐκ τοῦ περιπάτου καὶ ἐκ τῶν παιγνιδίων αὐτῶν εἰς τοὺς κόλπους τῶν φιλοστόργων γονέων των. Ὅλοι δὲ ἑμοῦ διασκεδάζουσι καὶ ἀναπαύονται ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας μέχρις οἷου νυκτιώσῃ καλά, ὅτε δειπνοῦσι, προσεύχονται, κατακλίνονται καὶ κοιμῶνται.

Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητάς.

68. Ἑσπέρου.

Ἐδυσεν ὁ ἥλιος, λάμπει ὄλ' ἡ δύσις.
καὶ δροσιὰ ποτίζεται καὶ κοιμᾷτ' ἡ φύσις.
Χαροπὰ τὰ δειλινὰ ἕνα ἕν' ἀνοίγουν
καὶ τᾶηδόνια ἔς τὰ κλαδιὰ μὲ τραγοῦδια σμίγουν.
Βόσκ' ἡ πέρδικα σιγὰ μέσα ἔς τὸ θυμάρι
καὶ ὁ γρυῦλος τραγουδεῖ ἔς τὸ γλωρὸ χορτάρι·
τᾶστρα εἰς τὸν οὐρανὸ φαίνοντ' ἕνα ἕνα
'σάν κανδήλια ἔς ἐκκλησιὰ ἕξαφν' ἀναμμένα.
Ἐκκλησιὰ τοῦ Θεοῦ εἶν' ὁ κόσμος ὅλος,
κ' εἶνε στέγη τῆς λαμπρὰ τοῦρανοῦ ὁ θόλος·
τὸ ἔσπερινὸν γλυκὺ σήμαντρον σημαίνει,
προσευχὴ τῶν τέκνων τοῦ ὁ Θεὸς προσμένει.

"Αγγ. Βλάχος

IB. ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

69. Ἡ ἀγελάς, ὁ ἵππος, τὸ πρόβατον καὶ ὁ κύων.

Μία ἀγελάς, εἰς ἵππος καὶ ἕν πρόβατον, ἐνῆ ἔβοσκον ὁμοῦ εἰς ἕνα λειμῶνα, ἐφιλονείκουν μεταξύ των ποῖον εἶνε χρησιμώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἀγελάς ἔλεγεν. «Ἐγὼ δίδω εἰς αὐτὸν τὸ γλυκὺ γάλα, τὸ νόστιμον τυρίον καὶ τὸ παχὺ βούτυρον». Ὁ ἵππος ἔλεγεν. «Ἐγὼ σύρω τὴν ἄμαξαν αὐτοῦ, τρέχω ἐλαφρῶς καὶ φέρω αὐτὸν μὲ ταχύτητα ἀνέμου». Τὸ πρόβατον ἔλεγεν. «Ἐγὼ δίδω εἰς αὐτὸν τὸ γάλα μου, μὲ τὸ ὁποῖον τρέφεται, καὶ τὸ μαλλίον μου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐνδύεται».

Ἐνῶ τὰ τρία ταῦτα ζῶα ἐφιλονείκουν, ἤλθε καὶ ὁ κύων καὶ τὰ τρία διὰ μιᾶς ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρετήρουν περιφρονητικῶς, ὡς ἂν τῷ ἔλεγον· «Σὺ εἶσαι ἐν ζῶον ὅλως διόλου ἄχρηστον». Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἤλθε καὶ ὁ κύριος, ὅστις, ὅτε εἶδεν ὅλα τὰ ζῶά του καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰ καὶ τὸν κύνα του, ἐφώνησε μόνον αὐτὸν μὲ γλυκεῖαν φωνὴν νὰ ὑπάγῃ πλησίον του καί, ἀφοῦ ἐπῆγε τὸν ἐθώπευσε.

Ἡ ἀγγελὰς καὶ οἱ σύντροφοὶ τῆς, ἀφοῦ εἶδον τοῦτο, ἐγόγγυζον διὰ τὴν προτίμησιν ταύτην. Ὁ ἵππος μάλιστα ἔλαβε καὶ τὸ θάρρος νὰ ἐρωτήσῃ· «Διατὶ ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη ἀγάπη πρὸς τὸν κύνα, κύριε; Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἄξιοι τῆς ἀγάπης σου περισσότερο ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄχρηστον ζῶον;». Ὁ κύριος ἐν τούτοις ἐξηκολούθει νὰ θωπεύῃ τὸν κύνα ἀκόμη τρυφερώτερον καὶ ἀπεκρίθη· «Ὅχι δά! τὸ γενναῖον αὐτὸ ζῶον προχθὲς ἀκόμη ἔσωσε μὲ μεγάλην τόλμην καὶ μὲ πολὺν κίνδυνον τῆς ζωῆς του τὸ προσφιλὲς μονογενὲς τέκνον μου. Εἶχε πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐξάπαντος θὰ ἐπνίγετο, ἂν δὲν ἦτο αὐτό. Πῶς λοιπὸν νὰ τὸ λησμονήσω καὶ νὰ μὴ τοῦ εἶμαι εὐγνώμων ὄλην μου τὴν ζωὴν;».

70. Ἡ λέαινα καὶ ὁ ναύτης.

Μίαν φορὰν ἐν πλοῖον εἶχε προσορμισθῆ εἰς μίαν ἀκατοίκητον παραλίαν. Περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ πλοίαρχος ἀπέστειλε ναύτας τινὰς εἰς τὴν ξηράν, διὰ νὰ κόψῳσι ξύλα.

Εἰς ἓκ τῶν ναυτῶν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του καὶ περιεφέρετο ἐντὸς τοῦ δάσους μόνος, ὅτε αἴφνης βλέπει μίαν λέαιναν, ἣτις διηυθύνετο κατεπάνω του. Νὰ φύγῃ δὲν ἦτο δυνατόν, νὰ ἀντισταθῆ δὲ ἀκόμη ὀλιγώτερον. Ἐστάθη λοιπὸν καὶ αὐτὸς καὶ περιέμενε τὸ θάνατον.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἡ λέαινα ἦτο πλέον πλησίον του

ἀλλά, ἀντὶ νὰ ὀρμήσῃ ἐναντίον του, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ἔλειχε τὰς χεῖράς του, καὶ ἔβλεπεν ὀλονὲν πρὸς ἓν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον. Ἐφαίνετο ὡς νὰ παρέκάλει αὐτὸν νὰ τὴν βοηθήσῃ.

Ὁ ναύτης κατ' ἀρχὰς δὲν ἐνόησε τίποτε. Ἦτο ζαλισμένος ἀπὸ τὸν φόβον. Ἐπειτα ὅμως, ὅτε εἶδεν, ὅτι ἡ λέαινα δὲν τὸν ἔσχισε καὶ ὅτι τὸν ἐθώπευε, συνῆλθεν ἀπὸ τὸν φόβον καὶ ἐνόησεν, ὅτι κάτι ζητεῖ ἡ λέαινα. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὸ δένδρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ λέαινα ὀλονὲν διηύθυνε τὰ βλέμματά της, ὁ ναύτης παρετήρησε μεταξὺ τῶν κλάδων αὐτοῦ ἓνα πίθηκον, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τοὺς βραχίονάς του δύο λεοντιδεῖς. Τοὺς εἶχεν ἀρπάσῃ, ὅτε ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς φωλεᾶς ἡ λέαινα.

Ὁ ναύτης ἐνόησε τότε τί ἐζήτει ἡ λέαινα καὶ ἤρchiσε νὰ ἀποκόπτῃ τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο καὶ πολὺ παχύ. Ἐνῶ ὁ ναύτης κατεγίνετο νὰ ἀποκόψῃ τὸ δένδρον, ἡ λέαινα παρεφύλαττε τὸν κλέπτην τῶν τέκνων της καὶ κατὰ τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δένδρον κατέπεσε, δι' ἐνὸς πηδηήματος συνέλαβε τὸν πίθηκον καὶ ἀμέσως τὸν κατεσπάρραξεν. Ὁ ναύτης ἔβλεπε καὶ ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον του.

Ἀφοῦ ἡ λέαινα ἐπανεῦρεν ἀβλαβῆ τὰ μικρά της τέκνα καὶ ἀφοῦ ἐμύρισε καὶ ἔλειξε ταῦτα, τρέχει εὐθὺς πρὸς τὸν περίφοβον ναύτην, τὸν λείχει καὶ παντοιοτρόπως προσπαθεῖ νὰ ἐκδηλώσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν μεγάλην εὐγνωμοσύνην της. Ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ἔτριψε μερικὰς φορὰς τὴν κεφαλὴν της ἐπ' αὐτῶν, ἔπειτα ἔλαβεν εἰς τὸ στόμα τὰ τέκνα της, ὅπως συνηθίζουσιν αἱ γάτται νὰ λαμβάνωσι τὰ γαττάκια, καὶ ἔφυγεν.

Ὁ ναύτης ἐδόξασε τὸν Θεόν, διότι ἐσώθη ἀπὸ ἓνα τοιού-

τον κίνδυνον, και εὐθύς ἔτρεξε πρὸς τὸ πλοῖον ὅπου ἔφθασε μετ' ὀλίγας στιγμάς.

71. Ὁ δοῦλος και ὁ λέων.

Μίαν φοράν εἰς δοῦλος εἶχεν ἓνα πολὺ σκληρὸν κύριον. Καθ' ἡμέραν τὸν ἔδερε και τὸν ἐβασάνιζεν. Ὁ δοῦλος δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρει και ἔφυγεν ἀπὸ τὸν κύριόν του. Εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους τοῦτο ἐτιμωρεῖτο μὲ θάνατον. Διὰ νὰ μὴ συλληφθῆ λοιπὸν ὁ δοῦλος και φονευθῆ, ἐκρύφθη εἰς ἓν δάσος μέσα εἰς ἓν βαθὺ σπήλαιον.

Ἐνῶ ἦτο ἐκεῖ και ἐσυλλογίζετο τί θὰ ἀπογίνῃ βλέπει νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ σπήλαιον εἰς λέων. « Ἄχ, τώρα εἶμαι χαμένος! », εἶπε και περιέμενε τὸν θάνατόν του. Ὁ λέων, ὅτε εἶδεν ἄνθρωπον εἰς τὸ σπήλαιον, διευθύνεται κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτόν και, ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε, ἐστάθη, ὕψωσε τὸν ἓνα πόδα του και τὸν προσέτεινε. Φόβος και τρόμος κατέλαβε τὸν δυστυχῆ δοῦλον. « Τώρα θὰ μὲ σχίσῃ », εἶπε και ἐσιώπησεν. Ἄλλ' ὁ λέων δὲν τὸν ἔσχισεν. Ἐξηκολούθει νὰ κρατῆ τὸν πόδα του ὕψωμένον και νὰ λείγῃ αὐτόν. Τότε ὁ δοῦλος ἔλαβε θάρρος, παρατήρησε τὸν πόδα τοῦ λέοντος και εἶδεν, ὅτι μία σκληρὰ ἄκανθα ἦτο ἐμπεπηγμένη εἰς αὐτόν.

Ὁ δοῦλος ἐνόησε τί ἐζήτει ὁ λέων. Λαμβάνει λοιπὸν τὸν πόδα αὐτοῦ, προσπαθεῖ μὲ πολλήν προσοχήν νὰ ἐξαγάγῃ τὴν ἄκανθαν και ἐπὶ τέλους τὴν ἐξήγαγε. Τότε ἤρχισε νὰ τρέχει πολὺ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴν, ἣ ὁποία ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν ἄκανθαν εἰς τὸν πόδα τοῦ λέοντος. Ὁ δοῦλος ἔπλυνε τὴν πληγὴν μὲ πολλήν προσοχήν και ἔδεσεν αὐτήν μὲ μίαν λωρίδα, τὴν ὁποίαν ἔσχισεν ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του.

Τούτο ἐγένετο καθ' ἡμέραν μέχρις ὅτου ἐθεραπεύθη ἐντελῶς ὁ λέων.

Ἀπὸ τότε ὁ λέων ἠγάπα πολὺ τὸν δούλον. Ἐξήρχετο εἰς κυνήγιον, ἔφερεν εἰς αὐτὸν δορκάδας, λαγούς, ἀρνία καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῷα, διὰ τὴν τρώγην, ἐκάθητο πλησίον του καὶ ἐκοιμᾶτο μαζί με αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔζων ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ οἱ δύο ἑμοῦ. Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν συλλαμβάνεται ὁ λέων εἰς μίαν παγίδα καὶ δεμένος φέρεται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ρίπτεται εἰς τὸ θηριοτροφεῖον. Ὁ δούλος ἔμεινε τότε μόνος. Ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἐξέρχηται ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ νὰ ζητῇ τροφήν εἰς τὸ δάσος.

Πολλὰς ἡμέρας ἔζη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἦτο εἰς τὸ δάσος, συλλαμβάνεται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, φέρεται δέσμιος εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ρίπτεται εἰς τὰς φυλακάς. Ἐπειτα κατεδικάσθη νὰ ριφθῇ εἰς τὰ ἄγρια θηρία καὶ νὰ ἀποθάνῃ.

Ὅτε ἦλθεν ἡ ὠρισμένη ἡμέρα διὰ τὴν ριφθῆναι εἰς τὰ ἄγρια θηρία, συνηθροίσθη πολὺς κόσμος διὰ τὴν ἴδῃν τὸ θέαμα αὐτό. Ὁ δούλος δεμένος φέρεται εἰς μίαν στενὴν πλατείαν περιτριγυρισμένην μετὰ κιγκλίδας. Ὁ δυστυχὴς ἔχων ἐσκυμμένην τὴν κεφαλὴν καὶ βαθύτατα λυπημένος περιέμενε τὸν θάνατον.

Μετ' ὀλίγον ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς πλατείας καὶ ὄρμα κατεπάνω του εἰς φοβερὸς λέων μετὰ λύσσαν πολλήν. Ὁ λέων, ὅτε ἔφθασε πλησίον τοῦ δυστυχοῦς δούλου, ἐσταμάτησε. Τὸν παρετήρησε καλὰ καὶ ἤρχισε νὰ λείχῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Ὁ δούλος ἀνεγνώρισε τὸν λέοντα, μετὰ τοῦ ὁποίου συνέζη ἄλλοτε εἰς τὸ σπήλαιον, ἔλαβε θάρρος καὶ τὸν ἐθάπτειεν.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μετὰ περιέργειαν πολλήν περιέμενον νὰ κατασπαράξῃ ὁ λέων τὸν δούλον, ὅτε εἶδον αὐτὸν

νά λείχη και νά θωπεύη τὸν δυστυχῆ ἄνθρωπον, ἐθαύμασαν και συνεκινήθησαν πολὺ· ὁ βασιλεύς, ὁ ὁποῖος ἦτο παρών, συνεκινήθη και αὐτὸς πολὺ και εἶχε μεγίστην περιέργειαν νά μάθῃ πῶς συμβαίνει τὸ τοιοῦτον. Ἐρωτᾷ λοιπὸν τὸν δούλον ἂν γνωρίζῃ τίποτε. Τότε ὁ δούλος διηγήθη πῶς εὔρε τὸν λέοντα εἰς τὸ σπήλαιον, πῶς ἐθεράπευσεν αὐτόν, πῶς συνέζων ὡς καλοὶ φίλοι ἐπὶ πολὺν χρόνον και πῶς ἔπειτα ἐχωρίσθησαν μέχρις ὅτου συνηντήθησαν ἐκεῖ.

Ἄλλοι ἤκουον τὴν διήγησιν ταύτην τοῦ δούλου μὲ πολλήν συγκίνησιν. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν, ὅλοι μὲ μίαν φωνὴν παρεκάλεσαν τὸν βασιλέα νά χάρισῃ τὴν ζωὴν εἰς τὸν δυστυχῆ αὐτόν και νά τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον.

Ὁ βασιλεύς, ὁ ὁποῖος εἶχε πολὺ ἀγαθὴν ψυχὴν, τῇ ἐχάρισε τὴν ζωὴν και διέταξε νά τὸν ἀφήσωσιν ἐλεύθερον και νά τῇ δώσωσι και τὸν λέοντα.

Ὁ δούλος μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠὲχαρίστησε τὸν βασιλέα και ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐκεῖ, ἔλαβε τὸν λέοντα και ἔφυγεν. Ἦτο πλέον ἐλεύθερος. Περιήρ-χετο τὰς διαφόρους πόλεις μὲ τὸν λέοντα, διηγεῖτο τὴν ἱστορίαν ταύτην, ἐλάμβανε πλούσια δῶρα παρ' ὄλων, ὅσοι ἤκουον αὐτήν, και οὕτως ἔζησεν ἐλεύθερος πλέον και εὐτυχής.

72. Ἡ νύξ.

Ὅταν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξέλθῃ τις ἐκ τῆς οἰκίας του ἢ ἀνοίξῃ κανὲν παράθυρον και ἐκεῖθεν ἴδῃ πρὸς τὰ ἔξω, ἀδύνατον πλέον νά γνωρίσῃ τὸν οὐρανὸν και τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐγνώριζε. Νομίζει, ὅτι αὐτὸς ὁ οὐρανός, τὸν ὁποῖον παρατηρεῖ αὐτὴν τὴν στιγμήν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, εἶνε ἄλλος. Δὲν εἶνε ὁ ἴδιος οὐρανός, τὸν ὁποῖον ἔβλεπε εἰς τὴν ἡμέραν. Νομίζει, ὅτι

αὐτὴ ἢ γῆ, τὴν ὁποίαν αὐτὴν τὴν σιγμὴν βλέπει νὰ ἐκτείνηται ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν του, εἶνε ἄλλη. Ἀὐτὸν εἶνε ἡ ἴδια γῆ, τὴν ὁποίαν ἔβλεπε τὴν ἡμέραν

Εἰς τὴν γῆν, ὅπου καὶ ἂν στρέψη τις τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν νύκτα, σκότος βαθύ. Τίποτε δὲν διακρίνεται, τίποτε δὲν φαίνεται. Αἱ οἰκίαι, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐφαίνοντο λαμπρὰ καὶ διεκρίνοντο καλά, τὴν νύκτα δὲν φαίνονται διόλου. Οἱ κῆποι, αἱ πεδιάδες, τὰ δάση καὶ τὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα τὴν ἡμέραν ἐφαίνοντο κατεστολισμένα μὲ πράσινα καὶ λευκὰ καὶ ξουθρὰ καὶ κίτρινα καὶ κυανὰ καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους χρώματα, τὴν νύκτα οὐδὲ φαίνονται κἄν. Ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοί, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἔλαμπον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, τὴν νύκτα οὐδὲ φαίνονται κἄν. Ὅλα εἶνε μαῦρα καὶ σκοτεινά. Οὔτε ὑψώματα οὔτε κοιλότητες οὔτε καμμία ἀνωμαλία διακρίνεται πούθενά. Ὅλα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε τὰ ἴδια, ὅλα εἶνε ἐν πρᾶγμα ἀτελεύτητον, μαῦρον καὶ σκοτεινόν.

Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι καὶ τὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου κατὰ τὴν ἡμέραν ἦσαν γεμᾶτα ἀπὸ ἀνθρώπους, κινουμένους ἐπάνω, κάτω, ἐδῶ κ' ἐκεῖ, τὴν νύκτα εἶνε ἔρημα. Κανεὶς πούθενά δὲν φαίνεται. Ὁ εὐθυμὸς θόρυβος τῶν ἀνθρώπων, ὁ βαρὺς κρότος τῶν διαφόρων ἀμαξῶν, ὁ ὁποῖος ἠκούετο τὴν ἡμέραν, τὴν νύκτα καθόλου δὲν ἀκούεται. Τὰ πολύφωνα ἄσματα τῶν καλλικελάδων φιδικῶν πιτηῶν, τὰ ὁποῖα ἐγέμιζον τὸν ἀέρα κατὰ τὴν ἡμέραν, τὴν νύκτα πούθενά πλέον δὲν ἀκούονται. Πανταχοῦ τῆς γῆς σιγὴ ἄκρα καὶ σκότος βαθύ κατὰ τὴν νύκτα. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου πνίγεται ἀπὸ τὴν μεγάλην ἠσυχίαν καὶ ἀπὸ τὸ βαθύ σκότος.

Μόνον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, ὑψηλά εἰς τὸν οὐρανόν, λάμπει ὀλίγον. Ἀφοῦ ἔλειψε τὸ μέγα καὶ φωτεινὸν ἄστρον τῆς ἡμέρας, ὁ καλλιλαμπέτης ἥλιος, καὶ τὸ σκότος ἐκάλυψεν ὅλον

τὸν κόσμον, ὁ οὐρανός, ὅλος φῶς καὶ λάμψις κατὰ τὴν ἡμέραν, τὴν νύκτα εἶνε ὅλως διόλου διαφορετικός. Εἶνε κατεστολισμένος μὲ ἀπείρους λαμπροὺς ἀστέρας. Οἱ ἀπειροὶ οὗτοι λαμπροὶ ἀστέρες, διεσκορπισμένοι εἰς τὸν ἀχανῆ θόλον τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀπειροὶ μικροὶ φωτεινοὶ λαμπιῆρες, ὄντιουσιν ἐκ τῶν ἀπεράντων αὐτῶν ἀποστάσεων καὶ εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ σιωπηλὴν ἡμῶν γῆν τὸ ἀπάλδν καὶ γλυκὴ αὐτῶν φῶς. Εἰς τὸ ὄχρὸν σκιάφως αὐτῶν φαίνονται ἀμυδρότατα τὰ ὄρη καὶ οἱ λόφοι καὶ τὰ ὑψηλὰ δένδρα τῆς γῆς, ὡς γίγαντες βαρυνενοῦντες, μαῦρα ἐνδεδυμένοι καὶ σιωπηλοί.

Τὸ ὄχρὸν σκιάφως τῶν ἀστέρων γίνεται ὀλίγον ζωηρότερον, ὅταν εἶνε καὶ ἡ σελήνη εἰς τὸν οὐρανόν. Φαίνονται τότε ὀλγώτεροι ἀστέρες εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ τὸ φῶς γίνεται ζωηρότερον εἰς τὸν κόσμον. Ἡ σελήνη μεγαλυτέρα ὄλων τῶν ἀστέρων καὶ πορευομένη δι' αὐτῶν φωτίζει ζωηρότερον καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν. Στίλβει ἡ θάλασσα καὶ διακρίνονται καθαρότερον τὰ ὄρη καὶ οἱ λόφοι, αἱ πεδιάδες καὶ αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴν ἡσυχον καὶ μεγαλοπρεπῆ ταύτην ὄραν ὅλα, ὅσα ἔχουσι ζωὴν, ἀναπαύονται. Τὰ φυτὰ, τοῦλάχιστον τὰ εὐγενέστερα καὶ λεπτότερα ἐξ αὐτῶν, συστέλλουσι τὰ φύλλα αὐτῶν, κλείνουσι τὰς κάλυκας αὐτῶν καὶ ἀναπαύονται. Τὰ ζῶα χάνουσι τὴν ζωηρότητα αὐτῶν, ἔρχονται εἰς τὰς φωλεὰς αὐτῶν καὶ κοιμῶνται. Οἱ ἄνθρωποι κλείνεται εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν. Ἐκεῖ ἡ μάμμη διηγείται εἰς τοὺς μικροὺς ἐγγόνους αὐτῆς παραμύθια. Ἡ μήτηρ παραθέτει τὸ δεῖπνον. Οἱ γονεῖς ἐναγκαλιζονται τὰ προσφιλῆ τέκνα αὐτῶν. Τὰ τέκνα ἀσπάζονται τὴν χεῖρα τῶν φιλοσιτόρων γονέων αὐτῶν. Προσέρχονται ἐνώπιον τῶν ἀγίων εἰκόνων ὅλοι ὁμοῦ εἰς

τὸν Θεὸν καὶ ἀπέροχονται ἕκαστος εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ καὶ κοιμῶνται μέχρις οὗτου ὁ Θεὸς φέξῃ πάλιν τὴν ἡμέραν.

Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνικοὺς ποιητάς.

73. Ἡ νύξ.

Πόσον ἤσυχά κοιμᾶται
καὶ ἡ θάλασσα κ' ἡ γῆ !
Εἰς τὰ δάση μας πλανᾶται
μαυροφόρα ἡ σιγή.

Σιγανὴ καὶ μυρωμένη
πνέει ἡ αὔρα τοῦ βουνοῦ,
ἀπὸ ἄστρα στολισμένοι
εἶν' οἱ θόλοι τοῦρανοῦ.

Ἐκοιμήθηκε τῆρδόνι
ἔς τὰ ὀλόδροσα κλαδιά,
καὶ ὁ ὕπνος καμαρώνει
εἰς τὰς κλίνας τὰ παιδιά.

Κάπου κάπου ψιθυρίζει
ἔς τὸ ὄυάκι τὸ νερό,
τὸν αἰθέρα διασχίζει
ἕνα σύρμα φωτερό.

Ἄς κοιμᾶται ὄλ' ἡ πλάσις
καὶ τὸ κῦμα καὶ ἡ γῆ,
ἄς κοιμῶνται αἱ ἐκτάσεις
ἔς τοῦ ἀπειροῦ τὴ σιγή.

Ἐνας ἄγρουπνος τὰ σκέπει
νυκτοφύλαξ κραταιός,
μὲ τὸν ἄπνον τὰ βλέπει
ὀφθαλμόν του ὁ Θεός.

Ἄγγ. Βλάχος

74. Ἡ ἐσπέρα.

Ἡ ἡμέρα ἠώθη
πίσω ἔς τὸ βουνό,
καὶ ἡ νύχτ' ἀπλώθη
εἰς τὸν οὐρανό.

Οἱ φωνὲς ἐσβῆσαν,
ἔπαυσ' ἡ δουλειά,
ἔς τὰς φωλιὰς ἠκίνησαν
τὰ μικρὰ πουλιά.

Σκότος εἰς τὴν πόλιν
κ' εἰς τὴν ἐξοχή,
εἰς τὴν πλάσιν ὅλη
δὲν ἀκοῦς ψυχὴ.

Μὴ φοβῆσθε, πάλι
αὔριον πρῶι
θάσθ' ἡμέρα ἄλλη,
ἥλιος καὶ ζωή.

Ἄγγ. Βλάχος

75. Νύξ θερινή.

Τί βραδείά, τί βραδείά, ἔποῦ εὐφραίνει τὴν καρδιά !	Φωτεινὸς οὐρανὸς λάμπει γύρω γαλανός,
Ποιὸς ἔμπορεῖ, ποιὸς ἔμπορεῖ νὰ μὴν τὴν χαρῆ !	περισσά, περισσά τᾶστρα τὰ χρυσᾶ

Τὸ ἀηδὸν τραγουδεῖ μέσα ἔς τὸ γλωφὸ κλάδι,	Καὶ τὰ σύρει ἔς τὸ χορὸ τὸ φεγγάρι τᾶργυρό,
καὶ λαλεῖ καὶ λαλεῖ καὶ μᾶς προσκαλεῖ.	ντροπαλό, ντροπαλό καὶ δειλό, δειλό.

Ποιὸς ποθεῖ, ποιὸς ποθεῖ
εἰς τὸ σπίτι νὰ κλεισθῆ :
Ἐς τάνοιχτά, ἔς τάνοιχτά
ὄλοι πεταχτά.

Ὅσ' ἀνθίζει τὸ κλάδι
καὶ τᾶηδὸν τραγουδεῖ,
ἔς τάνοιχτά, ἔς τάνοιχτά
ὄλοι πεταχτά.

Ἄγγ. Βλάχος

ΙΓ'. ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ

76. Ο γενναῖος γέρον.

Μίαν φοράν ἐν πλοῖον τὸ ὅποιον ἔπλευεν ἀπὸ ἐνὸς λιμένος εἰς ἄλλον ἠναγκάσθη ἕνεκα νηγεμίας νὰ ἀγκυροβολήσῃ πλησίον ἐνὸς ἀκρωτηρίου. Ἐκεῖ καθήμενον περιέμενον οὐριον ἄνεμον, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὸν πλοῦν του.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἠγγέρθη σφοδροτάτη τρικυμία, ἣ

ὅποια ἐμαίνετο συνεχῶς ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. Οἱ ἴστοι τοῦ πλοίου ἐθραύσθησαν καὶ αἱ ἄγκυραι ἀπεκόπησαν. Τὸ πλοῖον ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων, τὰ ὅποια πότε μὲν τὸ ἐξύψωνον εἰς τὸν ἀέρα, πότε δὲ τὸ κατέρριπτον πάλιν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. Τέλος τὰ κύματα τὸ ὤθησαν μεθ' ὀρμῆς πρὸς τὴν ξηράν, ὅπου μετ' ὀλίγον καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς ἄμμου. Τότε ἤρχισαν νὰ ἀποσπῶνται τὰ ξύλα αὐτοῦ τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ τὸ πλοῖον ὀλίγον κατ' ὀλίγον διαλύετο.

Πλησίον τῆς ξηρᾶς ἐκείνης ὑπῆρχεν ἓν χωρίον. Οἱ χωρικοὶ ἔβλεπον, ὅτι τὸ πλοῖον ἤρχισε νὰ διαλύεται ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ἦθελον νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο ἐντὸς τοῦ πλοίου, ἀλλὰ δὲν εἶχον καμμίαν λέμβον.

Μεταξὺ τῶν χωρικῶν ἦτο καὶ εἰς γέρων ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἡλιοκαῆς, στιβαρὸς καὶ πολὺ γενναῖος ἄνθρωπος. Ὁ γέρων, χωρὶς νὰ εἶπη λέξιν, τρέχει εἰς τὴν καλύβην του, ρίπτεται ἐπὶ τοῦ ἵππου του, σπεύδει πρὸς τὴν παραλίαν καὶ φωνάζει: «Ἄνθρωποι, σπεύσατε νὰ σώσωμεν ἀνθρώπους!». Καὶ εἰς τὴν στιγμὴν ρίπτεται μετὰ τοῦ ἵππου του εἰς τὴν ἀφρίζουσαν θάλασσαν. Ὁ ἵππος ἦτο νέος καὶ πολὺ ἰσχυρὸς. Ἐκολύμβη ἐξαίρετα. Ἐπάλαισεν ἀρκετὰ μὲ τὰ φοβερὰ κύματα, ἀλλὰ τέλος ἔφθασε μέχρι τοῦ πλοίου. «Δύο ἀπὸ σᾶς», φωνάζει ὁ γενναῖος γέρων, «πηδῆσατε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κρατήθητε ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου. Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς σώσῃ εἰς τὴν ξηράν! Ἐπειτα ἐπιστρέψω καὶ λαμβάνω καὶ ἄλλους».

Εἰς τὴν στιγμὴν ἐπήδησαν δύο εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκρατήθησαν ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου. Ὁ γέρων διευθύνεται μετ' αὐτῶν πρὸς τὴν ξηράν, καὶ μετ' ἀγῶνα πολὺν ἔφθασαν χωρὶς νὰ πάθωσι τίποτε.

Μόλις ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐκεῖ, ῥίπτεται ἐκ νέου εἰς τὴν μυκωμένην θάλασσαν καὶ ἔρχεται εἰς τὸ πλοῖον. Καλεῖ πάλιν δύο ἐπιβάτας νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸν ἐπικίνδυνον πλοῦν καὶ μετ' ὀλίγον φέρεי καὶ τούτους αἰσίως εἰς τὴν ξηράν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ γενναῖος γέρον ἔσωσε δέκα καὶ τέσσαρας ἀνθρώπους.

Οἱ διασωθέντες ναυαγοὶ πίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας του καὶ δὲν ἔχουσι λόγους νὰ ἐκφράσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν. Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τὸν ἐξορκίζουσι μετὰ δακρύων νὰ μὴ ἐκτεθῆ ἐκ νέου εἰς τὸν κίνδυνον. Ἀλλὰ οὐδεὶς ἀναχαιτίζει αὐτόν. Ὁ γενναῖος ἄνθρωπος δὲν ἀκούει καὶ δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κινδυνεύουσι. Ῥίπτεται καὶ πάλιν εἰς τὰ ἀφρίζοντα κύματα, ἔρχεται εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκεῖ φωνάζει, ὅπως καὶ ἄλλοτε, νὰ πέσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ κρατηθῶσιν ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου τοῦ δού.

Δυστυχῶς ἐναντίον τῆς διαταγῆς του, ἀφοῦ ἔπεσον δύο καὶ ἐκρατήθησαν ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου, πίπτει καὶ τρίτος, ὁ ὁποῖος κρατεῖται ἐκ τῶν ἡνίων. Ὁ ἵππος δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ κολυμβήσῃ, καὶ μετ' ὀλίγον βυθίζεται τὸ εὐγενὲς ζῷον εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ πνίγεται. Μαζὶ δὲ μὲ αὐτὸν βυθίζεται πρῶτον ἐκεῖνος, ὅστις ἔκαμε τὸ μέγα τοῦτο κακόν, ἔπειτα οἱ δύο ἄλλοι οἱ ὁποῖοι ἐκρατοῦντο ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου καὶ τελευταῖον ὁ γενναῖος γέρον.

— Ὁ ἄνθρωπος τὰ ἐννοεῖ, καὶ ὁ Θεὸς τὰ οἰκονομεῖ.

— Ὅσα θέλεις γύρευε, καὶ ὅσα θέλει ὁ Θεὸς σοῦ δίνει.

— Κάμε τὸ καλὸ καὶ εἶξ' τὸ ἐς τὸ γυαλό.

77. Ὁ γενναῖος ἐργατικός.

Εἰς μίαν πόλιν ἐγένε ποτε μεγάλη πυρκαϊά. Πολλαὶ οἰκίαι εἶχον γίνη στάκτη. Τότε ἐκεῖ ἀπὸ μίαν οἰκίαν, ἣ ὁποία ἐκαίετο, ὤρμησε μία γυνὴ κλαύουσα καὶ κτυποῦσα τὰ στήθια τῆς. Τὸ παιδίον τῆς ἦτο μέσα εἰς τὴν καιομένην οἰκίαν καὶ θὰ ἐκαίετο. Αἱ φλόγες ἦσαν μεγάλαι, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ ἢ δυστυχῆς μήτηρ, ἵνα σώσῃ τὸ τέκνον τῆς.

Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἤκουσε τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς θρήνους τῆς δυστυχοῦς μητρός. «Χιλίας δραχμὰς δίδω εἰς ἐκεῖνον», εἶπεν ὁ βασιλεὺς, «ὅστις θὰ σώσῃ τὸ παιδίον τῆς δυστυχοῦς μητρός».

Ἐνῶ ὁ βασιλεὺς ἔλεγε ταῦτα, εἰς ἐργατικὸς ἄνθρωπος διασχίζει τὸ πλῆθος καὶ ρίπτεται εἰς τὴν καιομένην οἰκίαν. Ὅλοι ἐφώνησαν «Θὰ κατῆ ὁ δυστυχῆς. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν βοηθήσῃ!».

Εἰς τὴν στιγμήν ὁ ἄνθρωπος ἐχάθη. Καθόλου δὲν ἐφαίνετο. Ἦτο πλέον μέσα εἰς τὴν καιομένην οἰκίαν. Μετ' ὀλίγον ὅμως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ὁ γενναῖος αὐτὸς ἄνθρωπος ἐφάνη μὲ τὸ παιδίον εἰς τὴν ἀγκάλην. «Μέγας εἶνε ὁ Θεός!», ἐφώνησαν ὅλοι μὲ μίαν φωνήν. Ὁ ἄνθρωπος ἐσώθη. Ὅλιγον εἶχον κατῆ αἱ χεῖρες καὶ τὸ πρόσωπόν του μόνον.

Ἡ μήτηρ, ὅτε εἶδε σφον τὸ παιδίον αὐτῆς, ἀπὸ τὴν χαρὰν τὴν μεγάλην δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ. Ἐγέλα, ἔκλαιε ἐδόξαζε τὸν Θεόν, εὐχαρίστει τὸν γενναῖον ἄνθρωπον, εὐχαρίστει τὸν βασιλέα. Οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἔχαιρον, ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐθαύμαζον τὸν γενναῖον ἐργατικόν.

Τότε ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσεν αὐτόν, τὸν ἐπήνεσε διὰ τὴν γενναίαν του πράξιν καὶ ἤθελε νὰ τῷ δώσῃ τὰς χιλίας

δραχμάς. Ὁ γενναῖος ὅμως ἄνθρωπος δὲν κατεδέχθη νὰ δεχθῆ αὐτάς. «Ὅ,τι ἔκαμα», εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα, «ἔπρεπεν ὡς ἄνθρωπος νὰ τὸ κάμω. Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, ὅστις μὲ ἐβροήθησε, καὶ ἔσωσα ἀπὸ τὰς φλόγας τὸ παιδίον. Δώσατε τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν. Εἰς ἐμὲ ἀρκεῖ ἡ χαρά, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησα εἰς τὴν δυστυχῆ μητέρα τοῦ παιδίου».

87. Ἡ πρωία.

Εἶνε νύξ! Τὰ ἄστροι στίλβουσι εἰς τὸν οὐρανόν. Σκότος βαθὺ καλύπτει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ ὄρη, τὰ δάση, οἱ λειμῶνες, οἱ ποταμοί, ἡ θάλασσα δὲν διακρίνονται. Αἱ οἰκίαι, οἱ κῆποι, τὰ δένδρα, τὰ ἄνθη δὲν φαίνονται. Παντοῦ σκότος βαθὺ καὶ ἡσυχία μεγάλη. Τίποτε δὲν φαίνεται, τίποτε δὲν ἀκούεται, τίποτε δὲν κινεῖται, τὰ πάντα κοιμῶνται.

Ἄλλ' ἰδοῦ! Τὰ ἄστροι ἀρχίζουσι νὰ μὴ στίλβωσι πλέον, ὅπως ἔστιλβον πρότερον. Ἀρχίζουσι νὰ ἀχωρῶσι καὶ τὸ ἔν κατόπιν τοῦ ἄλλου νὰ γίνωνται ἄφρατα. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀλέκτορος ἀκούεται μακρόθεν. Εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος ἀρχίζουσι νὰ διακρίνονται τὰ ὑψηλὰ ὄρη. Οἱ λόφοι καὶ τὰ δάση ἀρχίζουσι νὰ φαίνονται. Αἱ οἰκίαι, αἱ καλύβαι καὶ τὰ παρακείμενα δένδρα ἐξέρχονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ τὸ σκότος καὶ ἀρχίζουσι νὰ διακρίνονται συγκεχυμένως μὲν κατ' ἀρχάς, καθαρώτερον δὲ μετ' ὀλίγον. Ἡ νύξ παρῆλθε καὶ ἐπεφάνη τὸ λυκαυγές.

Τὰ πτηνὰ ἐγείρονται ἐκ τῶν θάμνων, ἐγκαταλείπουσι τὰς φωλεὰς αὐτῶν καὶ χαίροντα πτερογίζουσι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Οἱ ποιμένες ἐξάγουσι τὰ ποίμνια αὐτῶν ἀπὸ τοὺς στάβλους καὶ ἀπὸ τὰς μάνδρας καὶ ὀδηγοῦσιν αὐτὰ εἰς τὰς νομάς. Οἱ κνηροὶ

ἐξέροχονται τῶν οἰκιῶν αὐτῶν ὀπλισμένοι καὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν κνηγερικῶν αὐτῶν κνηῶν διασκορπίζονται εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ ὄρη. Οἱ γεωργοὶ ἐξέροχονται ἐκ τῶν καλυβῶν καὶ ἐκ τῶν ἀγροτικῶν αὐτῶν οἰκιῶν καὶ μεταβαίνουν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτῶν. Αἱ ἄκατοι διασχίζουσι μὲ τὰς πλατείας κώπας αὐτῶν τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Οἱ κύκνοι κολυμβῶσιν εἰς τὰ δροσερὰ καὶ καθαρὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν.

Μακρόθεν ἀκούεται τὸ μελαγχολικὸν ᾄσμα τοῦ κωπηλάτου καὶ ὁ βραχνὸς ἀδῶς τοῦ ποιμένος. Ὁ κορνδαλλὸς διαχέει ἀπὸ τὰ ὕψη τὸ γλυκὺ κελάδημα αὐτοῦ. Ἡ καλλικέλαδος ἀηδὼν μέλπει εἰς τοὺς θάμνους καὶ εἰς τὰ δένδρα τὸ θελκτικὸν ᾄσμα αὐτῆς. Τὰ παιδιά ἐγείρονται ἐκ τῆς κλίνης αὐτῶν, νίπτονται, προσεύχονται εἰς τὸν Θεόν, ὅσους ἐφύλαξεν αὐτὰ κατὰ τὴν νύκτα, ὅτε ἐκοιμῶντιο, ἀσπάζονται τοὺς φιλοσόφους γονεῖς αὐτῶν καὶ εἰτοιμάζονται διὰ τὸ σχολεῖον. Εἶνε ἡ ὥρα γὰρ ἐξεγερθῆναι ἐκ τοῦ ὕπνου ὁ κόσμος καὶ νὰ ἀρχίσῃ πάλιν ἡ ζωὴ, ἡ κίνησις, ἡ ἐργασία.

Τὰ ἄστρα πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Μόνον τὸ ἄστρον τῆς ἀγῆς, ὁ Ἐωσφόρος, φαίνεται ἀκόμη ὠχρὸν ὑπεράνω τῶν νεφελῶν. Ὁ οὐρανὸς ἀρχίζει γὰρ γίνηται λαμπρότερος. Τὰ νέφη χροσοῦμενα κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῶν λαμβάνουσι διάφορα λαμπρὰ χρώματα. Τὸ ἄστρον τῆς ἀγῆς ἐγένεν ἄφαντον καὶ αὐτό. Οἱ ἄγροι καὶ αἱ πεδιάδες καταγράφονται. Τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση καὶ οἱ λειμῶνες χρωματίζονται μὲ ποικίλα καὶ λαμπρὰ χρώματα, μὲ πράσινα, μὲ κίτρινα καὶ μὲ ἄλλα τοιαῦτα. Τὰ ἄνθη στολίζονται μὲ ὠραιότατα χρώματα, μὲ ἐρυθρὰ, μὲ κίτρινα, μὲ κνανᾶ, μὲ πορφυρᾶ, μὲ χρυσοειδῆ καὶ ἀπὸ τῶν τροφερῶν καλύκων αὐτῶν διασκορπίζουσι πανιαχοῦ λεπιοτάτην εὐωδίαν.

Χρυσᾶ κῆματα πυρὸς ἐκχέονται ἀπ' ἀνατολῶν καὶ ἡ λάμψις αὐτῶν ἀδξάνει ἀπὸ σιγμῆς εἰς σιγμῆν. Τὰ νέφη χροσοῦνται

ζωηρότερον καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων στίλβουσιν. Ἄβρα δροσερὰ ἐξ ἀνατολῶν πνέουσα δροσίζει καὶ ζωογονεῖ ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ. Οἱ κλώνοι τῶν δένδρων σείονται, τὰ ἄνθη τῶν ἀγρῶν κινουῦνται. Τὸ ἀπὸ τῆς πέτρης καταπίπτον ὕδωρ καὶ τὰ ἥσυχά θνάκια κελαρούζουσι. Τὰ ἐπὶ τῆς εὐδύσμου χλόης ἔντομα βομβοῦσι. Τὰ ζωηρότατα καὶ γλυκύτατα κελαδήματα τῶν ἀπείρων πτηνῶν πληροῦσι τὸν ἀέρα. Ζωή, κίνησις καὶ χαρὰ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία. Ἡ γῆ ἀλαλάζει. Ὁ οὐρανὸς φλογίζεται. Ὅπισθεν τῶν ὄρεων ἥσυχά ἥσυχά καὶ μὲ μεγαλοπρέπειαν πολλὴν εἰς μέγας λαμπρὸς δίσκος προέβαλεν.

Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν.

Αἱ χρυσαὶ ἀγνῆτες αὐτοῦ διαχέονται ἐπὶ ὅλου τοῦ κόσμου καὶ λάμπει ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός. Τὰ σκοτεινὰ δάση γίνονται φωτεινότατα, ἡ ἀνθηρὰ χλόη στίλβει, ἡ θάλασσα ἀστράπτει, τὰ ὄρη λάμπουσι, τὰ νέφη φεγγοβολοῦσιν. Ὁ οὐρανὸς μετὰ τῶν λαμπρῶν χρωμάτων αὐτοῦ κυρτούμενος πρὸς τὴν γῆν φαίνεται ὡς εἰς παμιέγιστος λαμπρότατος θόλος. Αἱ πειῶσαι πεταλοῦνται φαίνονται ὡς πειῶντα πολύχρωμα ἄνθη ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀπεσπασμένα. Πανταχοῦ δὲ ἀντηχοῦσι τὰ γλυκύτατα ἤσματα τῶν ἀπείρων πτηνῶν.

Ὁλος ὁ κόσμος καταλαμπόμενος ὑπὸ τῶν χρυσοειδῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου γίνεται πάλιν μεγαλοπρεπῆς καὶ λαμπρός, ὅπως ἐξ ἀρχῆς τὸν ἔκαμεν ὁ μέγας Δημιουργὸς αὐτοῦ, ὁ ἅγιος Θεός.

79 Ἡ πρωία.

Ὁραία ἀνατέλλει
καὶ πάλιν ἡ αὐγή,
καὶ φῶς γλυκὸ μᾶς στέλλει
καὶ μειδιᾷ ἡ γῆ.

Σιγά σιγά ῥοδιζούν
αἱ ἄκραι τῶν βουνῶν
καὶ εὐθυμα ὀρθρίζουν
τὰ σμήνη τῶν πτηνῶν.

Ἀκούετε πῶς ψάλλει !
φαιδρά των ἢ φωνή !
τῆς φύσεως τὰ κάλλη
καὶ τὸν Θεὸν ὑμνεῖ.

Ἐκεῖνος τὰ κοιμίζει
ὡς τρυφερὰ τροφός,
ἐκεῖνος τὰ φυπνίζει
μὲ δρόσον καὶ μὲ φῶς.

Ἄγγ. Βλάχος

80. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου.

Ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνατείλη καὶ ἐστέκετο μὲ τὸν ὠραῖον
λαμπρὸν τοῦ δίσκου εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐκεῖθεν δὲ ἐστελλε
τὰς ἀκτίνάς του εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ἐξυπνίσῃ ὅλα τὰ
πλάσματα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ πρώτη ἀκτίς ἦλθεν εἰς τὸν κορυδαλλόν. Ὁ κορυδαλ-
λὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν φωλεάν του, ἐπέταξεν ὑψηλὰ εἰς τὸν
ἀέρα καὶ ἔφαλλε· «Λίρι, λίρι, λίρι, λί, ..., ἄχ! πόσον
ὠραῖα εἶνε τὸ πρωί».

Ἡ δευτέρα ἀκτίς ἦλθεν εἰς τὸν λαγόν. Ὁ λαγὸς ἐξύ-
πνησεν, ἔτριψεν ὀλίγον τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐπετάχθη
ἀπὸ τὴν φωλεάν του ἔξω καὶ ἐζήτει τρυφερὰν χλόην καὶ
δροσερὰ χόρτα νὰ προγευματίσῃ.

Ἡ τρίτη ἀκτίς ἦλθεν εἰς τὸν ὀρνιθῶνα. Ὁ πετεινὸς ἐφώ-
ναξε «Κικιρίκι!», καὶ εἰς τὴν στιγμὴν αἱ ὀρνιθες ἐπέταξαν

ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, ἐκακάριζον, ἐζήτουν τροφήν καὶ ἐγένων αὐτὰ εἰς τὴν φωλεάν.

Ἡ τετάρτη ἀκτίς ἦλθεν εἰς τὸν περιστερεῶνα. Αἱ περιστεραὶ ἐφώνησαν. «Ρουδερικοῦ, ρουδερικί, ἡ θύρα ἀκόμη εἶνε κλειστή». Ὅτε δὲ ἤνοιξεν ἡ θύρα, ἐπέταξαν ὄλαι εἰς τὰ χωράφια, ἔτρεχον ἐπάνω, κάτω καὶ ἔτρωγον στρογγύλους καὶ μικροὺς κόκκους.

Ἡ πέμπτη ἀκτίς ἦλθεν εἰς τὴν μέλισσαν. Ἀμέσως ἡ μέλισσα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν κυψέλην, ἐσπόγγισε τὰ πτερὰ της, ἐβόμβει ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἄνθη καὶ ἠγθισμένα δένδρα καὶ ἔφερε μέλι εἰς τὴν κυψέλην.

Ἡ τελευταία ἀκτίς ἐπεσεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ μικροῦ μαθητοῦ. Εἰς τὴν στιγμὴν ἐγείρεται ἐκ τῆς κλίνης, νίπτεται, ἐνδύεται, προσεύχεται, προγευματίζει, ἐτοιμάζει τὰ βιβλία του, ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τῶν γονέων αὐτοῦ καὶ τρέχει εἰς τὸ σχολεῖον.

81. Ἡ πρωία.

Ὁ ἥλιος τὰ βουνὰ χρυσώνει,
ἡμέρα λάμπει εὐειδῆς,
ὕμνεϊ τὰ κάλλη της τὰηδόνι,
σῆκω, παιδί μου, νὰ ἰδῆς.

Μὲ στόματ' ἄπειρα ἡ φύσις
τὸν πλάστην της δοξολογεῖ.
ὦ! σῆκω νὰ εὐχαριστήσης
ἐκεῖνον ποῦ μᾶς εὐλογεῖ.

Σῆκω ν' ἀκούσης μελωδίας,
σῆκω τὴν φύσιν νὰ χαρῆς,
σῆκω νὰ πνεύσης εὐωδίας,
σῆκω παιδί μου, ἐνωρίς.

Ἡ ὄρα εἶν' εὐλογημένη
ὅστις σηκώνεται πρωί,
ἐκείνον ἡ ζωὴ εὐφραίνει,
ἐκείνος κόσμον ἔννοεϊ.

10097 Ἡλ. Ταυταλίθης

82. Ἑωθινὴ προσευχή.

Δός μου χεῖλη νὰ σὲ ψάλω.
δός μου ᾄσμα νὰ σὲ ὑμνήσω.
δός πνοὴν νὰ σὲ εὐλογήσω,
τοῦ παντός Δημιουργέ.

Σέ, εἰς οὗ ἔν μόνον νεῦμα
διελύθη ἡ σκοτία,
κ' ἦλθε πάλιν ἡ πρωία,
κ' ἔλαμψαν χουσαὶ αὐγαί.

Εἰς ζωὴν τὸν κόσμον πάλιν
ἀφυπνίζει ἡ πνοή σου
καὶ ἐγείρονται ἐξ ἴσου
ἄνθη, γλόη καὶ πτηνά.

Κ' εἶν' ἡ ἔγερσίς των ὕμνος
εἰς τὸν θεῖόν των Πατέρα
κ' εἶν' ἡ νέα των ἡμέρα
νέον, Πλάσμα, ὠσαννά.

Ἄς φανῆ, Θεέ, τὸ φῶς σου
κ' εἰς ἡμᾶς μικρὰ παιδιά,
ᾧς ἐγείρη ἡ πρωία
τὸν κοιμώμενόν μας νοῦν.

Καὶ ἡ ἔγερσίς μας ἄσμα
διαρκῆς πρὸς σὲ θὰ στείλῃ
καὶ τὰ νεαρά μας χεῖλη
διαρκῶς θὰ σὲ ὑμνοῦν.

Ἄγγ. Βλάχος

ΙΔ'. ΑΡΕΤΑΙ ΑΙ ΥΨΙΣΤΑΙ

83. Ὁ Κλεάνθης.

Ἐξῆι εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν Ἀθήναις νέος τις Κλεάνθης καλούμενος. Ὁ Κλεάνθης οὗτος ἦτο πτωχότατος. Οὔτε γονεῖς οὔτε συγγενεῖς οὔτε κανὲν κτῆμα εἶχεν.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἦτο εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς περιφημὸς διδάσκαλος Ζήνων ὀνομαζόμενος. Ὁ Κλεάνθης ἤκουσε περὶ αὐτοῦ πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ ἐπεθύμει πολὺ νὰ γίνῃ μαθητὴς του. Ἀλλὰ πῶς, ἀφοῦ δὲν εἶχε νὰ φάγῃ καὶ ἔπρεπε νὰ ἐργάζεται, διὰ νὰ κερδίξῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον;

Ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην στενοχωρίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἐργάζεται τὴν νύκτα καὶ νὰ σπουδάζῃ τὴν ἡμέραν. Συνεφώνησε λοιπὸν μὲ ἓνα κηπουρὸν νὰ ἀντλή τὴν νύκτα ὕδωρ διὰ τὸν κήπον αὐτοῦ καὶ μὲ μίαν γραῖαν γυναῖκα νὰ ἀλέθῃ σίτον. Καὶ τοῦτο ἐγένετο. Τὴν νύκτα εἰργάζετο, ἐκέρδιζεν ὀλίγα χρήματα ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ τὴν ἡμέραν ἐσπούδαζεν εἰς τὸν Ζήνονα.

Οὕτω δὲ ὑγιῆς καὶ φαιδρὸς διήρχετο τὰς ἡμέρας αὐτοῦ σπουδάζων καὶ προκόπτων.

Οἱ ἄνθρωποι ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Κλεάνθης ἦτο πολὺ πτωχός. Ἐδλεπον ὅμως αὐτὸν νὰ σπουδάζῃ καὶ ἠπόρουν ποῦ εὕρισκε τὰ χρήματα. Ὑποπτεύθησαν, ὅτι ἦτο πιθανὸν δι' ἀτί-

μων μέσων νὰ εὑρίσκει χρήματα, καὶ κατήγγειλαν αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον ὡς κακὸν ἄνθρωπον.

Ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς δίκης, καὶ ὁ Κλεάνθης παρουσιάσθη ἐνώπιον τῶν δικαστῶν.— «Πῶς κερδίζεις τὰ χρήματα καὶ σπουδάζεις;», ἠρώτησαν οἱ δικασταί.— «Ἀντῶ ὕδωρ τὴν νύκτα», εἶπεν ὁ Κλεάνθης, «εἰς τινα κηπουρὸν, καὶ ἀλέθω σίτον εἰς τινα γραῖαν γυναῖκα καὶ κερδίζω». Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὸ δικαστήριον ὁ κηπουρὸς καὶ ἡ γραῖα γυνὴ καὶ ἐμαρτύρησαν αὐτά, οἱ δικασταὶ ἐθαύμασαν τὴν φιλομάθειαν τοῦ Κλεάνθους καὶ ἐπήνεσαν αὐτόν. Ἦθελον δὲ νὰ ἀνταμείψωσιν αὐτόν, ἀλλ' ὁ διδάσκαλός του Ζήνων μαθὼν ταῦτα συνεκινήθη πολὺ καὶ παρέλαβεν αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐδῶ τότε ὁ Κλεάνθης εἶχε καιρὸν νὰ σπουδάσῃ ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ του.

84. Ὁ ποιμενικὸς αὐλός.

Μίαν φορὰν βασιλεὺς τις εἶχεν ἓνα ταμίαν, ὅστις, ὅτε ἦτο μικρὸν παιδίον, ἦτο βοσκός. Ὁ ταμίας οὗτος ἦτο πολὺ ἐνάρετος καὶ πολὺ ἄξιος ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἄνθρωποι τινες τῶν ἀνακτόρων τὸν ἐφθόνουν καὶ τὸν διέβαλλον εἰς τὸν βασιλέα. Ἐλεγον εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ ταμίας δὲν ἦτο τίμιος ἄνθρωπος καὶ ὅτι κλέπτει τὰ χρήματα καὶ τὰ φυλάττει εἰς τὴν οἰκίαν του μέσα εἰς ἓν ἀπομεμονωμένον δωμάτιον μὲ σιδηρὰν πύλην. Ὁ βασιλεὺς ἐπίστευσε. Μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ταμίου, διέταξε νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸ δωμάτιον μὲ τὴν σιδηρὰν πύλην καὶ νὰ ἀνοίξωσιν αὐτό.

Ἡ διαταγὴ τοῦ βασιλέως πάραυτα ἐξετελέσθη. Ἀλλὰ τί εὔρον εἰς τὸ δωμάτιον αὐτό! ἓν ξύλινον σακμίνιον, μίαν ξυλίνην τράπεζαν καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἓνα ποιμενικὸν αὐλόν, μίαν ποιμενικὴν ῥάβδον καὶ ἓν ποιμενικὸν σακκίδιον. Ἀπὸ τὸ παράθυρον δὲ ἐφαίνετο μία κοιλάς καὶ ἓν ὄρος σύνδενδρον.

Τότε ὁ ταμίας εἶπε· «Μεγαλειότατε, ὅτε ἤμην νέος, ἔβοσκον πρόβατα. Ἡ μεγαλειότης σας ἠυδόκησε νὰ μὲ παραλάβῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ νὰ μὲ κάμῃ μὲ τὸν καιρὸν ταμίαν. Ἐδῶ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο διέρχομαι μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην. Ἐνθυμοῦμαι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὴν πρώτην μου κατάστασιν. Ἀνοίγω τὸ παράθυρον καὶ βλέπω τὴν κοιλάδα καὶ τὰ δένδρα. Τότε ἐπαναλαμβάνω τὰ ἄσματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε, ὅτε ἔβοσκον τὰ πρόβατα, ἔφαλλον εἰς τὰ βουνὰ πρὸς δοξολογίαν τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ κόσμου. Ἄχ! παρακαλῶ, ἀφετέ με νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον τῶν γονέων μου, ὅπου ἤμην εὐτυχέστερος παρὰ ἐδῶ εἰς τὰ ἀνάκτορα».

Ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη πολὺ κατὰ τῶν διαβολέων, ἐνηγγαλίσθη τὸν εὐγενῆ ἄνθρωπον καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ. Ἀπὸ τότε δὲ ἐτίμα αὐτὸν πολὺ περισσότερον ἢ πρότερον.

83. Ὁ εὐσπλαγχνὸς μουσικός.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἔζη ἐν Πάτραις πτωχὸς τις ἀπόμαχος ἀπὸ ἐλεημοσύνης. Μετέβαινεν εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως καὶ ἔπαιζε τὸ βιολίον του. Ὁ σκύλλος τοῦ ἦτο πλησίον αὐτοῦ, ἐκράτει εἰς τοὺς ὀδόντας τὸν πεπαλαιωμένον πῖλον τοῦ δυστυχοῦς ἀπομάχου, καὶ εἰς αὐτὸν ἔρριπτεν ὅστις ἤθελε τὴν ἐλεημοσύνην του.

Μίαν ἡμέραν ἦτο μεγάλη ἑορτή. Κόσμος πολλὸς περιεπάτει εἰς τὴν πλατείαν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὸν ἐπαίτην. Ἐπλησίαζεν νὰ νυκτώσῃ, καὶ οὔτε δέκα λεπτὰ δὲν εἶχον ῥιφθῆ εἰς τὸν πῖλον. Ὁ ἀπόμαχος πτωχὸς ἤρχισε νὰ δακρύῃ, συλλογιζόμενος ὅτι θὰ διήρχετο τὴν νύκτα ἐκεῖνην χωρὶς νὰ φάγῃ.

Μακρόθεν ἴστατο εἰς κύριος πολὺ καλὰ ἐνδεδυμένος καὶ παρετήρει τὸν δυστυχεῖ δακρύοντα. Ἐνόησε τί συμβαίνει, τὸν ἐλυπήθη ἐξ ὄλης ψυχῆς καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν βοηθήσῃ ὅπως ἠδύνατο. Πλησιάζει λοιπὸν αὐτὸν καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τῷ δώσῃ μίαν στιγμὴν τὸ βιολίον του. Ὁ ἀπόμαχος τὸ ἔδωκεν. Ὁ κύριος ἐκεῖνος ἦτο ἔξοχος βιολιστής. Ἦρχετο ἐξ Εὐρώπης καὶ μετέβαιναν εἰς Ἀθήνας. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ βιολίον τοῦ ἐπαίτου, ἐχόρδισεν αὐτὸ πρῶτον ὅπως ἔπρεπε καὶ ἔπειτα ἰσάμενος πλησίον τοῦ ἀπομάχου ἤρχισε νὰ παίζει. Ἀλλὰ τί βιολίον ἦτο ἐκεῖνο! Ἦτο ἀγνώριστον! Ὁ ἀπόμαχος θαυμάζων τοὺς ἤχους αὐτοῦ παρετήρει μετὰ πολλῆς περιεργείας τὸ βιολίον. Δὲν ἐπίστευεν, ὅτι ἦτο τὸ ἰδικόν του. Οἱ περιπατοῦντες ἐκεῖ εἰς τὴν πλατεῖαν ἀκούσαντες τοὺς γλυκυτάτους ἤχους τοῦ βιολίου ἐξεπλάγησαν. Θαυμάζοντες δὲ ἐστράφησαν νὰ ἴδωσι πόθεν ἤρχοντο οὗτοι. Καί, ὅτε εἶδον τὸν εὐγενῆ ἐκεῖνον κύριον πλησίον τοῦ πτωχοῦ ἀπομάχου νὰ παίζει τὸ βιολίον, ἐνόησαν τί συμβαίνει καὶ περιεκύκλωσαν αὐτόν. Ὁ πῖλος εἰς τὴν στιγμὴν ἐγέμισεν ἀπὸ νομίσματα. Ὁ σκύλλος δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ πλέον αὐτόν εἰς τοὺς ὁδόντας. Ἦτο πολὺ βαρὺς. Τότε ὁ ἀπόμαχος μὲ δάκρυα χαρᾶς ἐξεκένωσεν αὐτόν εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ τὸν ἔδωκε πάλιν εἰς τὸν σκύλλον. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐγέμισεν εἰς τὴν στιγμὴν.

Ὁ εὐγενῆς κύριος, ὅτε εἶδε τοῦτο, δίδει πάλιν τὸ βιολίον εἰς τὸν ἀπόμαχον καὶ εὐθὺς χάνεται μέσα εἰς τὸ πλῆθος. Μέχρι τῆς σήμερον κανεὶς δὲν ἔμαθε ποῖος ἦτο ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος.

86. Ὁ ἀνθοπώλης.

Μικρὸ πτωχὸ καὶ ἔρημο ἔς τοὺς ὁδόμεους περπατοῦσε καὶ τὸ μικρὸ του κάνιστρο ἔς τὰ χεῖρια του κρατοῦσε.

«Πάρτε νὰ ζητε, λούλουδα, διαβάτες μυρωδάτα.
Πάρτε, κορίτσια, ἴμοιάζουνε τὰ τρυφερά σας νιάτα.
πάρτε...εἶνε στολισμὸς ἔς τὴν εὐθυμη καρδιά.
Δὲ ἴμοιάζουνε ἔς τὴ φτώχεια μου οὔτε ἔς τὴν ὄρφανειά.
Πάρτε...πεινώ...ἀπόκαμα, δὲν εἶμαι μοναχό...
Ἐὰν τὰστεράκια τῆς ἀγγῆς ἔχω ἀδελφάκια δυό.
Ἡ μαύρη νύχτα ἔφθασε, ἄχ! καὶ χωρὶς πεντάρα
μὲ τί καρδοῦλα νὰ τὰ ἰδῶ κὶ αὐτά, μὲ τί λαχτάρα ;
Ἡ κεφαλή μου καίγεται...πάρτε ὅσα ὅσα.
Δὲν ἤμπορεῖ τὰ πάθη μου νὰ πῆ καμμία γλῶσσα».
Σὲ μιὰ πλατεῖα μιὰ βραδειὰ παιδάκι ὄρφανὸ
μονάχο αὐτὰ ἔλεγε μὲ δάκρυ θλιβερό.
Κί' ἓνα κορίτσι εὐμορφο περνάει καὶ τὰκούει,
κ' τῆς ψυχῆς του μιὰ χορδὴ αἱματωμένη κρούει,
καὶ ἓνα λουλοῦδι ἀγόρασε, ἐν ἄσπρο γιασεμί,
τὸν ἀνθοπώλη ἴκονεσε, γιὰτ' ἦταν ὄρφανή.
Μαῦρο εἶχε τὸ φόρεμα, μαύρη καὶ τὴν καρδοῦλα,
πρὸ δυὸ μηνῶν τὴ δόλια της ἔχασε τὴ μαννοῦλα.
Κ' ἐπίστεψε τὸ δυστυχῆ, τὸν πίστεψε μὲ πόνο,
γιατί...πονοῦν τοὺς δυστυχεῖς ὅσοι πονοῦνε μόνο!

Ἄγανικα Μαζαράκη

87. Ὁ ἀτρόμητος πλοηγὸς Θωμᾶς.

Εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν γίνονται μεγάλαι καὶ φοβεραὶ
τριφυμίαι. Τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα, πλέουσιν, ἀπὸ τὴν Μαύ-
ρην θάλασσαν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔχουσιν ἀνάγκη
πλοηγῶν, ἵνα διέλθωσι τὰ στενὰ τοῦ Βοσπόρου. Ὅταν
οἱ πλοηγοὶ οὗτοι ἴδωσι μακρόθεν κανὲν πλοῖον, ἐξέρχονται
εἰς τὸ πέλαγος καὶ ἔρχονται εἰς τὸ πλοῖον, ἀναβαίνουσιν
εἰς αὐτὸ καί, ἐπειδὴ γνωρίζουσι καλὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα,
ὁδηγοῦσιν ἀσφαλῶς τὸ πλοῖον διὰ μέσου τῶν στενῶν εἰς
τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μίαν ἡμέραν τοῦ φθινοπώρου ἢ τρικυμία εἰς τὸ πέλαγος ἦτο πολὺ μεγάλη. Τὰ κύματα ὡς ὄρη μεγάλα ἐκυλίοντο τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο μὲ βοήν πολλήν. Οἱ ἀφροὶ αὐτῶν ἐσκέπαζον ὅλον τὸ πέλαγος. Ὁ οὐρανὸς ἦτο σκοτεινὸς καὶ ὁ ἄνεμος πολὺ σφοδρὸς. Ἐμυκῶντο τὰ κύματα, ἐσύριζεν ὁ ἄνεμος, ἐβρόντα ὁ οὐρανός. Μικρὸν πλοιάριον φερόμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐπλησίαζε πρὸς τὰ στενά. Τὰ ἱστία εἶχον σχισθῆ, οἱ ἱστοὶ καταθραυσθῆ καὶ τὸ πηδάλιον ἀποσπασθῆ. Ἦτο εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων. Ἡ θάλασσα διερχομένη ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ πλοιαρίου μέχρι τοῦ ἄλλου, ἠπεῖλει ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν νὰ καταποντίσῃ αὐτό.

Κόσμος πολὺς εἶχε συναθροισθῆ εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐβλεπε τὸ πλοιάριον νὰ παλαίῃ μὲ τὰ κύματα, καὶ δὲν ἤξευρον τί νὰ κάμωσιν ὅπως σώσωσιν τοὺς ναύτας. Ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα ἐσπρωχον τὸ πλοιάριον πρὸς τοὺς βράχους τῶν στενῶν, ὅπου θὰ συνετρίβητο καὶ θὰ κατεποντίζετο. Οἱ τολμηρότεροι τῶν πλοηγῶν προσεπάθησαν μὲ τὰ ἐλαφρὰ αὐτῶν πλοίαρια νὰ πλησιάσωσι τὸ κινδυνεῦον πλοῖον ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν. Τὰ κύματα καὶ ὁ ἄνεμος ἠπεῖλουν καὶ αὐτοὺς νὰ καταποντίσωσιν.

Ἡ ἀγωνία τοῦ κόσμου ἦτο μεγάλη. Νὰ εἶνε τόσον πλησίον καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ τοὺς βοηθήσωσιν! Ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ κύματα ἐγίνοντο μεγαλύτερα, ὁ ἄνεμος σφοδρότερος καὶ νῦξ ἐπλησίαζε. Κατὰ τὴν φρικτὴν ταύτην ἀγωνίαν εἰς τῶν πλοηγῶν, ὁ γενναῖος Θωμᾶς, ὁ τολμηρότατος καὶ ἐπιτηδειότατος πάντων τῶν ἄλλων, ἐκδύεται τὰ ἐνδύματά του, περιτυλίσσει εἰς τὴν μέσην του ἐν σχοινίον, κάμνει τὸν σταυρὸν του καὶ ῥίπτεται εἰς τὰ ἄγρια κύματα.

«Δι' ὄνομα Θεοῦ!», φωνάζει ὅλος ὁ κόσμος. «Κρῖμα! Ὁ

γενναῖος Θωμᾶς δὲν θὰ ἴδῃ πλέον τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα του. Θὰ τὸν καταπίωσι τὰ κύματα. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν βοηθήσῃ !»

Ἐν τούτοις ὁ Θωμᾶς ἔχων πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ συλλογιζόμενος ὅτι θὰ σώσῃ κινδυνεύοντας ἀνθρώπους παλαίει πρὸς τὰ κύματα καὶ κολυμβῶν προσπαθεῖ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ πλοιάριον. Ἀλλὰ τὰ κύματα ἦσαν ἄγρια καὶ τὸν ἔρριπτον πάλιν ὀπίσω εἰς τὴν παραλίαν. Ὁ κόσμος ἐφώναζε νὰ σταθῇ, ἀλλ' αὐτός, συλλογιζόμενος ὅτι θὰ ἐπνίγοντο οἱ ἄνθρωποι, δὲν ἤκουε. Τέσσαρας φορὰς τὸν ἔρριψαν τὰ κύματα εἰς τὴν παραλίαν, ἀλλὰ τὴν πέμπτην κατώρθωσε κολυμβῶν νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς κινδυνεύοντας.

Οἱ δυστυχεῖς αὐτοί, ἀπηλπισμένοι ἐντελῶς, ὅτε εἶδον τὸν γενναῖον αὐτὸν ἄνθρωπον πλησίον αὐτῶν, ἔλαβον θάρρος. Ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ ἔσπευσαν νὰ τὸν ἀναβιβάσωσιν εἰς τὸ πλοῖον. Ἀλλ' ὁ Θωμᾶς δὲν ἀνέβη. Ἐξετύλιξε τὸ σχοινίον, τὸ ὁποῖον εἶχε τυλιγμένον εἰς τὴν μέσσην, καὶ ἐφώναξε, «Λάβετε τὴν μίαν ἄκραν τοῦ σχοινοῦ. Κρατηθῆτε ὅλοι καλὰ ἀπ' αὐτὸ καὶ προσέχετε νὰ πέσητε ὅλοι εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν σὰς φωνάξω».

Οἱ ναῦται ἔλαβον τὴν ἄκραν τοῦ σχοινοῦ καὶ ἐκράτουν αὐτήν. Ὁ Θωμᾶς, ὅτε εἶδε τοῦτο, δένει τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ σχοινοῦ εἰς τὴν μέσσην του σφιγκτὰ καὶ κολυμβῶν φθάνει εἰς τὴν παραλίαν. Ὁ κόσμος σπεύδει καὶ ἐξάγει αὐτὸν ἐκ τῆς θαλάσσης. Ἐπειτα λαμβάνουσι πολλοὶ ὁμοῦ τὸ σχοινίον, φωνάζουσι τοὺς ναύτας νὰ πέσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σύροντες αὐτοὺς τοὺς σφίζουσιν εἰς τὴν ξηράν.

Οἱ δυστυχεῖς, ὅτε ἐπάτησαν τὸν πόδα αὐτῶν εἰς τὴν ξηράν, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀνέλπιστον αὐτῶν σωτηρίαν καὶ δὲν ἤξευρον πῶς νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν γενναῖον Θωμᾶν. «Τὸν Θεὸν νὰ εὐχαριστήτε», εἶπεν ὁ Θωμᾶς· «αὐτὸς

σας ἔσωσεν. Ἐγὼ ἤμην ἐν ἀπλοῦν ὄργανον τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ καὶ τίποτε περισσότερον».

Ἀπὸ τότε ὅλοι οἱ συμπολιταὶ τοῦ Θωμᾶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς γενναιότατον ἄνθρωπον. Διὰ τῆς τόλμης αὐτοῦ καὶ τῆς πεποιθήσεως εἰς τὸν Θεὸν κατώρθωσε νὰ σώσῃ ὀκτὼ ἀνθρώπους ἀπὸ βέβαιον θάνατον.

88. Ὁ κόσσυφος.

Ὁ κόσσυφος εἶνε πτηνὸν ᾠδικόν, συγγενὲς τοῦ σπίνου, τῆς ἀηδόνας καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδικῶν πτηνῶν. Ὁ κόσσυφος εἶνε μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν σπίνον καὶ τὴν ἀηδόνα καὶ μικρότερος ἀπὸ τὴν

Κόσσυφος

περιστεράν καὶ τὴν πέρδικα. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μεγάλη τὸ θάμφος εὐθύ, μικρὸν καὶ κίτρινον. Ὁ λαιμὸς βραχύς, αἱ πτέρυγες καὶ ἡ οὐρὰ μακρὰ καὶ τὸ χροῖμα κατάμαυρον χωρὶς κανὲν στίγμα.

Ὁ κόσσυφος ζῆ εἰς τὰ δάση ἰδίως τῶν πευκῶν, εἰς τὰς λόχμας τὰς πυκνάς καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν. Κτίζει τὴν φωλεάν του μὲ πολλὴν τέχνην τὴν κάμνει στρογγύλην ἐν εἴδει

ἡμισφαιρίου καὶ στρώνει ἔπειτα τὸ ἔδαφος αὐτῆς μὲ τρίχας καὶ μὲ μαλλία. Τίθει δις τοῦ ἔτους, πρὶν ἀκόμη τελειώσῃ ὁ χειμῶν, καὶ κατὰ τὸ θέρος. Τρώγει ἔντομα, κοχλίας, σκώληκας καὶ ῥάγας. Εἶνε ζωηρός, ἐπιτήδειος καὶ φίλερις. Εὐχαριστεῖται νὰ ἀκούῃ τὰ κελadhήματά του καὶ νὰ ἀμιλλᾷται μὲ τοὺς ἄλλους κοσσύφους καὶ μὲ τὰ ἄλλα ῥδικὰ πιτηνά εἰς τὸ κελάδημα. Ἐξημεροῦται εὐκόλως καὶ μανθάνει νὰ ὀμιλῇ χωρὶς πολλὴν δυσκολίαν.

Ὁ κόσσυφος εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ ἔξοχα ῥδικὰ πιτηνά. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ εἶνε πολὺ ὠραία. Ἄδει μὲ πολλὴν τέχνην· ἀλλ' ἄδει πολὺ ἰσχυρῶς καὶ αὐλεῖ πολὺ δυνατά. Διὰ τὸ δωμάτιον δὲν κάμνει διόλου. Ἄδει ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔαρος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ θέρους. Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου μέχρι τοῦ Μαΐου ἄδει ἰδίως τὴν ἐσπέραν. Κατὰ τὸν χειμῶνα δὲν ἄδει, ἀλλ' αὐλεῖ δυνατά καὶ κάμνει πολὺν θόρυβον. Ὅταν ἔχη ὄρεξιν, ἔρχεται εἰς πυκνοτάτην λόχμην, κάθηται ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς δένδρου καὶ ἄδει ὠραιότατα. Μάλιστα ὅταν ἀμιλλᾷται μὲ ἄλλους κοσσύφους ἢ μὲ ἄλλα ῥδικὰ πιτηνά, εἶνε πολὺ χαριτωμένος Ὅλη ἢ λόχμη ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰ ὠραιότατα ἄσματα καὶ τὰ ἰσχυρότατα αὐλήματα αὐτοῦ. Εὐφραίνεται δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀκούῃ αὐτά.

89. Ἡ εὐχαριστία.

Θεὸς τὸν ἥλιον ὀδηγεῖ
ποῦ πρέπει ν' ἀνατείλῃ,
πῶς νὰ περάσ' ἀπ' τὴ γῆ
τὸ φῶς του νὰ μᾶς στείλῃ!

Θεὸς ὀρίζει ἔς τὰ ἕψηλά,
ὁ ἥλιος ὅταν σβήνῃ,
νὰ φέγγουν τᾶσ'τρα τὰ πολλὰ
κ' ἡ ἀργυρᾶ σελήνῃ.

Καὶ τὰ λουλούδια 'ποῦ χυτὰ
'ς τὴ γῆ μοσχοβολοῦνε,
Θεὸς τὰ 'δίδαξε κι' αὐτὰ
πότε καὶ ποῦ ν' ἀνθοῦνε.

Καὶ τὸ μικρὸ μικρὸ πουλί,
'ποῦ ψάλλει 'ς τὸ κλωνάρι,
Θεὸς τοῦ εἶπε νὰ λαλῆ
τοὺς ἤχους του μὲ χάρη

Θεὸς χαρίζει 'ς τὰ παιδιὰ
τὸ λογικό, τὴ γλῶσσα,
νὰ λέν ὅ,τ' ἔχουν 'ς τὴν καρδιά
καὶ νὰ μαθαίνουν τόσα.

Γιὰ τοῦτο βράδν καὶ πουργὸ
κ' ἐκεῖνα χρεωστοῦνε
νὰ στρέφονται 'ς τὸν οὐρανό,
νὰ τὸν εὐχαριστοῦνε.

Γ. Μ. Βιζυνοῦς

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
1. Ἄσμα ἑωθινόν (ποίημα Γ. Βιζυητοῦ).....	3
Α'. —Ἀπειθεία καὶ εὐπείθεια.	3
2. Τὸ Ἀπειθὲς ἄρνιον.....	3
3. Ὁ μικρὸς ἱέραξ.....	5
4. Ἡ μικρὰ Ἑλένη.....	8
5. Ἡ πέρδικα.....	11
6. Αἱ κατοικίαι τῶν ζώων (πραγματογνωσία).....	11
7. Ἡ φωλεὰ (πραγματογνωσία).....	12
Β'. —Κλοπή καὶ τιμότης.	13
8. Ἀλώπηξ ἢ κλέπτερι.....	13
9. Κύων ἢ κλέπτης.....	15
10. Ὁ κλακπεὶς ἵππος.....	17
11. Τὸ τίμιον παιδίον.....	19
12. Αἱ περιστραφαί.....	21
13. Χωρίον καὶ πόλις (πραγματογνωσία).....	22
Γ'. —Σκαιότης καὶ φιλοφροσύνη	24
14. Τὸ βασιλόπαιδον.....	24
15. Ἡ ἠχώ.....	25
16. Ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄερας (ποίημα Γ. Δροσίνη).....	26
17. Ὁ κήπος (πραγματογνωσία).....	27
18. Ἡ μέλισσα καὶ τὸ ἔαρ.....	28
Δ'. —Ἀσπλαγχνία καὶ εὐσπλαγχνία.	29
19. Ἡ πτωχὴ μήτηρ.....	29
20. Ὁ Χριστὸς καὶ τὸ παιδάκι (ποίημα Ἀχ. Παράσχου).....	32
21. Τὸ ὄρφανόν (ποίημα Ἀχ. Παράσχου).....	34

	Σελ.
22. Ὁ σωθεὶς ἐργάτης.....	35
23. Ἡ καρδερίνα.....	37
24. Ἀποχαριρτισμὸς (ποίημα Ἰ. Κ. Πολέμη).....	39
25. Λύκος καὶ κουνάβιον.....	40
26. Τὸ φεγγάρι (ποίημα Ἀγγέλου Βλάχου).....	41
27. Τὸ στρουθίον (φυσιογνωσία).....	42
Ε'.—Φρόνησις καὶ ἀφροσύνη.	45
28. Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος.....	45
29. Ἀλιουρος καὶ ὄρνιθες.....	46
30. Κύων καὶ λύκος	47
31. Ἡ ἀλεπού καλόγρηνα (ποίημα Γ. Δροσίνη).....	48
32. Ἡ χήν (φυσιογνωσία).....	49
Σ'.—Ἀπάτη	52
33. Καρκαῖα καὶ περιστέρᾳ.....	52
34. Κολοιδὸς καὶ πτηνᾶ.....	53
35. Κύων καὶ ἀλέκτωρ.....	55
36. Ἡ νῆσσα (φυσιογνωσία).....	56
Ζ'.—Πλεονεξία.	59
37. Κύων πλεονέκτης.....	59
38. Γυνή καὶ ὄρνις.....	60
39. Ὅρνις χρυσοτόκος.....	60
40. Ἡ περιστέρᾳ (φυσιογνωσία).....	61
41. Ἡ περιστέρᾳ (ποίημα Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ).....	65
42. Τὰ περιστέρια (ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ).....	66
Η'.—Τὸ κακὸν τιμωρεῖται, τὸ ἀγαθὸν βραβεύεται. . . .	67
43. Ἐμπορος καὶ ὄνος.....	67
44. Τὸ νέον τριαντάφυλλον.....	68
45. Τὰ τρία παιδιά καὶ ἡ λέμβος.....	69
46. Ὁ μικρὸς αἰγοβοσκός.....	70
47. Ποντικὸς καὶ βάτραχος.....	73
48. Λέων καὶ ποντικός.....	74

49.	Ὁ Θεὸς καὶ ἡ καρδερὶνα.....	75
50.	Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀηθὼν.....	77
51.	Τὸ θάσος (ποίημα Ἀγγέλου Βλάχου).....	78
52.	Ὁ ἀγαθοποιὸς γέρον.....	78
53.	Τὰ δένδρα (ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ).....	80
54.	Τὸ κανάριον (φυσιογνωσία).....	83
55.	Ἡ μικρὰ καὶ τὸ κανάρι (ποίημα Ἀχ. Παράσχου).....	85

Θ'.—Αἰνίγματα. 85

Λύσεις αἰνιγμάτων.....	88
------------------------	----

Γ'.—Φιλοσοφία τῶν γονέων 88

56.	Ἡ ὄρνις καὶ τὰ ὀρνίθια.....	88
57.	Ἡ Κυριακὴ (ποίημα Ἡλ. Ταλιαλίδου).....	91
58.	Ἡ φωλεὰ τῶν πελαργῶν.....	91
59.	Ὁ βορῆας ποὺ τάρνακια παγώνει (ποίημα Γ. Ζαλοκώστα).....	94
60.	Νάνι-νάνι (ποίημα Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου).....	95
61.	Ἡ μεσημέρια (φυσιογνωσία).....	98

ΙΑ'.—Ἀγάπη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς. 100

62.	Τὰ ἀγαπητὰ ἄνθη.....	100
63.	Ἡ ἑορτὴ τοῦ πατρὸς.....	102
64.	Ἡ ἑορτὴ τῆς μητρός (ποίημα Ἡλ. Ταλιαλίδου).....	104
65.	Ἡ ἑορτὴ τῆς μητέρας (ποίημα Γ. Δροσίνη).....	104
66.	Τὸ ὄρφανὸ (ποίημα Ἀχ. Παράσχου).....	105
67.	Ἡ ἐσπέρα (φυσιογνωσία).....	106
68.	Ἐσπέρα (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου).....	109

ΙΒ'.—Εὐγνωμοσύνη. 109

69.	Ἡ ἀγελάς, ὁ ἵππος, τὸ πρόβατον καὶ ὁ κύων.....	109
70.	Ἡ λέκινα καὶ ὁ ναύτης.....	110
71.	Ὁ θούλος καὶ ὁ λέων.....	112
72.	Ἡ νύξ (φυσιογνωσία).....	114
73.	Ἡ νύξ (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου).....	117
74.	Ἡ ἐσπέρα (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου).....	117

75.	Νύξ θερινή (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου).....	118
-----	--------------------------------------	-----

Π'—Γενναιότητα 118

76.	Ὁ γενναῖος γέρον	118
77.	Ὁ γενναῖος ἐργατικὸς	121
78.	Ἡ πρωία (φυσιογνωσία)	122
79.	Ἡ πρωία (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου)	124
80.	Αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου	125
81.	Ἡ πρωία (ποίημα Ἡλ. Τανταλίδου)	126
82.	Ἐωθινὴ προσευχὴ (ποίημα Ἀγγ. Βλάχου)	127

ΙΔ'—Ἀρεταὶ αἱ ὕψισται 128

83.	Ὁ Κλεάνθης	128
84.	Ὁ ποιμενικὸς ἀλλός	129
85.	Ὁ εὐσπλαγγγος μουσικὸς	130
86.	Ὁ ἀνθοπώλης (ποίημα Ἀγανίτης Μαζαράκη)	131
87.	Ὁ ἀτρόμητος πλοηγὸς Θωμᾶς	132
88.	Ὁ κόσσυφος (φυσιογνωσία)	135
89.	Ἡ εὐχαριστία (ποίημα Γ. Βιζυηροῦ)	136

0020561096
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ἐκ Αθήνας τῆς 15 Μαΐου 1908

Ἰουλ. 1901
Ἀπρ. 1893

1796

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Χρῆστον Παπαδόπουλον

Ἐχόντες ὡς ἔφη τὸν νόμον Β.Π. τῆς 19ης Ἰουλίου 1895, τὸ
ἄριστον ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐκπαίδευσεως καὶ τῆς ἐπιτροπὴς
καθῆκεν πρὸς διευκρίνισιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς
καθῆκεν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιβλέπων ὡς
ἐκείνην, ὅτι ἐκφώνησαν τὸ ὅτι ὅπως εἰς τὸν ἀριθμὸν ὑπο-
γράψαντων ἄνωθεν ἐπιτροπῆς, ἔπειτα ἐπὶ πενήντα
ἔχοντες ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπιτροπῆς 1895-1907 ὡς διευκρί-
νισιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς 19ης Ἰουλίου 1895, τῆς 19ης Ἰουλίου
1908 ἐκτελέσονται τὰ ὅσα ἐπιτροπῆς ἐπιβλέπων ὡς
καὶ ἐπιτροπῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α-ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Στέφ. Μ. Παπαδόπουλος

Ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς 19ης Ἰουλίου 1895, τῆς 19ης Ἰουλίου 1908
ἐκτελέσονται τὰ ὅσα ἐπιτροπῆς ἐπιβλέπων ὡς καὶ ἐπιτροπῆς.

ΑΡΙΘ. } Πρωτ. 7361
          } Διεκπ. 7892

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1906

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Χαρίσιον Παπαμάρκου·

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ΒΤΓ' τῆς 12ης Ἰουλίου 1895, τὸ σχετικὸν Β. Διάταγμα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους, τὰς προκηρύξεις περὶ διαγωνισμοῦ διδακτικῶν βιβλίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς οὐκείας ἐπιτροπείας, δηλοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὸ ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθὲν **Ἀνγνωσματίριον**, ὅπως εἰσχυθῆ ἔπι πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1906—1907 ὡς διδακτικὸν βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Β' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐν γένει.

Καλεῖσθε δέ, ὅπως ἐκτελέσητε τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου κλπ. ὑπικαρουύμενα καὶ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀναγραφόμενας παρατηρήσεις.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Στέφ. Μ. Παρίσης.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11,906 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὀρίζεται ἡ τιμὴ τοῦ παρόντος εἰς λεπτὰ 63.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

